

Questuarii

2 **S**ed nūquid iudex ex sola suspitōe poterit purgatoz canonicā indicere? R. q. si infamia n̄ laborat vt dixi: nō poterit. nisi forte fuerit ac-
cusat. ij. q. ij. placuit. Un̄ no. q. verisilis su-
spitio sufficit ad indicēdā purgationē p̄dictā
licet nō sit infamat. sed temeraria suspitō re-
pellit. extra eo. c. si q̄s de gradu. ij. q. i. c. i. v̄io/
lenta aut sufficit ad finiam. xxi. q. i. dixit. no.
Archi. ij. q. v. om̄ibz. Inno. 2. Host. i. d. c. si
q̄s de gradu. Limita hoc vt. s. Presumptio
i. vez in leuibz.

3 **U**tr̄ ad dictū vni⁹ mulier sit indicēda? R.
q. si infamia ex hoc apud graues resultat.

4 **Q**ue pena deficiētis? R. significasti. d. adul.
i purgatoz. R. q. si accuset 7 indicatur sibi pur-
gatio si deficiat ac si fuisset 7 uictus. d.
lino. c. de hoc. Si s̄o p modū inq̄sitōis aga-
tur. aut denūciatōis pena erit arbitraria. vt
no. So. Ho. 2. Pa. i. c. accedēs. d. accu. Silr
dic q. si nō p̄cessit aliquis mod⁹ agēdi. neqz p
accusationē. inquisitionē aut denūciatōz. sed
solū ppter infamiā iudex indicit purgatoz
tūc silr si deficiat punit extraordinarie. et ē ca/
sus. c. significasti. d. adul. Et sic eū intellige.
Et aduerte qz dicit Inno. q. cū iudex h̄ casu
pcedat ex p̄sumptōe qz multū tpare iniaz
vt no. in. c. afferte. de p̄sump.

Purgatorium
ē pena grauissima m̄ior tñ q̄s in-
fimalis. vt p3. xxi. di. s. q̄lis. d.
pe. di. vii. c. fi.

1 **Q**ui sunt q̄ purgant? R. q. illi qui moriunt
i charitate. qui tñ nō satisfecerūt p eoz p̄ctis
i hac vita. xxi. di. c. q̄lis. 2. c. se.

2 **Q**uō inuātur aīe defunctor. vide. j. Suf-
fragia. p totum.

Purificatō⁹ p̄tū
rū nō ē necessaria. vñ si voluerit
intrare eccliam vt gr̄as agāt: n̄
peccāt. Si tñ ex veneratōe aliq̄dū voluerit
abstinere deuotio eaz nō ē phibēda. de puri-
fi. post par. c. v̄mco.

Puſillanimitas
opponit magnanimitati p̄ defe-
ctū. qz deficiat puſillanimitas a p/
portōe sue potētie dū recusat i illud tēdere qd
est mēſurātū sue potētie. 7 sic ē p̄ctm. 7 tale q
lis ē obligatio ad illud i qd tēdere recusat. si

ueſit p̄ceptū ſue ſit phibitio. Sec⁹ si ſit cir-
ca p̄ſilia. vt intrādi religionē. audiēdi p̄ſelli-
onē. vel p̄dicādi. quibz ex officio non incūbit
de neceſſitate. qz ſic ē p̄ctm veiale. hec ex tho.
xxij. q. cxxij. 7 ē filia accidie.

Quadrageſima

q. qn 7 quō ſuit iſtituta. no. i. c. q.
drageſima. d. p̄ſe. di. v. vbi d̄z qz a
p̄po ſuit iſtituta. 7 vt decimā annoz deo red-
dam⁹. qn ē incipēda 7 a quibz abſtinēdū. et
q̄ hora comedendū. vide. s. Jeunij.

Quarta
falcidia v̄l tre
bellianica. v̄l
de legitima. Quarta funeralis.
vide Canonica portio.

Questuarii dicūt qui
p̄ſynis. q̄ nullo mō recipi dūt
niſi veras ſras aut aplicas. aut
diocelani oñdant. 7 ponitur forma ſraz. i. c.
cū ex eo. de pe. 7 re. et ſi hñt ſras aplicas n̄ de-
bēt acceptari. niſi p̄us ſint p̄ ep̄m examinati.
de abuſionibz. de pe. 7 re.

Utr̄ tales queſtores ſint p̄mittēdi p̄dicare.
R. q. nō. niſi ſolūmō qd i ſris p̄tinet p̄p̄lo p/
ponere. vt i. d. c. cū ex eo. 7 d̄ here. vt officium
li. vi. 7 d. de abuſionibz.

Quid ſi p̄tinet i eoz ſris q̄ i loc⁹ religioſis
hōeſte 7 charitatie recipiant. 7 q̄ fideles ad
eoz exhortatōz 7 uocet⁹. R. q. nihilomin⁹ cū
ci 7 rectores ecclaz nō tenētur iūti p̄dicta fa-
cere. qz tales ſre q̄tū ad h̄mōi 7 uocatōes ſūt
reuocate ipo iure. vt h̄r i extranagati. de iūj.

Quō non debēt i tabernis. aut alijs loc⁹ in
congruis manere. aut inutiles expēſas facere
aut habitū falſe religionis portare. aut indul-
gētijs vel alia mēdacioſa pponere. habēturi
d. de abuſionibz. 7 d. c. cū ex eo.

Sed nūquid ſi publice deliquāt. tales po-
terūt ab ordinarijs puniri? R. q. ſic. l3 ſint ex/
empti. de p̄ui. c. tuarum.

Questus d̄z omne qd
ex opa cuius
cunqz deſcēdit. ff. p ſocio. l. queſ-
tus. glo. i. Lucz.

Inco⁹ eſt diſplicētia 7
aliquē p̄p̄t quā
deſiderat v̄l q̄rit q̄s malū alſi. 7 ē
filia accidie qn p̄cedit⁹ aliquē.

eo q̄ inducit euz ad bñ opandū. Aliqñ filia
ire. z̄ p̄ctm mortale. si malū qd̄ alteri querit
vel optat ē quid alicui importatē z̄ cū delibe
rōne volūtatis. vt elicio a **Tho.** xxij. q. xxxv.
limita tñ vt. s. **D**ñi.

Ratio h̄ triplicē gradū in
hoie fm̄ p̄m. i. cñ.
Prim⁹ ē an̄ cōpletū septēniū.
vbi nō intelligit nec p̄ se. nec ab
alio cape pōt. z̄ iō illo tpe nulli s̄ctui ē ap̄us
Sed⁹ grad⁹ ē cū ab alijs cape pōt l̄z imp̄e/
cre. l̄z ipe p̄ se nō sufficit ad intelligēdū. z̄ iō
ēi fine p̄mi septēnijs regl̄r. et tūc pōt p̄mittere
aliq̄ ad q̄ natura inclināt. nō tñ cū obligatōe
p̄petua. Terc⁹ ē qñ ab alio cape p̄t z̄ p̄ seipm̄
p̄siderare. z̄ istud ēi anno pub̄at⁹. et tūc pōt
se obligare q̄ ad p̄sonā. s. ad vorū religionis.
m̄monii z̄ h̄mōi. l̄z q̄ ad exteriōra nō. nisi
i fine. xvj. annoz. Rō final⁹ ē aia legi. vide lex
s. iij. Et quō cognoscat qñ est rō finalia vel
impulsua. vide. s. **C**ausa.

Ratiocinia sunt red
ditiones
rōnū ad q̄s q̄s obligat ex adm̄
stratōe reipublice vel p̄uate. nā
sūt qd̄a rōcinia publica q̄b⁹ obligant officia
les curie ex adm̄stratōe aliquoz ad republi
cāz p̄nētium. vt. **C.** de epi. z̄ cle. l. officiales.
Quedā dicunt p̄uata quib⁹ obligant hoies
ex adm̄stratōe reip̄uataz. vt tutores. cura
tores. actores. p̄curatores. exccutores. extra d̄
obli. ad rōci. c. vno.

Utrū obligat⁹ ad rōcinia possit ordinari?
R. q̄ p̄missiōz adm̄stratōis si ē obligat⁹
reipublice ex adm̄stratōe p̄moueri non pōt
an̄ reddita rōcinia. c. p̄terea. l. di. **Sec⁹** si ē ob
ligatus ex mutuo vel alia cā. ex. l. reſcripto. f. d̄
mu. z̄ ho. **C.** de epi. z̄ cleri. l. q̄lq̄s emerſis. **S**i
p̄o ē obligat⁹ p̄sone p̄uate. tūc si tenet d̄ dōb
z̄ fraude z̄ ſtat. repellit. **S**i p̄o ſtare n̄ p̄t
v̄l tenet ex alia culpa sic pōt p̄moueri. **I**n
ficio aut̄ adm̄stratōis exis an̄ possit p̄mo
ueri. **M**ibi placet opi. **I**n noc. i. d. c. vico.
vbi dicit q̄ si q̄s gerat tutelā v̄l curā legitimā
v̄l necessariā a legib⁹ sibi impositā. v̄l etiā si
ſcipiat aut miserabiliū p̄sonaz. aut eccl̄ie p̄ca
rationes seu adm̄stratōes. z̄ maxime cū licē
tia epi q̄ non impedit ordinari cū possit talia
ſuſcipe etiā ordinatus. als aut̄ p̄hibet. li. di.
p̄ totū. z̄ d. c. officiales.

Sed nūquid m̄ḡ ſcholarū v̄l ali⁹ famu
lis qui iurauit p̄ annū ſeruire poterit religio

nētrare? **R.** q̄ sic fm̄ **Dn.** luj. di. c. legē. l̄z di
cat q̄ nemi p̄ſuleret. **D**o. dicit q̄ tuti⁹ est im
plere qd̄ iurauit. nisi obtineat licētiā. quaz si
nō vult dare poterit intrare auctē. c. p̄uenit.
cl. ij. de iureiur. **A**ddo q̄ etiā liceret qñ imine
ret ſibi p̄culū mortalis p̄cti.

Utrū obligat⁹ cā pignoris possit p̄moueri?
R. fm̄ **D**o. q̄ nō an̄ reddita rōem. ar. c. ſigni
ficare. z̄ c. cū p̄tra. d̄ pigno.

Utrū filius vſurarij possit p̄moueri? **R.** fm̄
Do. q̄ n̄ si ſuccedat. nisi clamores p̄ris emē
det v̄l hereditatē repudiet. c. tua nos. de vſu.

Raptor p̄p̄e d̄r qui rapit
res immobiles.
Predo ſo res mobiles. **U**n̄ ra
pina d̄r i rebo immobilib⁹. **D**e
p̄datio ſo i mobilib⁹ z̄ ſe mouētib⁹. vt aiali/
bus z̄ h̄mōi fm̄ **Jo.** an. quē ſequit⁹ **Pa.** i. ci.
d̄ rap. q̄ ſuis v̄t p̄limū equo ce ſumāt. **E**t ſit ra
pina cū q̄s publice z̄ violētē rapit. vt i. c. pe
nale. xij. q. v. d̄ h̄ vide in ſti. d̄ vi to. ra. p̄ p̄n.
z̄ ē grau⁹ p̄ctm̄ q̄s furtū. vt i. d. c. penale.

Utrū raptores largo mō p̄ quib⁹ ſcūq̄ pu
blice z̄ violētē res alienas rēp̄dātib⁹ tā mo
biles q̄ immobiles poſſint recipi ad cōſellioz
nisi reſtituāt rapta. vel q̄ p̄buſſerūt. deſtruxe
rūt. rēpopulauerūt aut alio mō d̄mificauerūt
p̄rimū ſicut tenent. l. duob⁹. s. si q̄s iurane
rit. ff. de iureiur. z̄ l. cū te nō ſolū. **C.** qd̄ me. cā.
R. tex. i. c. ſup eo. d̄ rap. ſic. q̄ q̄cūq̄ ſurrexerit
i rapinā ſiue eccl̄iaz violatōz. z̄ manifeſte ſu
erit rēph̄ſus. niſi p̄us ablata reſtituat ſi po
terit. v̄l emēdādī plenā ſecuritātē fecerit p̄nie
b̄nificiū ei penit⁹ d̄neget. **S**i vero v̄lq̄ ad obi
tū i cōtumacia ſua durauerit. z̄ i extremis po
ſit⁹ remediū p̄nie poſtulauerit humili. si emē
dationē vel emendandi ſecuritātē p̄ſtiterit. ei
p̄nia z̄ eccl̄iaſtica ſepultura p̄cedat. **Q**ui au
tē i ſanitate obſtinata mēte nō emēdauit. z̄
i morte ſecuritātē p̄ſtare nō poterit. si de p̄ctō
p̄rit⁹ fuerit. viaticū nō d̄neget. z̄ ſic nec cōſeſ
ſio z̄ abſolutio. ſed tñ null⁹ clericoz ſepulture
ei⁹ interſit. nec eius el̄ynā p̄ſumat accipe. licz
ſit ſepeliēd⁹ i cymiterio. **E**t quicūq̄ cleric⁹ vel
p̄ſb̄r cōfecerit. d̄z deponi ab ordine irrecupabī
liter. ſi ſine diſp̄ſatōne. z̄ b̄nificio carere eccl̄ia
ſtico. hec i. d. c. ſup eo. **S**i vero nō ſūt mani
feſti poterūt recipi ad cōſeſſionē ſic ali⁹ p̄cō
res fm̄ abbātē in. d. c. ſup eo. **E**t etiā licet cōnt
manifeſti. si tñ moniti nunq̄ fuerūt fm̄ **D**o
ſti. in. d. c. ſup eo. diuimō ſint diſpoſiti reſti
tūere vt tenent.

3

4

1

Rapina

2 **Q**uid de raptoribus de pñatibus romipetas vi
de. s. Excoicatio. v. casu. xxi.

3 **U**tz raptor virginis sit puniendus pena. l.
v. n. c. d. raptu virg. R. Pa. c. cum ca. de ra
pto. q. si pñessit tractat? determinat? de mñmo
nio. et ob hac cam abducit non pñmittit pena
de iure canoico. cui stam? i. b. S. i. pñdictus
tractat? nō pñessit etiā si puella fuit volūtaria
pñmittit pena. xxvii. q. vi. lex illa. ar. xxxvi. q. i.
S. ex hac. i. si. et obligat ad restōnē. nō solū s. b.
tracti s. etiā lucri qd habuisset ille s. b. cui pñ
te erat fm do. Jo. d. platea. insti. d. actio. q. ex
telic. na. S. in tridui.

Rapina fit pmo i naufra
gijs. scdo i pēda
gijs. tercio i questu. tallijs z silij
bus. quarto i bello. quinto i ex
torzionibus officialiū plus debito.

1 **U**tz dñs agri vel territorij teneat d rapina
i eo facta? R. Pa. in. c. licet. d. resti. spo. q. si fu
it scies et potuit phibere z non phibuit. sic te
net. l. i. C. de fal. mo. Secus si nō potuit pro
hibere. l. i. S. is aut. ff. si fa. fur. se. di. Et idem
dic d villa et castro. et hec ē communis opi. fm
Bar. i. l. ne qd. ff. de incen. rui. et nau. Liuli
ter tñ tenet nō criminali fm pñdictos.

2 **S**ed nūquid stabit iuramēto sup qñtita
te rez amissaz robato? R. cōiter tenet legiste i
l. si qñ. C. vñ vi. et Pa. i. c. sup eo. de his q vi.
q vbi quis pñenitur ex dolo alterius nō ad
mittit pñatio p iuramētū in litē. Sed qñ cō
uenitur de dolo suo sic credit eius iuramēto.
pñterea dicit Inno. i. d. c. sup eo. q. d. c. habe
bit locū i qñlibet vi pñulsua. ablatiua. expul
siua. turbatiua z in qñratua. Et qñ infert q si
pñto furtū vel rapina pñ raptorē stabit iuramē
to meo de qñtitate rapta. Et nō. qñ furtū vl' ra
pina pñatur p socios familiares z hñmōi.

Ratibabitio vide
sensu. S. iij.

Reconciatio
eccle. vide Consecratio.

Recompēsatio
vide Compensatio.

Recusari pñt iudex de
legat? ex ml
tis causis. no. Pa. in. c. accedēs

ut lite nō pñe. Primo qñ pñanguineis adu
sarij. Scdo qñ pñmēsalis ipsius. Tercio quia
orūndus de eius terra. idē d districtu. Quar
to qñ nō pñt hñ accessus ad iudicē nisi pñ ter
rā inimicor. Quinto qñ loqñtur in aure z fa
miliariter cū aduersario. Sexto qñ i alia cā
lingabat cū eo. stud no. Pa. in. c. i. de iudi.
Septimo qñ ē impitius. z hñ assessorē suspe
ctū. ibidē Pa.

Utz pñtestatio d nō acceptādo cū tollat p
ñiū factū? R. Pa. i. c. vnico. de litis pñtest. q
nō. nisi factū pñtrariū tollat pñtestatiōē pro
pter intellectū aliū intermediatuz. verbi grā.
Interrogat an vera sunt q pñtincit i libello.
R. reus. Rñdebo cū pñtestatiōē q non intēdo
pñtestari litē p hac rñsionē. sic rñdet. nō pñ
statur pñtestatiōē pñtrariū. Secus si his di
ctis diceret iudex. nō admittit hac pñtestatiō
nē. et postea ipse reus rñderet sine pñtestatiōē
repetita ad libellū. tale factū pñtrariū tollerit p
ñtestatiōē. et lis esset pñtestata. Secus si itez
repeteret. z ego pñtestor nolle pñtestari litē. qñ
nihil mediū interuenit. pro hoc facit de. vñ
ca. d. dolo. et quod dñ de pñst. c. cū. M. z. l.
vbi repugnātia. ff. de re. iu. z in. c. sollicitudi
nē. de ap. vel dic fm Bar. in. l. vnica. C. de li
tis conte. qñ qñ pñtestatiō respicit vñū et fa
ctū aliud. vñputa in litis pñtestatiōē ex qñ orit
quasi pñtractus. et in rñsione ex qua non orit
quasi pñtractus. z sic sunt diuersa. tñc pñfactū
pñtrariū nō tollitur. Sed qñ pñcernit vñū pñ
testatiōē z factū. vñputa qñ rñdet et pñtestatur
qñ aio nō rñdēdi. tunc tollitur talis pñtestatiō
pñtrariū factū. qñ cōcernit idē factū. Uñ dic
fm Pa. in. d. c. cū. M. qñ qñ pñtestatiō fit i
depñdentibus a mera volūtate pñtestatis valet
pñtestatiō. vt si dicat nolle aliud dicere tra
fidē. z postmodū dicat pñtestatiōē dēfēdit eū
pñiij. q. i. hec ē fides. Si pño dēpēdet a volū
tate pñtestatis z alterius. si alter pñsentit va
le. c. humana. z qñ ibi nō. d. elec. et. c. fi. de cō
li. appo. Si vero nō pñsentit. nec ē iusta cā pñ
testādi non valet. sec? si sñesset iusta cā. puta
ner? vl' vis. puta vis pñhā. alr interficiēs me.
pñtestor qñ qñqñ dicā facio aio nō pñhēdi. et
vñ. xxxi. q. ij. lothari. S. i. qñ iudex dēlega
tus nō pñsentit recusatiōi. z si non cōpareo ex
cōicabit d factō. pñpareo cū pñtestatiōē d nō
pñsentēdo i ipm vñ ne pñpino pñiudicat. Adū
te tñ qñ pñtestatiō dñ pñcedere actū sup qñ fit.
vt. ff. d. cōcubi. l. in cōcubitu.

Regularis dñ qui ad
vñquidum

regulariter est astrictus: siue sit monachus siue canonicus regularis. de sta. mo. c. q. dei timore. siue sit clericus siue sit laicus: licet laicus non possit recipi in canonicum. vt in. c. ij. de insti. tñ p. recipi in puerum. de elec. c. cū ex eo. li. vi.

Religiosus dicitur triplex. Pri-
mo largissime. et sic est quilibet christi-
stianus. vt in. c. p. humani. de ho-
mi. li. vi. dicitur christiana religio. Secundo large
et sic comprehendit omnes clericos seculares. et omnes
christianum honeste viuente. Nam i eo q. do im-
pendit debitam religionem potest dici religiosus. et
sic sequitur. i. q. i. c. nullus. el. ij. et xxij. q. v. qd
deo. ar. de voto ex multa. vbi de h. Tercio acci-
pitur proprie. et sic religiosus est q. pfectionem fecit
alicui de religionibus approbata p. sedē applicā.
d. voto. c. qd. votū. §. pñti. li. vi. et talis proprie dicitur re-
ligiosus. Et religiones approbate sunt quatuor.
Prima Basilij. Secunda Benedicti. Tercia
Augustini. Quarta beati Francisci. vt notat
Laudu. in. cl. q. reglāres. de supplē. ne. pre.
Sub istis militat omnis proprie religiosi. exceptis
cartusiensibus: q. hñt sua statuta.

1. **U**trū dispositio odiosa accepta erga regula-
res seu religiosos extendat ad fratres de tercio or-
dine beati Francisci. et hñmōi. R. Pa. in. Rica.
de regu. q. nō. q. tales proprie nō dicuntur religi-
osi. vñ potius eorū regla est qdā modus bene vi-
uendi: licet sit approbata p. papā. et iō solū cō-
prehendit illos q. tria vota subalia pmisserūt
in religione approbata fm. Jo. an. in. glo. i. et
ij. de pñe. de decimis. Et h. vñ nisi addat ali-
ud. puta qdāq. religiosi. Nam tūc etiā cōphen-
derent hospitalarij hierosolymitani q. nō pñt
p. trahere mñmōniū et p. mittūt obedientiā su-
periori et nō pñt retrocedere ab illo statu. non
tñ cōprehenderent aliq. hospitalarij q. vtuntur
mñmōnio. licet possent certū habitū. q. non
sunt religiosi. nec stricto nec largo mō. In fa-
uorabilibus itō bene cōprehendunt p. fari frēs. q.
largo modo videntur sub regula rōne pmissio-
nis facit superiorior eorū.

2. **Q**uid de inueniētibz nouū ordinē. R. q. nō
sunt religiosi: nisi a papa expresse approbent. q.
cū sit p. hibitū nouū ordinē vel religionē inue-
nire. vt in. c. religionus. de reli. domi. li. vi. Jo
nō religiosi s. potius irreligiosi sunt cēfendi ta-
les. et hodie sunt excoīcati ipso facto p. extranea
gante Jo. xxij. q. incipit Sancta romana. Re-
citatur Pa. in. c. fi. de reli. domi.

3. **R**eligio beghinarū reprobat. et oēs eā sectā

tes sunt excoīcati ipso facto: ac religiosi dātes
eis auxiliū: p. siliū vñ fauorē in p. fato beghina-
tu. de. i. de relig. domi. Et nō. q. sorores terciij
ordinis sancti Fran. non sunt ille beghine. vt
nō. glo. ibidē. cū habeāt regulā approbatā a
sede aplicā. et mltominus sorores scē Clare.

4. **Q**uis potest effici religiosus. R. q. quilibet q. non
habet aliquā de infrascriptis. viij. conditionibus.
1. quarū p. ma est etas immatura. de quo dicit vt
s. nouicius. §. i.

2. Secunda seruilis p. ditio. Seruus q. p. sine cō-
sensu dñi nō potest intrare religionē. ar. liij. di. c.
nullus epōz. Prescribit tñ triēnio a religione
q. h. ignorat. si dñs scit non repetit. xvij. q. ij. si
q. incognit. Iste tñ si repetat a dño religiosus
erit fm. Du. ibidē. ar. xxvij. q. i. de viduis. et re-
ligioni tenebit qñtū in ipso est. et si manumit-
teret nō posset p. trahere. nec ob. c. qdā. de con-
uer. p. u. q. ille q. habet vxorē nō potest obserua-
re castitatē ea inuita. et sic religiosus esse nō potest
sed seruus sic. q. nō requirit corp⁹ liberus vt sit
monachus: cū in domo p. pria q. possit esse re-
ligiosus. d. c. de viduis.

3. Tercia debitorū obligatio. q. em d. aliqd al-
teri: nō potest illud licite p. termittē vt religionē in-
grediat. liij. di. c. general. Si tñ sit debitor pe-
cunie. vel talis debitor nō h. vñ satisfaciatur. tūc
faciat qd potest. sc. cedat bonis suis creditori et suf-
ficiat. p. pter pecuniā em nō obligat p. sōna libe-
ri hoīs. s. tñ ad recōpensāz. Vñ licet ei rebus
suis exhibeat religionē ingredi. nec tenet i. secu-
lo remanere vt p. curet vñ soluat debitū. si mo-
do ex zelo dei et seruoze charitatē h. faciat. quia
spūs sancti auctoritate h. facit cui nemo potest resis-
tere. xij. q. ij. due. de reglā. licet. Si tñ mōaste-
riū qd ingredit aliqd acq. reret p. successionē he-
reditariā. vel p. donationē aut legatū rōe ipi⁹
solū. sic tenet satisfacere qñtū se illud extendit
quod habuit ei⁹ occasione solūmodo. ar. c. si
qua mlier. xij. q. iij.

4. Utrū talis teneat in religioe laborare vt credi-
toribus soluat. R. q. qdā tenet q. sic. S. p. num
credo cū ex toto sit religioi subiect⁹: ita q. nō ē
momentū in q. a plato nō possit occupari. et nō
habeat velle nec nolle. c. si religiosus. de elec. li.
vi. Ite si stetit i. in seculo et cessasset bonis n. tene-
ret laborare vt satisfaceret fm. Pe. de pal. i. iij.
di. xxxvij. Ergo cū ex p. fessioe cedat bonis. pa-
tet q. nō tenet laborare vt satisfaciatur. posset tñ p.
lat⁹ cū p. sensu mōasterij h. ei cedere. als nō.

5. **Q**uid si talis etiā cū iuramēto ad tale debi-
tum erat astrictus. R. idē p. omnia dicen dūz.
ar. c. licet. de regul.

¶

Religiosus

- 9 **Q**uid si pmississet talis opari manibus ut satisfaceret? *R. fm. Pe. de pal. vbi s. q. b. si obstāte poterit religionē intrare. s. si bona sua sufficiunt satisfaciāt ei ad interesse. sic dic. de eo q. accepit vxore q. parit aliqd. interesse ex h. q. d. ei satisfacere. si h. aliq. fm. eundē. Pe.*
- 10 **Q**uarta ratio cūior. tētio. Un obligatus ad ratio cūia intrare nō p. luj. di. c. legē. Et h. verū in obligatis ppetuo. In alijs autē sec. li. cet. honestū sit q. p. se expediat. *Ex q. p. fm. Hoff. q. p. rās qui iurauit regimē ciuitat. p. an nū. mgr. scolarium qui silt. iurauit legere p. an nū. i. h. mōi p. intrare religionē aucte. c. pue. nit. cl. ij. de iureiur. vid. s. rō. cū. de h. s. i. r. ij.*
- 11 **Q**uinta est paterna subuētio. Et vt scias si pōt fil. intrare religionē. dimisso pfe cui te netur subuenire. *Exo. xx. no. fm. Alex. in. ij. p. te sum. q. si p. nō nris obsequia nra necessaria sunt. ita q. sine ipis sustēari nō pnt. tunc nō licet religionē intrare. si mō talia obsequia nō inducūt nos ad aliqd. agendū qd. sit cōtra dēū. sic p. rariū. p. sūlentes pharisei increpant a dño. Mat. xv. sic fm. doc. intellige illd. c. si qui. xxx. di. Si vero eis nō p. seruire vl. debita obsequia exhibere sine ppe salut. dispēdio. tūc necessitudinē gener. dīne religiōis pietas antefert. vt dicit Amb. sup. Lu. sic poterit intrare ipis dimissis. Et sic loq. tur. Dico. i. eplā ad eliodorū q. solū gen. pietatis est in hac p. te esse crudelē. Saluator. Lu. xij. Si quis venit ad me nō odit. Si autē nō sunt in tali nccitate. sic fili. ipis etiā inuitis pōt intrare. ec si cū eis possit sine dispēdio p. p. salut. p. manere. pbat. in. c. i. r. ij. xx. q. ij. Addit m. Tho. in. ij. quol. q. vi. q. nō solū p. indigētia maxia s. etiā p. mediocri pntū. puta q. p. seruiuire s. tū cū notabili iactura r. tērimēto sui stat. r. additiōis sue. puta q. p. tēbit cū mēdicare vl. alijs fūire cū maxia indecētia sui stat. dimit tend. est ingressus religiōis. etiā si ex voto haberet. placz q. p. sine piculo salut. h. facere.*
- 12 **S**exta est dignitatis astrictio. vt sunt epī r. alij supiores. q. sine licētia pape nō pnt intrare. c. licet. de reglā. Inferiores vō epīs pnt etiā inuitis suis epīs. vt. xix. q. ij. duc. sicut sunt de cani. ppositi. archidiaconi. archiepī. curatiz oēs alij inferiores epīs. Beneficiū tū cor. alte ri nō d. p. ferri nisi ex p. se vl. tacite p. fessi fuerit. vel appuerit q. absolute voluerint vitā mutare. c. beneficiū. de regula. li. vi. debēt tū petere licētia. q. uis nō obtineāt. vt in. d. c. licet.
- 13 **S**ed cui. erunt fruct. beneficij ante p. fessio nē. *R. q. d. assignari debita portio iporū fru.*

ctnū alicui qui seruiat p. ipso. vt in. d. c. benefici. cū. reliquū vero erit ipius vt nō sit onerosus monasterio qd. intrauit tpe. pbatōis. xvi. q. vi. de lapsis. q. nec p. p. ue est religiosus. vt p. r. in. c. religioso. de sen. exco. lib. vi. ergo iure suo nō d. fraudari. vt. xvij. q. ij. p. sold. no. Tan cre. Bartho. buri. interim remanet cano. nicus curatus vel decan. sicut p. us erat nec be neficiū vacat.

Septima mīmonij obligatio. s. post p. sū. mationē. nā tūc nō pōt religionē intrare. nisi fm. q. dico. Mīmonij. iij. intellige etiam si copula ē habita post p. tractū mīmonij. vel sponsalia. s. nō si ante. q. sic nō impedit. nec mīmonij diceret p. sūmatū. ar. c. veniens. de spon. vbi p. r. q. copula pcedēs spōsalia nō facit mīmonij. facit. c. verū. r. c. ex publico. r. c. ex p. te. d. puer. p. iij. q. requirūt p. sūmatōez. r. est illud qd. sequit. nō qd. antecedit.

Sed qd. de illo q. iurauit aliquā dūcere iux. orē. nūqd. poterit intrare? *R. q. sic. aucte. c. p. uenit. cl. ij. de iureiur. r. c. cōmissum. de spō. an q. d. ruti. est eiz. Intellige q. ad opimōnē. ne de facto dicat. p. r. iuramētū fecisse. nō q. ad ve ritatē fm. Ric. in. iij. dic. etiā vt s. s. ix.*

Octaua coactionis impositio. nā oportz vt sit voluntari. aliter nō tenet ingressus. vt de regula. c. i. xx. q. ij. p. r. In religiōe autē mino rū vl. tra p. dicta. viij. r. q. r. alia. v. s. q. sit cor. pore san. legitime nat. nulla vulgari. i. famia notat. anio promp. cōpetenter lrat. vel ad honestos labores apt. attū si quis recipet de ficiens in aliq. istoz teneret receptio. nisi sit. i. ij. iij. v. vi. vij. vel. viij. q. aliq. reddūt recepti onē nullā. vt p. r. p. dicta.

Quō d. q. s. intrare. aut qua intentione? *R. vt moriat mūdo r. seruiat christo. xij. q. i. c. ij.*

Utrū quilibz debeat reputare votū religiōis p. portio nati sue infirmitati? *R. fm. Ricar. in. iij. di. xxxvii. ar. vi. q. i. q. sic. nisi p. certā cōie cturā seu experientā sibi p. staret de p. rario. p. p. ter em custodiā que mag. adhibet religiōis q. secularibz. Et p. p. ter bona exēpla q. vidēt ibi frequentius. Et p. p. ter bona s. ba que frequēti us audiūt. Et p. p. ter maiores p. solationes q. s. diuina benignitas ob fauorez religionis. r. ex sancta societate infundit eis. efficiat ei. obfuan tia p. portio nati in ipa existenti q. impropor. onata esset remanēt in seculo.*

Utrū quis possit p. fiteri in aliq. religiōe. ita q. liceat sibi retinere suā? *R. Pa. in. c. infinu. ante. qui cle. vel vo. q. si q. s. simplr. vouit cū ta li p. ditione. videt in dubio q. sibi referua. uenit*

illa bona. ut obedientiarum monasterium. quod verba
apposita in tractatu debet intelligi secundum naturam
tractatus. ut in l. si vno. ff. loca. etiam in propria
tibus. ut ibidem in pñ. et in d. c. insinuante.
fñ vñ intellectum ut res potius valeat quam pere/
at. l. quens. ff. de ver. ob. et c. abbate de s. sig. et
sic erit religiosus. et profata bona habebit ad vñ
p necessitate sua. Idem dicitur pñtetur ut in do
mo sua cum omnibus bonis suis morem. ut no.
Ber. Inno. et Hosti. in d. c. insinuante. quod si
non est subam monachatus ut quis in certo lo
co moretur: aut de certis redditibus vivat. cum si
posse superior concedere. c. cum inter. **R.** de elec. et si
postea superior velit eum amovere. poterit. l. 3. non
debeat nisi ex iusta causa. Si vero voluit sibi re/
servare ut pñtetur. ita quod non sit locus interpretandi
et tunc si fiat reservatio per viam conditionis resoluti/
ue vel suspensive. sic viciat actus et non condi/
tio. ut in c. si. de condi. appo. et sic non erit reli/
giosus. Si si fiat per pactum. puta. quod dicit. ali
ter non intendo pñtetur: nec alio modo. quod hec
verba habent vim conditionis. ut dicit **Bald.** in au
tem. ingressi. **C.** de sacrosan. ec. Si autem simpli/
ter per viam pacti vel modi reservat sibi proprie/
tatem vel facultatem pertrahendi: sic facit transire per/
fessionem in aliam speciem. quod ubi est pactum contra
naturam tractatus. et improprias aliquantulum et
bis potest transire in alium tractatum. fit interpreta/
tio alterius tractatus. ut est tex. nor. in l. ubi ita
donatur. ff. de dona. causa mort. et in l. cum manusa/
ta. ff. de perhen. emp. et sic erit iste non religio/
sus proprie sed oblat monasterio. licet non ito/
tū. et sic obligabit ad omnia preterquam ad reserva/
ta. quod si verba non patiantur ut fiat transitus ad ali
um tractatum. tunc pactum inficit tractatum in totum.
in l. pñtetur. ff. de usu. et habi. iuncta glo. in d. l.
cum manulata.

20 **Quid** intrans religionem ex causa inhonesta. pu
ta ut esset abbas. vel melius gauderet et honorate/
neat. licet non consequatur suam intentionem. **R.** pa. i.
c. ut clerici. de regu. quod sic. quod effectus est religiosus
non obstante. ut tenet glo. in d. c. ut clerici. et
facit bonum tex. cum glo. i. c. quod interrogasti. xxvij
q. ij. ad materiam.

21 **Quid** de illo qui dolo inducitur est ad religio/
nem. **R.** quod nihilominus erit religiosus. de couer.
pñtetur. c. ex pre. et c. veniens. et c. dudum. quod me. causa.
cum dilectus. et ubi no. **Ber. et Hosti. et Jo.** xx. q.
ij. c. ultimo.

22 **Quid** de illo qui timore mortis efficitur religio/
sus. **R.** quod si timor inferat ab homine: sic non est re/
ligiosus. quod me. causa. platū. nec obligat per tale
votum nisi postea ratificet. ut in c. porrectus. et

in c. sicut nobis. de regula. Et si intelligo quoniam tal/
timor: inferat ab homine ut pñtetur. vel faciat ta
le votum: et sic loquitur et debet intelligi. d. c. platū
quod me. causa. Si vero metus sit casualis seu natu/
ralis. puta infirmus. vel in mari tempore tempestatis.
vel in periculo latronum: aut inimicorum. sic talis me/
tus non impedit quoniam sit obligatus religioni et vo/
to. Si modo deliberate hoc fecit. ut in dicta. c.
porrectus. et sicut nobis. quod deus quoniam tales tu/
mores immittit ut pñtetur. xvi. q. i. reuer/
timini. de conse. di. iij. sanctum. in autem. ut non
luxu. pertra na. s. i. et hoc sequitur **Bern. Hosti. et**
Pa. in d. c. sicut. Alij dicunt quod si quis cito conua/
lescentiam vel evasionem periculi sentit contradicat:
non tenet etiam in metu casuali si votum fecit. alle/
gat. c. ex transmissa. et c. vlti. de renun. Si me/
lior est opinio. **Hosti. et Pa.**

23 **Utrum** allectus blanditijs sit religiosus. **R.** quod
sic. et stare tenet. licet bona sua penitus vel here/
dibus remanere debeant non monasterio alliciendi.
ut. xx. q. iij. constituit.

24 **Quo** autem debeat pñtetur. vide s. Professio. i.
pñ. et quo tacite inducitur. s. novicius. s. xij. Et
adverte quod tunc dicitur proprie quod intrare religionem et
effici religiosus cum proficitur tacite vel expresse. quod
verba sunt cum effectu accipienda.

25 **Ad** que obligat religiosus. **R.** quod ad obser/
vantiam illius regule quam professus est. nisi in casu
ca. non solum. de regu. li. vi. vel quoniam solus tacite est
professus. quod tunc solum obligat religioni in gene/
re. ut s. novicius. s. xij.

26 **Sed** quero ubi remanebit istetalis obliga/
tus religioni in genere per professionem tacitam.
R. quod debet aliquam religionem intrare quam vult et
potest. Si vero nullam inveniat quam cum velit recipere.
debet stare in illa in qua tacitam professionem fecit. quod
illa tenet eum recipere: ex quo passa est tacite eum p/
fiteri. vel si noluerit poterit in propria domo re/
manere et esse religiosus professus. xxvij. q. i. dvi/
duis. quod limita ut s. Professio. s. i.

27 **Utrum** religiosi teneant esse perfecti. **R.** quod non.
nisi ea perfectione ad quam se obligaverunt. et tene/
tur ad perfectionem tendere secundum **Tho.** xxij. q. clxx/
xvi. cui pertrahat perfectionis contemptus. Unum non
sunt medaces: quis gerat ab extra statum perfecti/
onis. quod illud non assumunt quasi pñtetur se esse p/
fectos. et si qui proficere se ad perfectionem tendere
vñ bene essent medaces: si ab intentione perfectionis
animum revocarēt. secundum **Asten.** li. vi. ti. xlvij.

28 **Utrum** religiosus teneat de precepto ad omnia
que continentur in regula quam pñtetur. **R.** Den/
ri. de gandauo in. vi. quod. q. xxij. tenet quod cum
quis simpliciter promittit aliquam regulam servare

U

Religiosus

q̄ tenet ad contenta in ea om̄ia: etiā sub moni-
tione sicut ad p̄cepta. Sed istud nō credove-
rū. q̄ sic sequeretur q̄ monachi beati **Benedicti**
obligarent ad om̄ia. cū dicat regula. c. cum de
disciplina fratrū. q̄ si nouici⁹ habita delibera-
tione p̄miserit se oīa in regula custodire p̄ten-
ta: q̄ tūc recipiat. Et hoc ē exp̄sse p̄tra cle. exi-
uit. §. cū igit. de ver. sig. Et iō dico q̄ simplici-
ter p̄mittens regulā: vel p̄mittens sic q̄ est tu-
tius: vt faciūt minores. s. p̄mitto seruare regu-
lam fratrū minorū. s. viuendo in obediētia si-
ne p̄prio t̄in castitate. q̄ talis nō tenet. nisi ad
tria vota: s̄m q̄ modificata sunt in illa regula
p̄cepto t̄ie v̄l inhibitorie. seu sub s̄bis cōpol-
lentibz. alia nō de p̄cepto. sed de bono consilio.
Et p̄ hoc est bon⁹ rex. in. c. exij. q̄ seminat tē-
de ver. sig. li. vi. Nā idē est dicere p̄mitto sua
re regulā talē. ac si diceret: p̄mitto p̄seruatores
s̄m illā regulā. Et sic intelligunt illa s̄ba tam
ex p̄suetudine v̄olentū q̄ recipientū. n̄ ma-
gis cautū est dicere. vt dixi q̄ fr̄es m̄iores ser-
uant. Addit. s. **Th.** xxi. q. clxxvi. q̄ trans-
gressio alioz a p̄ceptis posita in regula vel o-
retenus factis a p̄lato obligat solū ad mortale
p̄pter p̄emptū regule. q̄ hoc directe p̄trana-
tur p̄fessioi p̄ quā q̄s vouit regulārē vitā. vel
dic̄ h̄z cū dē **Th.** vbi s. q̄ religios⁹ tenet ad p̄-
fectionē tendere: cui p̄trana⁹ p̄fectiois p̄tem-
ptus. t̄iō est mortale. Et vt scire possit quisq̄
ad q̄d tenet q̄libet religiosus incipiendū cen-
sui a regula beati **francisci**. q̄ q̄uis fuerit vlti-
ma in executioe. t̄n est p̄ma in nobilitate t̄ p̄fe-
ctione. de qua d̄r in cle. exiui. hec est illa celest̄
vite forma t̄ regula. in. ca. Exij. q̄ seminat. de
ver. sig. li. vi. Hec est illa apud deū t̄ patrem
mūdā t̄ immaculatā religio q̄ descendēs a pa-
tre lum̄inū p̄ ei⁹ filiūz exemplariter t̄ verbaliter
ap̄lis tradita. t̄ demū p̄ sp̄m̄ sanctū beato
francisco: t̄ cū sequētibz inspirata totius ī se
quasi p̄tinet testimoniū trinitat̄. hec ē cui at-
testante **Paulo** nemo dēbet de cetero esse mo-
lestus. quā christ⁹ passiois sue stigmatibz cō-
firmant: volens institutorē ip̄ius passionis
sue signis notabiliter insigniri. hec ille. Cui⁹
declaratio cū sit firma t̄ certa. v̄tpote a sp̄u san-
cto emanata a quo regulabat̄ sac̄rū conciliūz
v̄ien̄se. in q̄ fuit declarata plenissime q̄d er-
rare nō potuit circa p̄dicta. cū p̄tinet ad fides
t̄ bonos mores. xxiij. q. v. a recta. iō tutissimū
est in. d. religione viuere vbi nō opinionibus
hoīm viuūt aut doctoꝝ. sed sancti sp̄s decla-
ratione. t̄ q̄libet ali⁹ religiosus timorat⁹ ex ei⁹
declaratione poterit scire quō suā debeat intel-

ligere p̄fessionē: t̄ ad q̄ teneat de p̄cepto vel ne
Dicit ergo rex. cle. exiui. de ver. sig. edite in. d.
concilio. **Declaram⁹** t̄ dicimus q̄ fr̄es minores
nō solū ad tria vota nude t̄ absolute accepta
ex p̄fessione sue regule obligant. sed etiā tene-
tur ad oīa implenda que sunt p̄tincta ad hec
tria q̄ regula ip̄a ponit. Nā si ad hec tria p̄ci-
se t̄ nude t̄m p̄mittētes se seruare regulam vi-
uendo in obediētia: castitate t̄ sine p̄prio. t̄ nō
etiā ad oīa p̄tenta in regula q̄ hec tria modifi-
cant artarent p̄ nihilo: t̄ vane p̄ferrent hec s̄-
ba. **Promitto** semp hanc regulā obseruare. ex
quo ex his s̄bis n̄lla obligatio nasceret. Nec
t̄n putandū est q̄ be. **francisc⁹** p̄fessores hui⁹
regule q̄ntū ad oīa p̄tenta in regula modifican-
tia tria vota: seu ad alia in ip̄a exp̄ssa intender-
rit eq̄liter esse obligatos. q̄n poti⁹ ap̄re d̄scer-
nit. q̄ quo ad q̄dā ip̄oz ex vi verbi transgressio
est mortāl. t̄ quo ad q̄dā alia nō. cū ad quedā
ip̄oz verbū apponat p̄cepti: v̄l equipollentis
eidē. t̄ q̄ ad quedā alia nō. Itē quia p̄ter ea q̄
exp̄sse verbo p̄cepti ac exortatiois seu moni-
tionis ponunt in regula nōnulla verbo impe-
ratiui modi negatiue vel affirmatiue apposi-
to inferunt: hacten⁹ excurit dubitātū. an tene-
rent ad ista vt ad habētia vim p̄cepti. dicim⁹
q̄ licz fr̄es nō ad oīm que sub s̄bis impera-
tiui modi ponunt in regula: sicut ad p̄ceptoz
seu p̄ceptis equipollentiū obseruantia tenean-
tur. Expediit t̄n ip̄is fratribz ad obseruandūz
punitatē regule t̄ rigorē quo ad ea. sicut ad eq̄-
pollentia p̄ceptis se nouerint obligatos: q̄ hic
enfer⁹ annotant. Ut aut̄ hec q̄ videri possunt
equipollētia p̄ceptis ex vi s̄bi. vel saltē ratioe
materie de q̄ agūt. seu ex vtroq̄ sub cōpendio
habeant. **Declaram⁹** q̄ illud q̄d ponit in regu-
la de nō habēdo plures tunicas q̄ vnā cū ca-
pucio: t̄ aliā sine capucio. Itē de nō portādis
calciamentis: t̄ de nō equitādo extra casum ne-
cessitatis. Itē q̄ fr̄es vilibz induant. Itē
q̄ ieiunare a festo oīm sanctoz vsq̄ ad natui-
tatē d̄ni. t̄ in septis ferijs teneant. Itē q̄ clerici
faciant diuinū officiū s̄m ordines romane ec-
clesie. Itē q̄ ministri t̄ custodes p̄ necessitati-
bus infirmoz: t̄ fratribz induēdis sollicitū cu-
ram gerant. Itē q̄ si q̄s in infirmitatē cecide-
rit: aliq̄ fr̄es debeat ei seruire. Itē q̄ fr̄es nō p̄di-
cent in ep̄atu alicui⁹ ep̄i. cū ab eo illis fuerit cō-
tradictū. Itē q̄ nullus audeat p̄plo penit⁹
predicare nisi a generali ministro. vel alijs q̄
bus id cōpetit fuerit examināt⁹ t̄ approbat⁹:
t̄ ad hoc institutus. Itē q̄ fr̄es qui cognō-
scent se nō posse regulā sp̄ualiter obseruare:

debeant et possint ad suos ministros recurrere
Item q̄ oīa que ponunt in regula ad formas
habitu nōuicioz q̄ p̄fessor. necnō ad reci
pionis modū ad p̄fessionē spectātia nisi reci
pientibz quo ad habitū nōuicioz. sicut dicit re
gula fm̄ deū aliter videat. hec inquit oīa sunt
a fratribz tanq̄ obligatoria obseruāda. Item
ordo cōiter sentit tenet et tenuit ab antiquo q̄
vbiq̄q̄ ponit in regula h̄ verbū teneant obri
net vim p̄cepti: et obseruari d̄z a fratribz sicut
tale. hoc in. d. cle. ex q̄bz oīibz patz nihil fore
speciale in hac expōitiōe maḡ q̄ in alijs. nisi
hoc vltimū qd̄ dicit de h̄o teneant. sed verba
ipa ex sua natura sic importāt vel rōe materie:
vel rōe vtriusq̄. **Regula bea. Basilię. fm̄ q̄**
inuēni h̄z solū ista vltra tria vota. scilicet abstinētia
a carnibz. ieiuniū ab exaltatiōe. s. crucisq̄ ad
pascā: exceptis dñicis. silentiū de nocte. modū
officij. q̄ comedant in cōi refectorio. legant in
mensa. vacent lectioni et labori manuū ne sint
ociosi. que vtrū sint p̄cepta vlt̄ ne. non inueni
ob aliquo declaratum: sed p̄ precedentia pos
sent declarari. **Regula beati. Augustini iudi**
cio mo indigeret papali declaratione. **Nam.**
Demetri. de gandauo in. vi. quol. q. xvij. et qd̄
aliq̄ tenent q̄ oīa que in ipa sunt cadūt de p̄
cepto ppter verbū qd̄ ponit **Aug. in p̄n. di**
cens. Dec sunt q̄ vt obseruetis precipimus.
Aliq̄ dicūt p̄trariū. quorū opinio videt mihi
venoz benignior. q̄ sicut in sacra scriptura q̄
dam sunt que h̄nt modū et intentionē p̄cepti.
vt illud. hoc est p̄ceptū meū vt diligatis in
uicē **Joh. xv. quedā que h̄nt p̄ceptū in inten**
tione: sed nō in modo. vt illud **Exo. xx. Non**
furtū facies. Ita sunt quedā q̄ h̄nt modū p̄ce
pti. sed nō intentionē. vt illud Mar. vij. p̄ce
pit eis ne cui dicerēt. q̄ ex h̄ nō obligabat ad
mortale eos si p̄dicassent miraculū. Sic fatē
dū est de regula be. Aug. Ideo exponere cam
fm̄ q̄ sacru p̄ciliū expōsiuit regulam be. Fran.
impropiando h̄bū p̄cipim̄ rōne materie. si
cūt et impropiant h̄ba modū impatiui ppter
materiam. in. d. regula minoz. Regula be. Be
nedicti s̄l̄r indigeret declaratiōe papali. alijs
plura p̄cepta alijs pauciora ponētibz. tñ ego
fm̄ declarationē regule minoz ita exponerem
et verba. De fratribz p̄dicatozibz tenet Joh.
de neapoli in. xiiij. quol. q. xvi. q̄ tenent serua
re oīa p̄tenta in regula be. Aug. et in p̄stitutio
nibz eoz p̄tenta sunt in ea et in eis p̄tenta. hoc est
p̄cepta vt p̄cepta. et p̄silia vt p̄silia. dato q̄ pla
tus nō precipiat nec mander eis seruare. Nec
obstat q̄ dicūt quidā q̄ nō p̄mittunt seruare

regulā: sed obedire plato fm̄ regulam et cōsti
tutiones. q̄ sicut elect⁹ p̄lat⁹ licz nō p̄mise
rit: tenet tñ seruare ea q̄ p̄tinent ad statū p̄la
toz. et christian⁹ ea que p̄tinet ad statūz chri
stianoz. sic frater p̄dicatoz eo ip̄o q̄ p̄fiter ordi
nem p̄dicatoz: et vult esse frater p̄dicatoz p
mittit p̄sequenter seruare spectātia ad talē ordinē
saltē tacite: et si nō expresse.

¶ Utrū aut obligent ad mortale transgrediē 29
do: quidā tenet q̄ nō. nec etiā ad veniale: sed
solū ad penā: nisi faciāt ex p̄ceptu allegātes
Tho. xij. q. cxxxvi. hoc dicentē: fm̄ h̄ est fal
sum. q̄ p̄trariū tenet Jo. de neapo. vbi s. vbi
dicūt q̄ trāsgressio alioz a tribz votis est p̄ctm̄
mortale: vel ppter p̄ceptū factū a plato ozete
nus siue in regula exp̄sum. Itē in p̄logo p̄sti
tutionū ip̄oz dicūt. Constitutiones nostre nō
obligant nos ad culpā nisi ppter p̄ceptū vel
p̄ceptū. ergo vbiq̄q̄ interuenit p̄ceptum
obligant. Un̄ quicqd̄ est p̄tra votū castitatis
vel paupertatis aut p̄ceptū regule vlt̄ p̄stitutio
nū: certe est mortale. Et Tho. vbi s. loquit̄ de
puanatione alioz q̄ nō sunt de p̄cepto in eo
rū regula vlt̄ p̄stitutionibz q̄ solū obligāt ad pe
nā. et sic est ver. Et meli⁹ et securi⁹ est in cōsti
tutionibz fratrū minoz sub regulari vita de
gentiū q̄ nō obligant eos ad aliquā culpā nec
etiā penā: nisi p̄ platos eis imponat. et sic libe
ralissima p̄scia viuūt: licz habeāt multas p̄sti
tutiones p̄ eoz regulari vita p̄seruāda factas
Regla be. Clare hodie p̄ declarationē eugenij
iiij. habet. v. q̄ obligant ad mortale. Primum
obediētia. Scdm̄ paupertas. Terciū castitas.
Quartū electio abbatiss. Quintū clausuraz
ea q̄ p̄tinet necessario ad p̄dicta. Ad alia vero
nō obligant de p̄cepto nisi eo mō q̄ obligantur
vel a deo vlt̄ ab ecclia generali: sicut aliq̄ tal̄ sta
tus. Aliaz monachaz nō vidi reglās: nō per
transio. q̄ p̄ p̄dicta p̄nt intelligi q̄ obligāt
ad mortale vel nō.

¶ Utrū religiosi teneant de p̄cepto obedire p̄ 30
lato in oīibz: R. q̄ aut p̄lat⁹ p̄cipit aliquid
qd̄ est fm̄ regulā aut infra aut p̄tra aut supra
regulā. Si p̄lat⁹ p̄cipit qd̄ est fm̄ regulā sic
tenet obedire: nedū si sunt fm̄ regulā exp̄cite
sed etiā implicite. vt sunt obsequia cōitatis et
negocia ordinis p̄mouēda: sine q̄bz cōseruari
nō posset ordo regularis obseruatiōe. Itē ea q̄
faciūt ad regule pleniorē obseruantia. hec im
plicite sunt fm̄ regulā. et in h̄ concordant cōmu
niter doc. Si aut p̄cipiat p̄ter regulā. vt q̄
in ipa nō p̄tinent: nec ad p̄tenta in ea expedi
unt vel ordinant. vt leuare festucā vlt̄ aliquid

hmo. sic duplex est opinio. vt dicit **Pe. in. q.** quadā de quol. quidā dicūt q. in grauioribus si tenet. s. ven. est. et cō. tenet q. n. i. gūioribus nec in leuibz q. sunt pter regulā tenent obedi- re. q. ad h. nō habuit animū obligādi se. et fa- cit p hoc qd no. **Pa. in. c. lras. de re. spol. et in. c. ex lris. de spon. et qd no. Inno. in. c. venies. de iur. iur.** Si aut sunt infra regulā: sic tenent vt reficere corpus: et hmo. Si hō sunt cōtra regulā tūc distinguo. Aut plar. pōt in tali p- cepto regle vl. phibitōe dispensare ptra qd p- cipit. et sic si ex rōnabili cā mouet ad id pcepi- piendū: tenet subdit. et idē obedire. q. uis vide- atur subdito q. nō sit rōnabil. puta plar. p- ci- pit q. frangat ieiuniū. q. pbabilr psumit d. ei. et debilitate. q. uis subdito videat q. sit fortis dz in h. iudiciū suū supponere iudicio prelatis et obedi- re. q. sepe euenit vt aliq. mag. ppendat de- bilitatē alteri. ex aspectu q. ipse q. h. sine ex m- experientia sine ex feruore. Aliq. filii si dubituz sit an sit ptra regulā vl. an possit dispētare tene- tur obedire. **xxij. q. i. qd culpā.** Si aut sit cer- tū q. est ptra regle pceptū vel phibitionē in q. nō pōt dispensare prelatus. vel si pōt clarū ē q. nō ex rōnabili cā illud pcepit. sic nō est ei obe- diendū. et h. habes s. Dispensatio. q. si prelatus p- cipiat ea q. sunt supra regulam. sic si sunt ad cautelaz p- cōmittendi. vt puta plar. p- cipit vt ieiunet in pane et aqua. q. videt eū luxurio- sum: sic nō tenet obedire: nisi qn. verisiml. videt nō posse aliter euitare p- ctm. Si hō sunt q. p- cipiant in penā p- cti cōmissi. sic tenet. c. cū di- lecta. et c. qm. de symo. Si aut sunt in augmē- tū meriti. vt recipere martyriū et hmo. sic nō te- net obedire. et sic loquit. c. digesta. **lxvij. dis.** vbi d. nō posse iudici strictiorē vitā aliq. bus qd verissimū credo qn. solus plar. h. p- cipit. Sed si maior ps faceret statutū arrās ad stri- ctiorē vitā. sic tenet **Inno. vt refert. Pa. et seq.** tur in. c. sup eo. de regula. q. oēs obligent. S. ego dubito de h. et pōt. teneo p- trariū. q. hec austeritas maior q. regula p- cernit oīs de re- ligione vt singlos nō vt vniuersos. et sic reqri- tur p- sensus oīm. facit regula. Qd oēs tā giti. vi. et qd obijciunt. de. c. piculoso. de sta. reg. li. vi. pōt dici illud nō debere dici supra regulaz sed fm regulā. et ibi mod. p- uersandi taxat fm naturā rei. vt dicit ibi **Jo. mo. et Archi.** cū nō deceat mulieres euagari. c. mlires. de iudi. li. vi. et fm prefatā distinctionēz potes reducere ad p- cordiā. qd no. **Ber. i. c. relatiū. ne cleri. vel mo. et Jo. an. in. d. regula. qd oēs. et Pa. in. d. ca. sup eo. et s. Bona. in. ij. di. vlti. q. vltima.**

et **Alex. in. ij. pte summe. et Tho. xxij. q. c. liij.** **Utrū oīs inobedientia sit p- ctm mortale.** **31**
vide s. Inobedientia.

Utrū religiosus magis teneat obedire patri **32**
carnali necessitatē patienti et reqrenti q. prela- to suo p- trariū impanti. **R. q. q. h. bz varietate** tem inter doc. **Ricar. tenet q. religiosi magis te- nent p- carnali q. plato in his q. p- nect ad ne- cessitatē illi. p- cepti. Donora p- rem tuuz. q. sic tenent de iure nature et diuino: a q. p- cepto nulla p- fessio absoluit. q. cōsilia obseruant vt p- fecti. p- cepta impleant. Doc. idē tenet **Ben- ri. et gandano in. vi. quol. q. xvij. q. tenentur** ad necessitatē vite natural. p- nect. et p- ceptuz de honore est p- se: et obligatio voti religiosi ē p- accidens. et qd est p- se nō debet solui p- illud qd est p- accidens. In alijs aut i. q. bz nō obli- gant ex prefato p- cepto. Donora p- rem tuum dicit q. magis tenet plato spūali q. p- ri. **Alex.** vero vbi s. dicit q. illa q. pōt religiosus sine de- trimento regular. ordinis solūmō teneat p- ri exhibere. sicut orare. cōsulare. honorare. Alia aut sicut est subuenire ei. necessitatibz: cūz nū- hū habeat nō tenet. et sic videt tenere q. potius prelato sit obediendū. Sed mihi videt dicen- dū vt colligo ex **Nico. de lyra. Matth. xv. q. aut pater erat in tali necessitate anteq. fili. in- gredere. et religionē. et sic dico q. magis tenet pa- tri vel m- ri in tali necessitate subuenire q. pre- lato p- cipiēti p- trariū. Rō. q. actio ex contra- ctu vel q. h. p- tra aliquē cōpetens nō extinguit p- religionis ingressum. Aut si extinguitur vt volūt qdā doct. q. p- mortuo habet. vt. **C. de epis. et de. l. deo nobis. s. hoc et cognitū. in fm** eos ex dicto de capitis diminutiōe restituit. l. tutelaz. **S. In iuriarū. ff. de capi. dimi. vñ di- cunt doc. q. post ingressum potent ex actione seu obligatiōe qua p- us tenebat aueniri. s. per abbatē vel iudiciū rīdebit. vt. C. de epi. et de. autē. cā que cū monacho. et no. in autē. de mo- na. in p- n. et in autē. de sanct. epi. s. p- uidere. et go multo forti. ex obligatiōe p- cepti diuini. imo etiā de iure positiuo tm tenet fili. patri q. pater pōt eū vendere p- necessitate famis. l. ij. C. de pa. qui. si. di. tenet etiā ad alimēta. l. filia C. de pa. p- tate. etiā si pater sit relegatus ppter incestuosas nuptias. vt in autē. et in ce. et ne- pha. nup. ergo non debet priuari iure suo sine causā. vt no. in. c. satis puerus. lvi. di. et in. c. vlti. xij. q. vlti. facit optime et ex. xxx. di. c. si qui filij. imo videt q. si ex ingressu sit inhabilis ad p- ri subueniendū q. monasteriū teneat. q. mo- nasteriū est loco heredis et filij ingredientis.******

ut in autē. de san. epi. §. s. h. p. senti. de proba.
in p. n. in fi. lex dicit q. heredes licz extra/
na tenent p. stare alimēta. ar. l. si q. s. a liberis. §.
itē relcriptū. ff. de lib. agno. ergo tē. Aut p. et
māter nō erāt in tali necessitate q. fili⁹ teneret
ei subuenire. s. post ingressū in talē necessita
tē reuenit. **¶** sic dico q. nō poterit ei subuenire
p. tradicēte impio plati. q. iā est ei obligatus p.
votū. **¶** sic deo. **¶** sic maior vinculo ligat plato
q. p. r. q. p. ceptū de obseruatiōe voti est de p. r.
ma tabula. de honore p. entū est de. i. **¶** itē p. m. u.
est negatiuū. scdm affirmatiuū. ergo magis
stringit. p. terea semel deo dicata non p. nt p. tra
volūtate ipi⁹ v. l. p. r. p. r. facit regla. de re.
iur. li. vi. **¶** Nā religiosus abdicauit a se nediz
p. palia s. z p. p. r. iū velle. x. q. vi. statum⁹. xij.
q. ij. nō dicat. ff. de re. iur. l. velle nō credit. er/
go nō astringit nisi ei in cui⁹ manu suūz velle
posuit. q. inanis est actio quā excludit iopia
debitoris. l. nā is. ff. de dolo. **¶** impossibilium
nulla obligatio. ff. de re. iur. **¶** Nec ob. q. p. ceptū
diuini erat an ingressum. q. licz eē nō tñ ob
ligatio. q. cū sit affirmatiuū nō obligat nisi p.
loco t. p. e. z iō cū nō esset tūc obligat⁹ nō pote
nt tenere postea. regla. factū legitime. de re. iur.
li. vi. sicut si dispensasset bona sua paupib⁹ pa
tre nō indigēte nō possz repeterē: licet veniret
postea ad necessitatē. Ad ea tñ que p. t. ex hite/
rel. q. p. mittunt a platis bene teneret in q. n. t. z
pōt sine reglaris obseruatiōe detrimento: sicut
orare: p. solari z h. m. o. i. ut dicit Alex.

¶ Quid de ingrediēte religionē alicui⁹ mona
sterij in q. nō seruāt regula. puta comeduntur
carnea in monasterio. s. **¶** Indicti: v. l. tangunt
z recipiunt pecunie in monasterio. s. **¶** Franci/
sci: z h. m. o. i. z sic p. fitef f. m. p. s. uetudinē quā in/
uenit. **¶** Alex. q. nō excusat. q. q. p. fitef regu/
lā p. fitef n. p. s. uetudiez **¶** Et iō n. excusat si regu/
lā nō obseruat. x. q. iij. p. s. tuit. q. met⁹ cā. cū
dilectus. z. c. si. **¶** si dicas q. nemo obligat nisi
ad id ad qd se obligare intēdūt. **¶** R. q. h. v. e. z est
explicite: s. implicite non. q. q. vult p. n. cipale.
puta esse frater minor vult z accessorij. s. obli/
gationē ad p. cepta regule minor licz h. nō in/
tendat. **¶** z de h. est casus rotūdus. in. c. ex p. t. e.
regula. **¶** Nā ex q. habitū religionis detulerunt q.
p. fessis dat. z alia fecerūt q. p. fessis conueniūt. p.
fessionē tacitā ad min⁹ fecerūt. **¶** z sic si nō illi re
ligioni saltē alteri in genere sunt obligati z ob
seruatiōi p. tentoz in ea. **¶** z h. tene. licz **¶** Pa. in. c.
sup eo. de regula. aliter teneat. **¶** Sed p. prima
opi. est **¶** Inno. z **¶** Do. in. d. c. sup eo. **¶** Pa. pos
set intelligi q. n. talis erat simplex: nec sciuit nec

potuit scire obligationē regule. soluz credidit
q. ad illa obligaret f. m. q. viuebant. q. credo q.
talis possz aliā religionē licz latiorē intrare. s. z
si ibi vult manere tenet f. m. regulā viuere: nisi
ex aliqua rōnabili cā possz p. sumi q. aliqd p. ce
ptoz nō seruāt. q. sic etiā excusaret **¶** v. s. dixi
¶ Monachus. §. ij.

¶ Utrū religiosus assump⁹ ad aliquā digni
gnitatē. puta epātū: v. l. ec inferiorē teneat ad re
gule obseruatiā. **¶** R. q. sic. ad omia q. facere po
test sine p. iudicio platiōis vel officij sibi impo
siti. ut no. **¶** Tho. ij. q. ij. q. d. x. p. v. **¶** vide s. **¶** Do
nachus. §. vij.

¶ Utrū religiosus possit trāsire ad aliā religio
nē. **¶** R. colligēdo dicta docto. q. aut ē latior ad
quā trāsire vult: z si in sua religionē nō seruāt
regula. tūc poterit ad latiorē trāsire f. m. **¶** Inno.
z **¶** Pa. in. c. sane. de regula. **¶** Qd ego limito f. m.
¶ Jo. an. z bñ veruz q. nō est in p. uincia aliud
monasterij eiusdē religionis ad qd non possit
trāsire: l. in q. possit intrare: nec ē spēs reformati/
onis monasterij sui. **¶** Si vō i suo monasterio
seruat regula: tūc nō p. t. ad latiorē trāsire sine
licentia pape sine cā legitima. sed cū ei⁹ licētia
sic: etiā nō subest cā legitima f. m. glo. in. c. cū
singula. de p. ten. li. vi. quā glo. credo veram q.
ad eccliam militante. s. nō q. ad deū. ar. eoz q.
no. in. c. nō ē voti. de voto. q. si cā subest. sic te/
net **¶** Inno. z sequit. **¶** Pa. in. c. nō est dubiū. de re
gula. q. eps pōt dispēlare. ar. c. nō mediocriter
de se. di. v. do. **¶** An. in. d. c. nō est dubiū. tenet
q. si cā est vrgens pōt eps: s. si cā non in diget
tali celeritate recurrēdū ē ad papā **¶** S. ego di
co q. p. siderandū est an religiosus tal sit exem/
ptus ut cōter sunt. z sic eps nō poterit dispēn
sare: cū nullā auctoritatē habeat sup ipm s. z di
spensabit prelat⁹ suus q. loco epi p. est illi religi
oni. f. m. glo. in. d. c. nō dubiū. **¶** Aut si tales nō
haber recurrēt ad papā. **¶** Si vō nō sit exempt⁹
sic credo verā opi. **¶** Inno. **¶** Et do. **¶** Ant. loquit
de p. silio. facit p. hoc. c. nō cogant. xli. di. **¶** Et d.
causa legitima erit debilitas corporis aut delica/
ta cōplexio z h. m. o. i. **¶** Aut religio ad quaz vult
trāsire est equalis sue. z sic sine cā p. t. de licen/
tia pape solūmodo etiā q. ad deū. **¶** Si aut cau/
sa subest. sic poterit eps aut p. prius p. lar⁹ cum
p. sensu capituli dispēlare f. m. glo. in. d. c. nō ē
nobis dubiū. facit. d. c. statum⁹. xij. q. ij. sine
exceptione. **¶** Aut religio ad quaz trāsire vult ē
strictior. tūc requirit. **¶** Primo q. nō transeat ex
temeritate: aut leuitate: vel odio prioris prela
ti. sed ex zelo melioris vite: z si est p. tranteras in
ter prelatū z subditū in hoc sic iudiciū supior⁹

amborū regredū est: et ad euz pōt subdit⁹ ap-
pellare. **S**cdo requirit⁹ q^o nō solum religio sit
strictior sed q^o actualiter art⁹ ibi vtuat. q^o licet
esset strictior: si tñ ibi latius viueret non lice-
ret: etiā si ex dispensatiōe lati⁹ viuūt. **f**acit. c. la-
ne. de regula. **N**ā transi⁹ est pmissus vt quis
ducatur artiorē vitā. q^o psumit inor⁹ spū sancti.
vt in. c. licet. de regula. et. q. iij. c. i. q^o rō cessat
qñ in suo monasterio viuūt stricti⁹ respectu re-
gule et institutionū q^o in eo ad qd vult transi-
re. **U**n⁹ **S**ulic. n. a. s. in. d. c. sane. dicit q^o licet re-
gula be. **B**enedicti sit artior q^o regula be. **A**u-
g⁹. tñ fratres p^odicatores q^o regula be. **A**ug⁹. p-
fitem⁹ tantū se artanerūt p^ostitutiones suas q^o
eorū religio est artior q^o illa monachorū. et p^o-
pterea dicit q^o nō effugūt apostasiā transeun-
tes ad. d. regulā monachorū. **I**deo dicit **J**o.
an. in. d. c. sane. q^o iura nō pmittūt transiū re-
spectu melioris religiōis: seu maior⁹. l⁹ respectu
finis: vt puta. q^o fructuosior: aut alio mō. s. s. so-
lū respectu artioris vite. et q^o ibi viuūt stricti⁹.
vt in. d. c. licet. **T**ercio requiritur q^o petat licē-
tiā. vt in. d. c. licet. et iij. p^ocurrētib⁹ poterit trā-
sire. q^ouis licētia nō obtineat: etiā si p^omū mo-
nasteriū esset p^ouilegiatū quo ad h⁹: vt quis nō
posset trānsire ad artiorē. **A**ddit **I**nno. iij. si
prior religio nō incurrit grauē iacturā vel in-
famiā ex tali trānsitu. q^o si incurrit nō licet. ar. c.
licet. de regula. xi. q. iij. si q^o s. d. **A**duert⁹ h⁹ q^o si
frater minor transferat ad aliū statū p^o papaz.
puta ad epatū vel ad aliā religionē q^o tunc bo-
na alteri iā quesita nō recuperat. vt. **C**. de sen.
pa. l. ij. et l. tutor. **S**i s. d. non sunt alteri q^o sita.
puta: q^o nō duz sunt mortui ei⁹ p^ontes q^o b⁹ d⁹
succedere. sic succedet si illi q^o sunt in statu ad
quē trānsire est p^ont succedere. q^o restituit ad
oīa p^o talē translationē. vt in. l. i. c. de sen. pa. et
l. i. s. q^o mortis. ff. ad tertul. **S**ec⁹ si transferre
tur p^o aliū modum. puta p^opter demerita sua. et
h⁹ mōi. vt in. d. l. i. et d. s. q^o mortis.

Sed a q^o debet peti licētia? **R**. q^o quo ad reli-
giosos d⁹z peti a suo plato ordinario. puta in
ordine minorū a custode vel ministro. **I**n or-
dine p^odicatoz a p^ouinciali. **I**n monachis ab
abbate: et h⁹ mōi. **Q**uo ad ep^os requirit⁹ licētia
obtentā a papa. vt s. d. in. quo ad platos infe-
riores ep^os: si nō sūt imēdiate sub papa suffic-
petita ab ep^o suo. licet nō obreaf⁹ s⁹ **J**o. an. i
mercurialib⁹ in regula. cū nō stat. li. vi. **Q**ui
s⁹ s⁹ sub sunt imēdiate pape nō p^ont ip^o denegā-
te. sed eo nō r⁹ndente p^ont. **S**il⁹ clerice⁹ tenet pe-
tere licētiā ab ep^o: si eccl⁹ia g⁹uiter ledit. aliter
etiā sine licētia poterit s⁹ **I**nno. **S**z aduer-

36

te q^o si prelati dicit⁹ velle habere cōsiliū: sic te-
netur expectare debito tpe. al⁹ nō. **I**te ista licē-
tia debet peti ante factū s⁹ **P**a. in. d. c. licet.
Ad epatū s⁹ si est elect⁹ pōt licētiare plas-
tus nō requisito capitulo. c. si religiosus. de elec.
li. vi. sed nō ante electionē.

Quāto alter trāsiens ad aliā religionē q^o vt
dictū est licere sit apostata? **R**. **P**a. in. d. c. sa-
ne. q^o nō apostasia maiori. de q^o in. c. si. de apo-
sta. **S**z bene efficit⁹ apostata apostasia minori
q^o certū est q^o retrocedit. **E**x q^o nō intellectum
singularē. ad. c. ij. ne cle. v⁹ mo. li. vi. q^o dimit-
tens habitū pure incurrit excoicationē: euz sit
pprie apostata. **S**ed assumēs habitū alteri⁹
religiōis etiā latioris nō incurrit excoicationē
Doc sensu **J**o. an. ibidē in nouella. q^o tex. ibi
sentit in eo q^o facit cā euagatiōis: q^o cessat in eo
q^o intrat aliā religionē. et p^o hoc vide bonū tex.
iūta glo. in. c. ex pte. de temp. or. et etiā sequi-
tur **P**a. in. d. c. sane. **A**duert⁹ tñ hic q^o recedēs
a religionē lege p^omittēte recuperat oīa bona sua
indistincte. c. qd a te. de cle. p^ou. et c. ex trāsimi-
sa. de renūc. al⁹ nō. de q^o dicit⁹ vt. j. s. xliij.

Quāto religiosus possit assumi ad beneficia
simplicia? **R**. **P**a. in. c. sup eo. de regula. q^o nō
etiā cū dispensatiōe. et facit iste tex. d. c. sup eo.
et vide glo. in. c. q^orun dā. lxxij. di. q^o dicit mo-
nachū nō posse h⁹re canonicatū in eccl⁹ia secu-
lari. licet possit ibi esse ep^os. vt in. c. vno. xviij.
q. i. et est p^opter bonū cure: q^o cā cessat in bene-
ficiis simplicib⁹. vt in. c. qd de timorē. de
sta. mo. vide s. **D**ispensatio. et dicit⁹ vt ibi. s. iij.

Quāto religiosus de ordine medicantiū trāsi-
ens ad ordinē nō medicantiū etiā auctoritas
et applica possit assumi ad dignitates in illo or-
dine ad quē trānsiuit? **R**. q^o nō. nec ad priora-
tus administratiōes: nec ad q^ocūq⁹ officia cē tan-
q^o vicari⁹ seu m⁹ster sine tanq⁹ locum aliorū re-
nens. nec aliaz curā aut regimē pōt p^o se aut p^o
alijs exercere. et q^o cā d⁹trariū fuerit attentatū
irritū est ip^o iure. cle. vt p^ofessores. de regula.

De voto religiōis h⁹s. j. votū. iij. s. viij.
Quid tenent facere monachi qui ex redditi-
bus q^os p^ociunt tenent⁹ ad curā aliaz qñ vidēt
abbatē negligere dictā curā? **R**. s⁹ m. s. **I**ho. i
quol⁹. q^o debēt supplicare abbati vt p^ovideat: et
si nō vult debent appellare p^otra cū sicut cōtra
aduersariū ventatis. et nulli cōsulendum est vt
in tali monasterio ingrediat⁹.

Quāto religiosus qui prius emiserat votū
de artiori religionē: et tamē intrauit latiorē sit
absolutus a voto? **R**. q^o sic. vt in. c. qui poss. de
regula. lib. 20. vi. **D**ebet tamē penitere de voto

40

41

42

non adimpleto. ut ibidem. De alijs vero votis quod commutant in votu religionis. vide votum iij. in prin.

43 **U**trum religiosus eiectus vel fugitivus qui non potest impetrare reconciliationem secundum formam. c. si. de regula. possit transire ad aliam religionem laxiorem? R. q. nō. si potest inuenire in puincia monasterium sue religionis quod velit ei recipere. q. si nō potest: poterit intrare latiorē cū licentia sui prioris: si potest hūc. aliter poterit viuere alio modo regulariter: et debet secundum Ray.

44 **S**ed quis dicit fugitivus? R. Pa. in. c. si. de regula. fm Jo. an. ille qui moratur extra monasterium et celat se abbati. facit. l. quod sit fugitivus. ff. de edi. edic. Unde eo ipso quod recedit a monasterio et non subest obedientie prioris: apostata est. ut in. Innoc. in. c. si. de renunc. et hoc s. apostasia.

45 **Q**uid erit de bonis que religiosus contulit monasterio quoniam vadit ad aliam religionem? R. q. si exiit cū licentia: sic usufructus illarum rerum erit monasterij ad quod transiit donec ibi vixerit solū modo. r. est cū glo. xvi. q. vi. de lapsis. xvij. q. i. si quis rapuerit fm. Hosti. Si vero vadit in casu nō cessante sic nō recuperat. imo abbas potest eū vendere cū oibz bonis. ca. abbates. xvij. q. ij. de h. vide s. Monasterium. §. vi.

46 **Q**uid efficit religio? R. q. hominem ad tū p. prius adducit: si modo religiosus sequat regulares observantia: ita quod meliores inueniri non possint. ut ait Aug. in. c. quantumlibet. xlvij. di.

47 **U**trum tollat per ipsius ingressum omnem peccatorum penam? R. q. sic. p. q. si milia milium ducatorum in elemosynas darent ab aliquo censeret magno ab omni peccatorum pena liber. iuxta illud Dan. v. Peccata tua elemosynis redime: multo magis in ingressu religionis: ubi homo ex toto se offert deo quod valet plus quam milia milium ducatorum. Item per penam potest et meret omnem peccatorum remissionem. de pe. di. vij. in fi. ergo multo magis cū excedat omne genus satisfactoris et publice pñe: ut p. xxij. q. ij. admonere. hoc satis p. p. glo. in. c. scripture. de voto. et de pe. di. i. §. his autoritatibus. ubi concludit quod nulla pena tali ingredienti est danda. imo si papa inposuisset ei penam: aut quod iret roma in peregrinationem aut in hierusalem: et commutat eam in ingressum religionis est absolutus. c. quod bona agunt. xvij. q. i. facit ad h. autē. de mo. in pn. ubi dicit. omnem quod dicitur humana macula detergat. Idem legit in vitis patrii quod sequitur eam gratiam quam baptizati. Istud sequitur Tho. xxij. q. vi. religiosus Bernardus de senis in suo quadragesimali. et s. Ber. in li.

de precepto et dispensatione. c. xl. dicitur: quod religio amatores suos angelos facit: dissiles hominibus. imo divina in homine reformat imaginem figurans nos christo ad instar baptismi. hec ille.

48 **U**trum eripiat a patria patrem? R. q. sic. ut nō. i. autē. ingressi. et in autē. si qua mlt. C. de sacrosanct. ec. c. cū simus. de regula. r. est cū glo. xix. q. ij. c. i. sequitur Bart. et glo. in. l. si ex causa. §. papinianus. ff. de minoribus. et fide. filio. xxx. iij. et Albi. in. d. autē. si modo putes est.

49 **U**trum tollat irregularitates. vide s. Irregularitas. ij.

50 **U**trum preintraente monasterium filius possit petere legitimam? R. fm Bart. in. d. autē. si quod mulier posita. xix. q. vi. q. nō de subtilitate iuris. q. legitima nō debet nisi post mortem naturalem patris. l. i. §. si imputeri. ff. de colla. bo. S. de equitate canonica dico cū Bal. in. d. autē. si quod mulier. q. poterit petere ne habeat postulare alimentum a monasterio: et placet.

51 **Q**uid de peculio aduenticio filij cuius usufructus est pater: quoniam pater ingreditur religionem? R. fm Bar. in autē. idem est. C. de bo. q. li. q. ex quo patris prās soluit ex facto prās remanebit solum medietas. d. usufructus apud patrem. l. cū oportet. §. cū autē. C. de bo. q. li. et sic ad monasterium in quod pater est ingressus. glo. in. d. autē. idem est. tenet quod non finit. Mar. non tenet quod ex toto finitur. et dicit ita fuisse decisum Bononie i. facto. et ad glo. R. q. loquitur de usufructu quem habet pater in alijs bonis que nō sunt filioz: sed op. Bar. videt magis equa.

52 **U**trum bona ingreditis sint monasterij? R. q. sic: ipso iure. autē. ingressi. C. de sacrosanct. ec. c. q. ingreditibus. xix. q. ij. nec abusus aliquis patrium quod sibi usurpant talia potest valere nec inducere prescriptionem: cū in rebus inuasis aut furtiuis nō currat. ut s. prescriptio. §. ix. Item transunt feuda. de quo dicitur ut s. feudum. §. x. Refuabitur tamen legitima descenditibus. xix. q. ij. c. si. et idem videt in ascenditibus. q. eque succedunt illis nō extantibus.

53 **U**trum usufructus amittat ex ingressu? R. fm Inno. in. d. c. in presentia. q. non. sed durat donec viuat. hoc idem sequitur glo. et Albi. in autē. ingressi. C. de sacrosanct. ec. Hoc limitant aliqui verum quoniam monasterium potest habere proprium in communem. aliter nō fm glo.

54 **U**trum emphiteosis sibi transeat ad monasterium? R. fm Albi. in. d. autē. ingressi. q. sic. ar. l. pero. §. i. ff. de leg. ij. Odores tamen ibidem limitat verum: nisi emphiteosim haberet ab alia ecclesia. q. tunc esset in optione ecclesie an vellet rem.

U 5

- vel canonē. **A**duerte bñ q̄ autē. ingressi. n̄ ha-
bet locū nisi in monasterijs q̄ nō hñt nisi i cō/
muni. nō in his q̄ hñt in pprio. sicut ordo mi-
litie scē marie: ⁊ terciū ordinis. s. frāscī ⁊ ec-
clesie seculares. fm. **Albr.** in. d. autē. ingressi.
- 55 **Q**uid si ingrediēs fecerat testamētū ante in-
gressum nihil relinquēdo monasterio s; extra
neū heredē instituendos? **R.** fm. d. **An.** in. c. in
pñtia. de pba. q̄ aut exp̄sse stulit bona sua tpe
ingressus. nlla facta mentio de testamento. ⁊
tūc si h̄ fecit incōtinēti post p̄ditū testamētū.
sic nō reuocat testm̄. nec erunt monasterij illa
bona: sed solū illa collatio bonoz p̄sumit facta
ad tps vite sue. qz nō videt q̄s incōtinēti mu-
tare animū. ar. l. nō ad ea. ff. de p̄di. ⁊ demon.
Si h̄ fecit ex intervallo p̄ testm̄ p̄ditum.
tūc p̄sumit mutasse animū fauore religiōis: ⁊
sic rūp̄t testm̄. ⁊ erūt mōasterij illa bona. **A**ut
nō stulit exp̄sse bona sua monasterio. ⁊ tūc re-
manebit testm̄. ⁊ monasteriū solū petet portio
nē suā aliter q̄ rūp̄edo testm̄. **Pa.** in. d. c.
in pñtia. tenet dñi. l. q̄ nō petet portione suā ⁊
Sz ego in scrib̄ mīorib; credo verū. **I**n alijs
aut q̄ pñt h̄re in cōi op̄i. do. **A**nt. est hūanior
religiōi. s; illa. **Pa.** videt verior d̄ subtilitate
iuris. p ea q̄ nō. **Albr.** in. d. autē. si q̄ mlti. sed
talis ea bona nō capiet: nisi p̄ mortē naturalē
fm multos doc. q̄s recitat **Albr.** licz mlti alijs
dicat q̄ statim post p̄fessionē.
- 56 **Q**uā p̄diḡ vlt̄ dissipator bonoz cui interdi-
cta sunt bona possit intrare religiōez? **R.** **Al-**
br. in. d. autē. ingressi. q̄ sic. dūmō sit rōis ca-
par: etiā q̄ ad bona sic de minore est verū.
- 57 **Q**uā filiū familias intrās monasteriū pos-
sit disponere de bonis peculij? **R.** fm. **Pa.** i. d.
c. in pñtia. q̄ de castrensi vlt̄ q̄si nō est dubiū q̄
pōt. l. p̄n. **C.** q̄ testa. fa. p̄ol. **S**ilr de p̄fecticijs
q̄ nō pōt. qz illa sunt in dispositiōe p̄ris. **S**z
dubiū est de aduēticij. de q̄b; nō pōt dispone-
re in vita p̄ris: etiā cū cōsensu p̄ris. iuxta ea q̄
nō. in. d. l. p̄. **S**z ego dico cū pfato. **Pa.** ibidē
q̄ p̄r. qz statim p̄ ingressu gaudet illo p̄uilegio
Autē. p̄bros. **C.** de epi. ⁊ cle. ex q̄d est laicis
aduēticij est clericis q̄si castrense. ⁊ iō p̄uabi-
tur p̄r in vita sua v̄sfructu illoz bonoz. **p**ari-
formiter dico in aduēticij aduēticij p̄ in-
gressum. do. tñ **An.** in. d. c. in pñtia. tenet cō-
trariū. l. q̄ nō potent disponere.
- 58 **Q**uid de libris dat̄ a p̄re filiis familias? **R.**
q̄ trāsibūt cū eo ad religiōē s; dispositiōē in
grediētis fm. **Jaco.** de raue. ⁊ recitat. **Pa.** i. d.
c. in pñtia. qz censent q̄si castrense peculij. **p**e-
trus p̄o dicit h̄ vez in libris collatis doctoru/

bus vlt̄ m̄gr̄is. **S**ec̄ i dat̄ scolanz. **E**t h̄ idē
sequit̄ **Bar.** in. l. filie. **C.** fami. her. ⁊ h̄ veri?

59 **Q**uā religiosus succedat in bonis parentū
⁊ h̄mōi? **R.** q̄ sic. nec parentes pñt eos exhere-
dare p̄pter crimen ingratitudinis cōmissum
in seculo. **C.** de epi. ⁊ cle. l. deo nobis. xij. q. iij.
c. si. **F**allit in fratrib; minorib; d. cle. ex iij. qz
nō succedūt de iure.

60 **Q**ualiter ager monasteriū in p̄fatis in q̄
bus succedit vel ei acquirunt? **R.** **Pa.** in. d. c.
in pñtia. q̄ ager his actionib; quib; ille egis-
set ante ingressum. ⁊ p̄ gestis antea p̄ ipm te-
nebitur monasteriū inquantū ad ipm mona-
steriū puenit de bonis ingressi fm. **Inno.** ar. l.
ij. **C.** de impu. ⁊ al. sub. **U**el forte ⁊ verius i to-
tum: licet possit petere restitutionē tenendo q̄
monasteriū iure successionis venit. vlt̄ s. **M**o-
nasteriū. s. iij.

61 **Q**uā ingressus possit renouare testamen-
tū factū ante ingressum? **R.** **Pa.** in. d. c. in p̄e-
sentia. quo ad fratres minores nō est dubiū.
qz nō p̄r. sed q̄ ad alios tenet **P.** ⁊ **Ly.** in au-
ten. i qua mulier. **C.** de sacrosan. ec. q̄ sic. **S**z
Bar. distinguit. **Pa.** tenet q̄ non potest villo
modo: pariformiter nō poterit facere testamē-
tū si ante nō fecisset. qz ex quo p̄fessus est mori-
tur nūdo. **E**t h̄ credo verius.

62 **Q**uā religiō tollat crimen ingratitudinis?
R. q̄ tenet cōiter q̄ sic. in. c. ij. de ap̄sta. ⁊ i. c.
vlt̄ de eo q̄ fur. or. susce. ⁊ in. c. q̄ntilibz. xlvij.
di. ⁊ in. c. nō liceat. xij. q. vlt̄.

63 **Q**uid si p̄dennat̄ ad mortē ⁊ liberat̄ tali
p̄ditiōe. q̄ si egrediet̄ p̄uinet̄ pena p̄iori. si in-
gredit̄ ⁊ petit̄ ab vxore egredit̄ vt tenet? **R.** nō
pōt puniri illa pena fm. **Berto.** brix. in q̄stio/
nib; suis. q. i. ⁊ sequit̄ **Albr.** in. d. autē. ingres-
si. **R.** qz coactus exijt.

64 **Q**uā retrahens aliquē ab ingressu religio-
nis teneat restituere? **R.** fm. **Ric.** i quol. iij. q.
xij. q̄ aut retrahit. qz nō credit aptū religiōi
siue vtilē. ⁊ si h̄ credit p̄babiliter: sic non tenet
religiōi. qz poti⁹ damniū ip̄i impediunt. **A**ut
sc̄do retrahit p̄pter vtilitatē suam. ⁊ si est speci-
alis. puta qz eius p̄silio bene viuūt. sic nō pec-
cat. qz ex charitate possum poti⁹ bonū meū spe-
ciale peligere q̄ alteri⁹. **I**dē dicerem q̄n retrahit.
qz videt q̄ vult intrare religiōē in q̄ non
viuitur regulariter fm q̄ tenent. qz sic p̄curat
bonum eius. **S**i vero est tp̄alis. puta: qz spe-
rat promotionē: honorem ⁊ h̄mōi. si steterit i
seculo sic peccat. qz tp̄ale p̄posuit sp̄iali: nō tñ
tenet religiōi. sed subtracto: orando: bonū p̄/
suadendo: ⁊ salutem p̄curando plus q̄ p̄i⁹.

Religiosus locus

Redit omnis domus monasterium: templum: hospitale: et quicquid alia auctoritate pape: vel epi ad pios usus edificata. de relig. do. c. de synodo chrys. et c. ad hec. Secus si sine auctoritate epi vel pape sunt edificata a principio vel ex post facto. de conse. di. i. nemo. quod est contra leges que volunt quod ubicumque sepelitur aliquis: locus ille sit religiosus. et non est verum per tex. c. si. de sepul. ubi sequitur. Pa.

1 **U**trum loca religiosa possint ad humanos usus transferri? R. q. non. d. c. ad hec. xxiij. q. ij. nulli.

2 **P**er quos debent regi prefata loca? R. q. per religiosos. et si non vivunt regulariter debent expelli et poni alij distinctionis vite: aut saltem clerici seculares: si alii non possint remanere ordinata. et hoc potest episcopus siue papa secundum glo. et Jo. an. et Pa. noz. in. c. inter quatuor. d. reli. do. fallit in hospitali. de q. vide s. Hospitalale. §. ij.

Reliquie

sanctorum esse venales non possunt. l. nemo. la. ij. c. de sacrosancta ecclesia. nec extra capsam ostendi debent. nec de nouo inuente in publico venerari: nisi prius auctoritate romani pontificis fuerit approbata. de reli. et ve. san. c. ij. precipit prelati ne permittant varijs figuris et falsis documentis recipi homines qui vadunt ad eorum ecclesias causa venerandis propter miracula que ibi fiunt. sic in plerisque locis cum questus fieri consuevit. in. d. c. ij. dicit. Pa. in. d. c. ij. q. etiam dicunt vendi quoniam per questum ostendunt.

1 **Q**uia auctoritate possunt corpora sanctorum et eorum reliquie transferri? R. q. solum auctoritate pape vel epi aut sancte synodi. de conse. di. i. c. corpora. ubi dicit. Jo. h. hoc verum quoniam corpus est traditum perpetue sepulture. c. de reli. et sumpt. fu. l. vlti. nisi necessitas imminuat. quod tunc sufficit auctoritas prelati. l. i. c. de reli. et sumpt. fu. q. quoniam non sunt tradite perpetue sepulture. tunc bene possunt transferri sine alicuius auctoritate ad alium locum cum religiosum. c. eo. l. si necdum.

2 **Q**uid si furtive subtrahantur? R. secundum Rodol. sacrilegium est. xviij. q. iij. quisque. etiam si ex deuotione hoc faciat secundum eundem et Hug. **U**trum sit symonia reliquias vendere? R. secundum Ray. et Bos. q. sic. l. q. i. q. studet.

3 **U**trum reliquie sanctorum debeant portari ad colendum? R. q. non. ar. dictatum. l. si necdum. et l. vlti me. et d. c. corpora. licet possent poni super aliquo per

4

aliquo tempore et magna causa. ar. d. l. i. et h. tene. quis Thoma. xxiij. q. xvi. teneat quod liceat ex deuotione sine aliquo superstitione et super se portare.

aliquo tempore et magna causa. ar. d. l. i. et h. tene. quis Thoma. xxiij. q. xvi. teneat quod liceat ex deuotione sine aliquo superstitione et super se portare.

Emissio

R solo deo. l. q. i. c. ita. et c. ut eundem ter. de pe. dist. i. verbu. p. officium autem seu ministerium sit a plato etiam malo. xxiij. q. v. remittunt. p. meritum vero solum a bono fit. l. q. i. remissionem. de p. se. di. iij. quod.

Que requirunt in peccatore ut fiat ei remissio peccati? R. Petrus aureo. in. iij. dist. xviij. q. i. q. nisi meritum christi applicet actualiter isti vel illi nulla culpa peccati deletur: cum solum in virtute passionis christi deletur. et ideo cum sacra sint immediati applicatiui passionis christi ad nos. oportet si culpa debet dimitti. q. per aliquod sacramentum vel de facto exhibetur vel in voto fiat. propterea adule? quoniam cumque contrit? nisi si succurrat oris confessio i facto vel ad minus in voto non sequitur remissionem peccati de remissionibus. vide s. Indulgentia.

Emittere

R id est est quod dare vel patet in. c. veniens. cl. i. de testibus. et l. q. iij. c. ea que in glossis.

Enunciatio

R est rei vel iuris per prius facta scienter legitima refutatio. vij. q. i. q. speciosum.

1 **Q**uando renunciatio dicitur illegitima? R. q. ex tribus. primo ratione persone renunciantis. ut puta quod minor. de iudi. c. si annu. li. vi. aut alii qui non possunt renunciare.

2 **S**ecundo ratione persone in cuius manu fit renuntiatio est illegitima. c. cum dilecti. et c. ad monet. et c. q. in dubijs. de renunci. ubi nulli ecclesiastico licet renunciare alicui beneficio ecclesiastico nisi in manu sui prelati ad quem pertinet collatio. d. c. admonet. xviij. q. ij. abbas. quod limita in beneficio acquisito. p. c. veniens. de renun. et in epatu qui non potest renunciare: nisi in manibus pape. c. nisi. de renun. Quod autem possit tractari haberi super renuntiatione. vide Symonia. et §. xxiij.

3 **U**trum renunciatio aliorum iurium sit fienda aduersario? R. q. sic. vel notario publico. vel iudici nomine aduersarii recipientis. l. ij. ff. rem pupi. sal. fo.

4 **T**ercio ratione rei que renunciari non potest dicitur renuntiatio illegitima. Nam iure naturali et agnationis et sanguinis nec potest renunciare.

vt. l. ius sanguinis. ff. de re. iur. z. l. ius agnationis. ff. de pac. Iuri vero positio qd cōcēnit certā formā vel solēnitatē nō pōt quis renūciare. vtputa qd testamētū cū tot testibz: vlt stipulationes fiat certo modo. l. nemo pōt. ff. de le. i. facit. c. qz ppter. de elec. z. c. cuz esles. z qd ibi nō. de testa. Si vō nō cōcēnit certā formāz vel solēnitatē sed publicā vilitatē: sibi nō pōt. l. ius publicū. ff. de pac. z in. c. si diligenti. de fo. cōpe. Si aut cōcēnit publicā z priuatā. z publicā pōt separi a priuatā. sic pōt qntum ad priuatā. l. iur. i. gentiuz. §. sed z si paciscat. ff. de pac. puta ius dat actionē p aniali morbo. m. ptes pnt paciscere nō possint agere. facit. c. ubi nō. in. c. cū venissent. de insti. Si vero nō pōt separi. sic renūciari nō pōt. d. c. cū venissent. Si vō sit solū in fauorē priuatū: tunc ille in cuius fauore est pōt. dūmodo nō sit ptra bonos mores: l. nō inducat ad pctrā tal re nunciatio: qz nō valeret. vt in. l. alia. §. eleganter. ff. solu. ma. z. l. cūenire. ff. de pact. do. Si aut sit solū in odiū alteri: tūc si cessat ratio illius odij pōt renūciari. vt in. l. si. C. ad mace. als nō. vt. l. tñ. si. ff. ad mace.

5 Quid si aliqd sit introductū in fauorē antedicti? R. qd alter sine altero renūciare nō pōt vt dicit glo. in. ca. ad aplicam. de regula. fa. c. l. qd fauore. ff. de legi. vñ dicit qd in cōiure porior est pditio phibent. ar. ff. de ser. vñ p. d. l. p funduz. ff. cōmuni diu. l. sabin. ff. de liber. causa. l. ij. iij. z. iij. Si tñ aliquid cōceditur pluribz siue vniuersitati. sed in fauorem pñci paliter particulariū. sic bene possit qlibet renūciare iuri suo. z sic loquit. c. ad aplicam pcedit. crum. z. c. dilecti. de foro compe. Fallit h̄ i priuilegio. qz licet concernat fauorē terciū pōt impetrans renūciare anteqz sit pñtati. nisi apparet qd pcedens statim voluit cōcedere ius illi terciū. qz cōiter nō acquirit nisi in pñtati one. l. renūciare. z qd ibi nō. Bart. ff. de don. Idem dico qd renūciare nō pōt si fuit cōcessum motu ppro.

6 Quid exēpt? possit renūciare exēptioni. vide s. Exēpt. §. v.

7 Qualiter scienda est renūciatio? R. qd primo voluntarie. vñ. q. i. q. ius. Itē sciēt. z ideo qñ quis aliqd ius ignorat d̄ ei notificari. vt aut. quō op. epōs. §. i. qñ ordinam. qz ei qd ignorat renūciari nō pōt. l. in. ff. de inoffi. test. Et hec est ptra notarios qd ponūt clausulas renūciationis qd ignorat qui cōtrahūt. z ppter ea tenent eis de dāno qd aliter nō incurrisent: puta qz nō renūciassent si sciussent. Tercio sine

coactione. qd me. cā. ad audientia. Quarto qd ad beneficia ecclesiastica d̄ fieri pure z absolute. de of. dele. c. ex pte. d. i. de symo. ex insinuati one. Tñ dans vlt remittēs vel renūciās aliqd spūale pacto vel pditione tpalī interueniente: symoniac⁹ est. in fi. i. q. i. c. qz pio.

8 Sed nunqd si renūciat absolute tñ in mēte gerit vt sibi aliqd tpalē det? R. qd symoniac⁹ est. de symo. c. rui. in fi. Verum est qd sola pñia abole. c. vlti. de symo.

9 Quid qd possit renūciare liti sup bñficio ecclesiastico vel spūali aliqd tpalī sibi dato? R. Pa. in. c. cū pridē. de pac. qd nō. etiā si recipiat illud nōle expensaz. qz si renūciās h̄z ius renūciat spūali tpalī dato. qd ē symonia. d. c. ex pte. z qd ibi nota. Dicit tñ do. Ant. in. c. nō sine. de arbi. qd valet cōpositio aucte supior. vt p bñficio qd dimittit det aliqd tpalē. c. nisi. de pñe. Sec⁹ si fiat aucte partiu. qz sic ēē symonia: nī si qñ h̄z ortū a iudice. puta qz cōpromissum ē in eo. vel ipse sic diffinit. Et licet glo. in. d. c. cū pridē. dicat nō sufficere nisi interueniat pape pfirmatio. tñ cōiter doc. ibidē tenēt cum opi. do. Ant. qd nō requat. z ibi Pa. sequit.

10 Quid quis possit dare pecuniaz alteri vt desistat a lite que est de re spūali? R. Pa. in. d. ca. cū pridem. qd si sit certus habere ius in illo beneficio. bene potest dare adūsario sine symonia vt desistat vel ne litem moueat. Si vō nō sit certus sed dubitat: tunc non potest: nec excusatur auctoritas pape in beneficio. qd annexas habet potestātē clauū. qz videt data pecunia p illa pñte spūali. facit. d. c. ex pte in fili. z qd nō. i. q. iij. saluator. z. c. ex multis. In alijs autē beneficijs bene excusaret auctas pape. cuz talis symonia sit d̄ iure positio fm glo. in. d. c. cū pridem. Qd nota: qz pauci aduertunt hodie. Posset tñ iudex pro bono pacis ex officio suo cōponere ptes. vt hñs ius in beneficio det aliqd nō habenti ius fm formā. c. nisi. de pñe. ben. fm. Pa. in. c. sup eo. de transac.

11 Quid de illo qd expectans pñte vacaturaz pñm in aliqua ecclia renūciat pñte tenui: vt pcludat via alteri expectanti? R. qd pñ h̄ nō impedit pñm expectantē si h̄ pōt pbari. Si vō pñt gñus resignati pferat coipo detegit fraudē z carebit habita quā resignauit z ambita. de renun. c. si te. li. vi.

12 Quid renūciatio iuris futurī valeat? R. qd si ius futurū apparet: sic valet. si aut nō apparet adhuc nō valet. qz pacta nō referunt ad ea qd apparere pnt. vt in. l. i. lege. z alijs cōcor. ibi positū in glo. ff. de pñe. emp. z qd nō

Represalia

est renūciari nō potest. l. tres fratres. ff. de pac.
Sed de hoc vide Barto. in. l. cōditionis. C.
de pac. qz parū ad nos.

- 13 **Q**uid faciat p̄lat⁹ qui beneficiū hz p̄symo/
niā. v. l. als intrusus est. R. q. tenet renūciare.
si ep̄s est et est in articulo mortis. nec p̄ adire
papā. nō tñ debet dimittere possessionē quā de
facto hz sine licētia pape. sed abstinere a perce
ptione fructuū: excepta stricta necessitate vite
et querat q̄cito poterit resignare. Et de h̄ vide
Ber. Juno. et Hosti. de renun. nisi cū pudeat.
et Archi. vi. q. i. cum qui.

Represalia dicitur rerū aliarū ge/
neralis retentio auctoritate p̄n/
cipis vel ciuitatis p̄ recōpensati
one dāni dati indulta. elicit ex. c. dñs. xxiij. q.
ij. et qñ vn⁹ de vno dominio nō valēs cōse
qui ius p̄tra aliqñ de alio dñio retinet res om
niū q̄ sunt sub tali dñio p̄ satisfactione.
¶ Utz sunt licite. R. q. sic. qñ ista internemūt
p̄mū q̄ dñs vel ciuitas requirat vt emen
det qd a suis improbe factū est. Scdm q̄ con
stet de negligentia iusticie administrade. Ad
uerte hic fm Bar. i. tractatu de represalijs. q̄ ali
qñ supiorē hz ille q̄ debet dare de iure s̄ nō de
facto. vt puta: qz nō obedit ei sicut impatori. et
tūc nō est necesse adire supiorē. Aliqñ hz su
piorē de facto s̄ nō de iure. vt puta: qz tyrān⁹
est dñs. et si fuit electus ex timore vel p̄ vim. et
habet cōiter p̄ dñio. sic valēt q̄ facit fm Juno.
in. c. nihil. de elec. et sic d̄ aduri. Si s̄ nō fu
it elect⁹ sed p̄ vim occupat dñium. et habetur
cōiter p̄ tyrāno. sic cū nō valeat qd facit n̄ est
necesse vt eū adeat. Aliqñ hz supiorē de iure
et de facto. qz est ver⁹ dñs et obedit. s̄ tñ n̄ ex
pedit creditori eū adire. puta qz expēderet p̄
qz sit p̄ncipale debitum. v. l. est paup. tunc fm
Bar. vbi s̄. p̄ pcedere sic si n̄ h̄ret supiorē ei⁹
debitor. ar. l. si seruos. ff. de pig. ac. et l. mediter
ranee. C. de anno. et tribu. et sic p̄t qñ predicta
duo nō requirunt. Tercū q̄ iudex p̄p̄r⁹ det
siniā sup negligentia et iusticie defectu et conce
dat auctoritatē represaliarū. Limita h̄ verū qñ
nullus inuenit supiorē q̄ de ciuitate: v. l. dñio ne
gligente faciat iusticiā fm Buil. ep̄m p̄ cordi
entem. qz si inueniret supiorē nō valeret aucto
ritas iudicis p̄p̄r⁹ q̄ ad illos q̄ nō sunt suc in
ris dñio is: ita intelligit. c. dñs. xxiij. q. ij. q̄ ci
uitas plectēda ē p̄ suū. l. iudicē. cor. Jo. de fā.
et Francisc⁹ vercellē. in. c. vnico. de iure iur. li.
vi. Quartū q̄ nō excedat dānū. Quintū q̄ nō

excedat ad elicos v. l. ecclesiasticas p̄sonas. De
elicio ex Archi. in. d. c. vnico. Sextū fm Dir.
ti. de pignozib⁹. q̄ n̄ fiāt i p̄sonis. qz istud ē ini
quū q̄ i p̄sona aliul p̄ alio gnet: et fm ip̄m nul
la p̄suetudo valeret: cū sit p̄ria legib⁹. C. de ac.
et obli. l. ob es alienū. et autē. ibidē. imo. et C. q̄
res pig. obli. pos. l. q̄ filios. et in autē. vt nulli
indi. s̄. qz s̄o. et C. ne vxo. p̄ ma. l. vi. et autē.
ibidē: sed oīno. als istis nō p̄currētib⁹ q̄ ip̄s
rep̄salijs vtit quadruplū restituere cogit. et a
ctione p̄ qua h̄ facit cadit. vt i autē. ne pigno
ratiōes fiāt: q̄ est p̄dicta autē. sed oīno.

¶ S̄ nūqd tenet ad restōem q̄ aliqd p̄ rep̄sa
lias illicitas exigit ab alio q̄ a suo debitorē: R.
Archi. in. c. et si pignozatiōes. q̄ sic. nec aliter
saluari poterit nisi restituat. xiiij. q. vi. si res. d̄
vsi. cū tu. de re. iur. nō remittit. li. vi.

¶ Quid de illis q̄ represalias p̄cedūt p̄ ecclesiasti
cas p̄sonas: aut eoz bona. vide excoicatio. vi.
casu. xxiij. et interdictū. iij. q̄ si in fi.

¶ Utz represalia p̄cessa s̄: puta florentinos debet
at extēdi ad florentinos h̄ntes domiciāliū. Se
nis. R. fm Pa. in. c. qm̄ de of. or. q̄ n̄. qz odi
osa facit qd nō. Bar. in. l. p̄nūciatio. ff. d̄ p̄. sig.

¶ Utz statutū possit fieri vt q̄libz possit capi
p̄ delicto alteri⁹: R. Bar. vbi s̄. q̄ p̄ terras l̄ vil
las sibi n̄ subditas nō p̄s̄z bñ p̄ sibi subditas
vt. C. de of. agro. def. l. i. et valēt statutū q̄ vxo
possit capi p̄ viro fallēte. vt. l. satis. C. in q̄. ca.
pi. v. l. hypo. ra. s̄. Et silr fili⁹ p̄ p̄re. l. si. C. de p̄
uul. c. si n̄ sit heres. Et aduerte h̄ q̄ terre cū cer
tis pactis submisle p̄cedōi dñoz n̄ dicunt sibi
subdite s̄ federate. et iō s̄ eas nō valz tale sta
tutū. Qd nō. p̄ limitatōe septe p̄ditionis. i. s̄. i
dicte.

¶ S̄ qñ an tale statutū possit exerceri extra
territoriū statuētis: R. Bar. vbi s̄. q̄ sic p̄t age
re s̄ tales p̄ditionē ex statuto. qz actio vbiq̄ se
quit eos q̄bz cōpetit. vt. l. si. C. de p̄scrip. long.
tem. Qd limita nisi fili⁹ sortiret domiciāliū a
libi anteq̄ p̄ ruperet. arg. l. ciues. C. de incol.
Silr si fili⁹ eēt nat⁹ postq̄ rupit p̄ ei⁹. qz iu
ra intelligunt de filio ex nte tpe q̄ rupit. l. in de
bitis. s̄. si extrane⁹. ff. de noxa. et l. tici⁹. ff. de te
sta. mili. Et idē dic qñ statutū dicit q̄ hoies
vni⁹ terre vni⁹ teneat p̄ alio. Nam ille q̄ de no
uo ē effect⁹ illi⁹ terre nō tenet p̄ debz anq̄s. l.
puidendū. C. de recur. et qd nō. Dy. in. l. inco
lā. ff. ad muni. Silr tale statutū itelligit de de
bitis p̄tractis intra territoriū: nisi aliud addat.
vt. l. cū vn⁹. s̄. is q̄. ff. de tōis aucto. in. possi.

¶ Quid si talis q̄ habuit recursum ad iudicē
debitoris et reportauit iniquā siniām: R. Bar.

vbi s. q. debet appellare et adire iudicē appella-
nonis. aliter repulsi nō erunt licite: vñ si phi-
betur appellare: vel nō est iudex appellatiōis
nūc pōt recurrere ad suū iudicē.

Residere debent clerici i
suis beneficijs
et h. vide s. Cleric. vii.

Rescriptū pprie est id
qđ pnceps
scribit ad iuris pseruantiaz. vt
qñ cōmittit causas decidendas
inter aliq̃s: et differt a pūlegio qđ est contra
ius qñ priuata lex. iij. di. pūlegia. Et etia
differt a beneficio. qđ stricte sumptum est g̃ra
pcessa pter ius a pncipe. et hec est que latissime
interpretanda est. vt in. c. olim. et qđ ibi no. de
ver. sig. Latissime tñ rescriptū accipit p omi-
bus istis. hec Pa. in. Rica. de rescript.

1 Rescriptū et pcessus p ipm rescriptū habet
imperatū ab excoicato sup alio q̃ sup excoi-
canonis vñ appellatiōis articulo ipō iure est
nullū. c. i. de rescript. li. vi.

2 Rescriptū ppetuat p solā citationem. de re-
script. ex tenore. et c. significauit. in. glo.

3 Rescriptū impetratū tacita ditate: aut sug-
gesta falsitate: vel etiā quocūq; alio tacito vel
expresso. qñ tacitū nō fuisset vel false exp̃sum
papa nō ita facilliter pcessisset: nō valet. eo. ti.
sup litteras.

4 Rescripta nō extēdunt ad res vel psonas
in eis nō cōprehēdas: qm psonalia sunt et stri-
cte intelligēda. c. significauit. eo. ti.

5 Rescriptū nō viciat ppter defectū lre vñ syl-
labē. Sec⁹ si esset ibi falsum latinū. et fide in-
stru. c. ex pre. in. tex. et in. glo.

6 Rescriptū pmiū tollit p scdm posteri⁹ faciēs
mentionē de pmo. Si vero nō facit mentōez
nō valet scdm cōtra pmiū ope exceptiōis. vt in
ca. ex lris. et c. pastoralis. de offi. dele. fm. Bos
fre. in. summa. eo. ti.

7 Rescriptū inseri debet in lris citationis fm
eundē Bos. ppter duo. Primo vt citat⁹ sciat
iurisdictionē citantis: aliter nō tenet compare
re. Sec⁹ vt possit deliberare.

8 Rescriptū p̃dit p negligentia impetrantē an
nō elapso quo vñ potuit et noluit. c. si autē. de
rescript. et c. plerūq; qñs de iure ciuili dūret
p decenniū. C. de diuer. rescript. l. falsū.

9 Rescriptū dicit falsum impetratū siue man-
dato. vt in. c. nonnulli eo. in. glo. nisi impetret
ab his psonis a quibz de iure nō exigit mādā
tum. vt in. d. c. nonnulli. in. fi. et c. ex pre. in. fi.

eo. ff. de pcura. l. sed et he psonē.

10 Per rescriptū sedis aplice aut legatorū ali-
quis nō p̃impetrari p iudice: nisi ille q̃ est in
dignitate p̃stitut⁹: vñ canonic⁹ ecclie cathedra-
lis. vel hz psonatū: et talis nō p̃t audire cāz ni-
si in loc. insignibz et ciuitatibz vbi possit copia
hri p̃torz. nec aliq̃s pōt pueniri virtute tal
rescripti vltra vnā dictā a fine sue dyocesis. et
quibz omibz vide in. c. statutū. de rescript. lib.
vi. et qđ ibi no.

Res inter alios acta nō p̃ciū
dicat alijs: nec p̃dest. ff.
qui pos. in. pig. ha. l. claudius. in.
fi. et de re iudi. c. qñs. Fallit i q̃
busdā casibz. vide in. d. c. qñs. glo. et doct. qz
parum ad nos.

11 Quilibet in traditiōe sue rei p̃t pactū appo-
nere dūmō nō sit legibz improbatū. l. i. tradi-
tionibz. ff. de pac. et cōdi. c. verū. in. glo. Rem-
bre videt q̃ fruit p̃cio ei⁹. ff. de vñusu. l. qz qui
p̃cio. Que de tota re vendicāda dicta sunt ea-
dem et de parte intelligenda sunt. ff. de rei ven.
l. que de tota.

2 Res vna et eadē diuerso iure cēseri nō d̃z. et
decimis. c. cū in. tua. xij. q. ij. cognouim⁹.

Restitutio .i. quid
q̃s restituere tenet. Sciendū q
restitutio ē in p̃stūū statū repo-
sitiō. l. restituere. ff. de r. sig. Uñ dic̃ tex. i. l. pl⁹
est. ff. de r. sig. Restituere ē nō solū p̃ntiā rei p̃-
tere s; et possessorē facere fruct⁹ qz reddere S;
qz ius dñi et canōicū vñ aliqñ p̃bo reddant
p p̃bo restituere. vt i. c. cū tu. de vñu. qđ ē p̃bū
latius q̃ restituere. vt i. l. p̃bū reddēdi. ff. d. ver.
sig. et aliqñ p̃bo emēdēt. vt i. c. ij. d. rapt. Aliqñ
vero p̃bo satisfaciāt. vt in. c. in lris. de rapt. et
satisfactū intelligit q̃ litercūq; volūtati satisfā-
ciat. l. si rē alienā. §. ois. ff. de pign. ac. et l. i. ff. q̃
satisfāda. co. Et ego h̃ restōem accipio p q̃cūq;
satisfactiōe faciēda pximo.

Quis tenet satisfacere? R. q̃ q̃libz q̃ hz de alie
no vñ qđ ad aliū spectat seu debet ex p̃ctu vñ q̃i.
ex maleficio vñ q̃si. vel ex q̃cūq; alia cā. ar. c. si
res. xij. q. vi. et l. iusticia. §. iuris p̃cepta. ff. de
iusti. et iure. Qđ vt meli⁹ intelligat p casus in-
frascriptos fm ordinē alphabeti annotato.

Accipiēs aliqd vt nō accuset an teneat resti-
tuere? vide s. Accusatio. §. vi.

Accipiēs aliqd in fraudē creditorū quō tenet?
dic vt hic. j. in ver. raptorz. §. i. et in ver. vsurari-
us. §. xvij. et s. alienatio. §. xvi.

Restitutio .i.

Accipiens aliqd ab ecclesiasticis vel ab illis qui non possunt donare quomodo teneat. *vide* donatio. §. xxx. viij. et §. clericus. iij. §. iij. et clericus. xij. §. xi.

Acqrens ex peccato aliqd: puta adulterio: sodo: mia et hmoi quomodo teneat. *vide* §. in peccato mulier.

Administratoz bonoz alioz quomodo teneat. *vide* §. administratio. §. i. et §. ij.

Adulator obtinens beneficium an teneat restituere. *vide* adulatio. §. ij.

Adultera accipiens filium ex adulterio quomodo teneat. *vide* adulterium. §. iij.

Adultere filius quomodo teneat restituere. *vide* adulterium. §. v. et §. vi.

Aduocat⁹ qui teneat restituere. *vide* advocatus. §. xij. et §. xij.

Alchimista quomodo teneat. *vide* alchimia.

Alienatione rei recipiens ab eo qui non potest alienare. *vide* alienatio. §. xij. et §. xx. et donatio. i. §. xxxviij.

Alimeta denegans ei cui teneat exhibere an teneatur. *vide* §. q. sic. et quomodo teneat. *vide* alimeta.

Ambasatores quomodo teneant. *vide* absens.

Aniam ledens rationale. utrum teneat ad restitutionem. *vide* §. q. sic. Pro cui⁹ intelligencia est sciendum secundum *Sco.* in. iij. di. xv. q. ij. q. est duplex bonum: naturale et accidentale. In bonis igitur naturalibus anie cui sunt incorruptibilia sicut et ipsa anima, nemo potest ea ledere directe: et talia sunt bona illa sine quibus non contingit animam esse. ut est intellectus: liberum arbitrium: voluntas et hmoi. In directe tamen potest quod in talibus bonis alium ledere secundum *Bo.* in. ij. di. xxv. ar. i. q. iij. i. p. i. s. i. visu talium puniendo. sicut si quis poculum daret: vel aliud faceret quod amentem aliquem redderet. unde talis aliquis taliter ledens: quoniam dignam leso recompensationem facere non potest. maxime si in perpetua amentia reductus. *Jo.* arbitrio boni viri satisfacere tenetur. ar. c. deteriores. vi. q. i. Unde per regulam tradit contra a doc. ut non. Ric. in. iij. di. xv. ar. v. q. iij. q. qui restitutio non potest fieri secundum damnum datum: tunc arbitrio boni viri relinquatur. Item dat aliquam regulam super praedictis Ric. ubi §. q. qui res male ablata non potest restitui. restitutio debet fieri in equivalenti si possibile est. extra ne lites pen. ali. in no. c. ecclesie sancte marie. el. ij. et §. *Sco.* ubi §. licet quis digne non possit satisfacere primo de damno sibi illato. nihilominus ex hoc non liberatur qui non teneat satisfacere saltem quantum potest. Unde in casu praedicto bonus vir iudicabit ut petat veniam per se: vel si non potest per interpositam personam. tunc deinde satisfaciat per se vel per damnum quod leso et alijs suis eveniunt ex tali lesione ut. j. de iect de vulnerate et occidente. in peccato homicidium. In bonis autem accidentalibus autem: cuius

modi sunt bona gratiarum et virtutum: tam acquisita quam acquirenda per quod secundum *Sco.* ubi §. indire: cre aliquem ledere et dispositive. s. inducendo ad actus viciosos seu peccata quibus talia corrumpunt: puta peraminando suo malo exemplo suadendo: blandiendo: rogando: precipiendo: ut talia faciat et huiusmodi. et talia multo magis tenet ad restitutionem: ne quam damnificantes in bonis temporalibus. vi. q. i. sunt plurimi. propterea tenet doctrina: auxilio. psilio: oratione: et hmoi quantum potest. et in se est per se ipsum et per alios. dummodo peccatum occultum non padat. tale lesum ad bonum reducere. Directe autem in talibus bonis accidentalibus nemo potest alius ledere. quoniam talia non corrumpunt nisi per peccatum: et peccatum esse non potest: nisi sit voluntarium. xv. q. i. non est.

Appellans iniuste quomodo teneat. *vide* appellatio. §. xv.

Arbitrator vel arbitrator quomodo teneat. *vide* arbiter. §. i. et §. vi.

Archidiacon⁹ quomodo teneat si aliquid perijt de rebus ecclesie. *vide* archidiacon⁹.

Arras recipiens quomodo teneat restituere. *vide* arra.

Artifices facientes ea per quod proximi damnificant. *vide* ars. §. ij.

Assessor quomodo teneat. *vide* iudex. §. ix. et §. xxij.

Banies iniuste aliquem quomodo teneat. *vide* banus. §. i.

Bellantes quomodo tenent. *vide* bellum. in pn. et §. v. vi. vij. viij. ix. x. vsq. xvij. et xxij.

Beneficia ecclesiastica plura bonis qui teneat restituere. *vide* beneficium. §. xxxij.

Beneficij vacantis fructus usurpantes quomodo tenent. *ibide.* §. xl.

Beneficiu iniuste possidens quomodo teneat. *ibidem.* §. xliij.

Beneficiat⁹ non dispensando fructus quomodo teneat. *vide* clericus. iij. §. i. Et qui male dispensat. *vide* *ibide.* §. iij.

Beneficiat⁹ non residens qui teneat restituere. *vide* clericus. vij. §. iij.

Beneficiu recipiens non intendens promoueri quomodo teneat. *vide* clericus. vij. §. v. et §. vi.

Beneficiat⁹ existens in mortali quomodo teneat restituere fructus. *vide* clericus. vij. §. v.

Beneficiat⁹ inducens ad relinquendum sibi quod erat quis relictus ecclesie quomodo teneat. *vide* clericus. xij. §. vij.

Beneficiat⁹ non dicens horas quomodo teneat restituere fructus. *vide* hora. §. xi.

Clertus perfrons beneficium indigno teneat ad aliquid. *vide* §. f. et §. *Ar.* i. de. i. de eta. et q. q. ultra peccatum mortale quod commisit teneat ad restitutionem totius us interesse ecclesie quam lefit secundum *Pe.* et anchora. ad instar magistrat⁹ qui minus idoneo tutelam

pupilli cōmisi. ff. de magi. que. p. totū.
 Bone fidei possessor. vide possessor.
 Canonica portio cui ē restitūda. vide eo. ti.
 Carcerans aliquē quomō teneatur. vide car/
 cer. §. ij. iij. z. v.
 Cās dās dāno p̄mi qūo teneat. hēs cā. §. vi.
 Cessatiōe a diuini inducēt. quō teneat. vide
 cessatio. §. i. z. ij.
 Cleric⁹ n̄ ex n̄s p̄sonali r̄i hor⁹ canōic⁹ z r̄cipiēt
 distributiōes quō teneat. vide cler⁹. vij. §. vij.
 Clericus negociādo quō teneatur. vide cler⁹
 ix. §. vi.
 Comedens de alieno quō teneat. vide furtum
 §. xvj. hic in ver. raptor. §. i.
 Comodans z tenocans ante tps cōmodatuz
 quō teneat. vide cōmodatū. §. iij.
 Comodatari⁹ vtens re cōmodata ad alium
 vsum quō teneat. ibidē. §. vi.
 Comodās re viciosaz quō teneat. ibidē. §. vij.
 Comodatari⁹ si res cōmodata perijt qñ teneat
 ibidē. §. xi. vñ si deteriorat. ibidē. §. xij.
 Cōfessionē faciēs quō teneat. vid̄ cussio. §. ij.
 Confessor absolūes quē nō pōt quō teneat. vi
 de cussio. v. §. xiiij.
 Cōsentiedo quō q̄s teneat. vide cōsentire. §. ij
 z furtū. §. xvj.
 Conseruatorē faciēs intrōmittere in his q̄ d̄z
 quō teneat. vide cōseruator. §. i.
 Cōsiliēs dānū alteri⁹ quō teneat. vide cōsiliū
 §. i.
 Cōsiliarij locoꝝ q̄ faciūt statuta iniqua quō
 teneatur. vide lex. §. xxiij.
 Contractū illicitū faciēs quō teneat. R. q̄ si cō
 tract⁹ est null⁹ vñ vñsurari⁹ teneat etiā fructus re
 stituere nisi bona fides excuset eū. vt. §. posses/
 sor. Sicut p̄tract⁹ tenuit de iure l. z possit rescin
 di. puta qz min⁹ iusto p̄cio emptū est z h̄mōi.
 tūc si nec dolus nec fraus interuenit: nō tene
 tur fruct⁹ restituere. sed supplere iustū p̄ciū. h̄
 eliat. ex. l. ij. C. de rescin. ven. z glo. i. c. cū dile
 cti. de emp. z ven. z in. c. p. tuas. de donat. z. c.
 illo vos. de pigno. Et. l. i. c. de distrac. pigno.
 qd̄ no. qz sepe in practica venit.
 Cōtumeliator quō teneat. vide cōtumelia.
 Cooperans in dāno p̄mi quomō teneat. vi/
 de furtū. §. xiiij.
 Culpabil⁹ ex q̄ culpa teneat. vid̄ culpa. §. vi.
 Custos qñ teneat restituere. vide custos i p̄n.
 Damnat⁹ restitutor⁹ bona h̄ntes quō teneat.
 vide s. damnat⁹. §. ij.
 Decimā fraudās quō teneat. vid̄ decia. §. xiiij.
 Defendēs se quō teneat. vide s. defensio. §. v.
 Delegat⁹ aliquid accipiens quō teneat. vid̄ in

der. §. viij.
 Denarios falsos: radēs: vel falsos expendēs
 quō teneat. vide falsari⁹. §. iij. cū se.
 Depositarius quō teneat. vide depositū. §. iij.
 iij. vi. vij. viij. xij. z. xv.
 Derisor dic⁹ q̄ teneatur sicut z cōtumeliator.
 Detractor quō teneat. vid̄ detractio. §. iij. z. iij.
 Dñs q̄ nō h̄z iustū titulū: aut cui⁹ officiales
 delinquūt quō teneat. vide dñs in p̄n. z. §. iij.
 Donatōne recipiēs ab eo q̄ nō p̄t donare quō
 teneatur. vide donatio. §. xxxvij.
 Dotē qñ teneat q̄s restituere. vide dos. §. xxiij.
 Emens vñ vendēs iusto p̄cio: vel re viciosaz
 quō teneat. vide emptio. §. vij. viij. z. xxiij.
 Ultrāscienter emens re raptā vel furatā te
 neat. R. q̄ teneat ad qñqz. siue sit p̄m⁹ vel sc̄ds
 vel q̄cūqz ali⁹ vsqz in infinitū q̄ emit: qñ idēz
 iuris est ac si p̄m⁹ esset. ff. de mino. l. sed vbi. ff.
 de peti. here. l. sed si lege. §. si aut. Primo tene
 tur restituere re raptā nec excusat. licz sit statu
 tū determinās q̄ qñ emit publice in mercato l
 h̄mōi sit emēt. fm̄ Dir. ti. de fur. nec sine mor
 tali p̄cto p̄t cā tenere: qñ scit ei⁹ dñm fm̄. Do.
 ar. ca. cum vulerane. xij. q. ij. z. l. ij. ff. de furt.
 Sc̄do teneat si re nō h̄z siue qz vendidit: vñ a/
 liter quōcūqz alienauit: siue qz amisit: aut pe
 rijt q̄ litercūqz etiā violēter: siue q̄cūqz casu ab
 vsu cecidit: p̄ciū restituere fm̄ optimū statum.
 rei. i. fm̄ q̄ valuit plus postq̄ fuit ab ipo em/
 pta. c. grauis. de resti. spol. z. l. in re furtiua. ff.
 de fur. z. l. si nauis. §. si generalr. ff. de rei ven.
 rō est. qz furtū cōmisit re alienā iusto dñō cō/
 tractando. l. i. ff. de fur. Et fur semp est i mora
 l. si p̄ fure. ff. de p̄di. fur. Excipit casus qñ rez
 dñō loco z tpe obtulit: z tpe eam recipere recusa
 uit. tūc em̄ purgauit moram. d. l. in re furtiua
 Et iō si p̄ret vñ deterioraret sine culpa sua nō
 teneret. Tercio n̄ poterit petere p̄ciū a dñō rei.
 l. in ciuile. C. de fur. etiā si statutū esset q̄ possz
 petere. qz tale statutū ē p̄tra bonos mores: nec
 etiā a venditore in foro p̄tentioso: nisi expresse
 cauerit. l. si mancipiū. C. de rei ven. Secus in
 p̄scia. qz bñ posset a venditore p̄ciū recipere z re
 eidē restituere. qz p̄t p̄t sibi p̄sulere q̄ alteri
 fm̄ Alex. de ale. in. iij. Quarto teneat restituere
 re fruct⁹ p̄ceptos z q̄ p̄cipi potuerūt interme/
 dio tpe. d. c. grauis. except⁹ expensis. z q̄bus
 dic vt s. Expense. §. iij. Ultimo p̄dit expensas
 volūtarias. de q̄ dic vt s. Expense. §. eo.
 Quid si talis ignorabat fore prohibitum a
 iure talia emere. R. fm̄ cōiter doct. q̄ nihilo/
 minus tenetur sicut ille. de q̄ in p̄cedenti. §. di
 ctuz est. qz hec p̄hibitio a iure naturali trahit
 R.

Restitutio.i.

- 3 **U**trum ignorantia facti excusat. **R.** **Do.** **z** **Mo.** q postq fecit diligenter inquisitione. tunc tenet p cum ipi rei vel ipam re dare paupibz cu fructibus ipius: si emit mala fide. **S.** aut emit bona fide reddat ea revenditori recuperato precio suo si p. vel si no p restituat re vel pecu paupibz cu fructibus no psumptz bona fide publice fm piliu Ray. vt omis suspitio vitetur. **z** sic erit liberat. ar. c. qtuor. xij. q. ij.
- 4 **U**trum emens re raptam vel furto habitam bona fide. i. no credens raptam sibi teneat. **R.** q no. sed hec bona fides qngz sibi pfert. **P.** amuz qz bona fide durate nuqz tenet ea restituere: etiaz si perijt. l. ij. **C.** de fur. **S.** com qz fructu consumptos bona fide durate nuqz tenet restituere. l. bone fidei. ff. de acq. re. do. z. l. fructus. z. l. si ex diverso. §. si. ff. de rei ven. §. solu tenet restituere fructus extantes. vel in qntu factu est locupletior. de q dic vt s. **Fructus.** §. i. z. ij. **Tercius** qz si dicta re alienauit vendendo: vel alio mo durate bona fide no tenet reddere pecu nec aliud nisi solu lucru si extat. vel aliqd ex q factus est locupletior. l. na z h natura. ff. de condi. indebi. **Quartus** qz p expensas qz fecit in bona fide circa rem pseruanda vl melioradam retinere. vt s. **Expense.** §. ij. **Quintus** qz si iudice sententiante restituerit ea habeat actione etia in foro pntioso ptra venditoru. d. c. vulerane. no aut si ad sacerdoti impiu restitueret. l. si re. ff. de iur. **U**bi pfulendu est ei vt faciat se citari i iudicio a dno rei: z citat annunciet venditori vt ipm defendat z seruet. **I**n conscia aut qliter cumqz restituerit eaz dno venditor tenet ei ad preciu. c. fi. de emp. z ven.
- 5 **U**trum ementes pdicta furata no vt ea retineant sed vt restituat dno. q als ipa hre no possz aut no p tam paruo pcio: possint pecu q emiserunt a no dno repetere. **R.** fm **Do.** z **Donal.** q sic. qz vtiliter gesserunt negociu cui res erat: z etia expensas moderatas: nisi de re empta habuissent vtilitate. qz tunc tenetur copensare fructus rei cu expensis z pcio. ar. l. sz an vltra. §. ij. ff. de neg. ge. z. c. cu dilecti. §. si. de accu. et si periret sine sua culpa. aut eas amitteret non tenerent. **A**duerte tm q in foro pntioso no credit talibz emptoribz: nisi publice prestati fuissent q ea intentioe emerit. ar. l. nensent. ff. de neg. ge. z. l. ij. **C.** de fur. z in. c. vnico. vt ecclesiastica bnfi. licet sec sit in pscia.
- 6 **Q**uid faciet ille q emit re qua scit fuisse raptamz nec inuenit dñz ei? **R.** fm **Do.** z **Mo.** q postq fecit diligenter inquisitione. tunc tenet p cum ipi rei vel ipam re dare paupibz cu fructibus ipius: si emit mala fide. **S.** aut emit bona fide reddat ea revenditori recuperato precio suo si p. vel si no p restituat re vel pecu paupibz cu fructibus no psumptz bona fide publice fm piliu Ray. vt omis suspitio vitetur. **z** sic erit liberat. ar. c. qtuor. xij. q. ij.

De emente ecclesie sine solennitate quod tenetur. vide Alienatio. §. xiiij.

Utrum emens de pecunia alteri aliqd nomine suo teneatur. **R.** q no. qz res empta est sua secus si emisset nomine illius cuius erat pecunia. qz tunc res empta est illius cui erat pecunia. l. si paritruus. **C.** coia vtiusqz iudicij. z. l. si ex ea. **C.** de rei ven. z. l. ad pbarione. **C.** de pba. **F**allit h in re empta de pecunia ecclesie. vt s. **Immunitas.** §. xxxi. **I**te de pecunia militis. l. si vt pponis. **C.** de rei ven. **I**te de pecunia pupilli. l. iij. **C.** arbi. tu. **I**te de pecunia data iungi. qñ res emitt a marito. l. vxor. ff. de dona. inter viru z vxor. **N**ā in istis casibz emptu etiaz suo noie efficit illius cui erat pecunia. **I**n pscia tm teneatur ad satisfactione si res empta no esset predictis tm vtilis sicut preciu.

Utrum emens a furioso: pdigo vl minore: et hmoi. qbo vel p ius vel iudice est interdicta pñs vendendi teneat ea restituere. **R.** q sic. qz male fidei possessor est q ptra interdictione legu emit. l. queadmodu. **C.** de agri. celi. z colo. **E**xecutor vltime voluntatis quod tenet. **vide** executor. p totu.

Expense qñ sint restituende. **vide** s. **Expense.** §. i. z. iij. z s. **Expolit.** §. ij.

Fallari quod teneat. **vide** **Fallarius.** §. iij. iij. vñ. viij. §. x. z. xi.

Famulo infirmanti an teneat dare salariu. **vide** de familia. §. ij.

Fideiussozi suo qñ qz tenetur. **vide** **Fideiussoz.** §. xv. z. xvi.

Fraudem faciens legi quod tenetur. **habet** s. **fraus.**

Fugere faciens detentū in carcere p debito an teneatur ad restōem. **R.** fm. **Do.** **z** **Mo.** de platea. in. l. qñiens. **C.** de exac. tribu. q sic. qd veru cre do de illis q se literare possent soluendo debitu: no de illis q ita sunt paupes q nullo mo pnt soluere: nec habet parentes qui p ipis soluere vellent. qñ tales iniuste detinent z ptra charitate si parati sunt cedere bonis. **C.** q bo. ce. poss. l. i. z no. glo. in. c. odoardus. de solu. qñ qui bonis cedit non debet pati cruciatum: nec

carceres: nec vituperiū p debito facto ex cōtra
ctu vel quasi. l. si. C. qui. bo. ce. pos. Et ideo im
probanz sūetudines in pcrariū. quas Aug.
quandā appellat frustratorā z inhumanaz z
irrationabilē seniciā. xij. q. vi. si res. z iō qn/
tūcūq; longa z statuto firmata si nō valet.
Utrū facies fugere vel occultās officiales tpe
inducat? teneat ad restōem? R. fm Bal. in. l.
ij. C. de asse. q. sic. z in quadrupluz. qd credo
verū in pscia post p demnationē: sed ante solū
tenetur ad dānū qd restitueret debant ipi offi
ciales. si indicati fuissent.

Fugere faciens incarceratū p delicto an tene
atur. vide Fugere. §. i.

Fur quō tenet. vide Furtū. §. x. z. §. xij. cū se.
vbi inuenies quō iussione: pscio: pscio: z ce/
tera picipatione in furto qd tenet.

Edificans in solo alieno: vlt de alieno: vel i dā
nū pscipim. quō teneat. vide edificans per to
rum.

Deres quando tenet ex delicto defuncti. vide
heres. §. iij.

Deres quō tenet soluere legata in testamēto
mū solenni facta. ibidē. §. v.

Deres quō tenet ex pcractu vel qsi defuncti.
§. vi. ibidē.

Deredes qn sunt plures quō tenet ad debita
z legata. ibidē. §. ix.

Domici da quō tenet ad restōz? R. fm Sco.
in. iij. di. xv. q. tenet totā vitā suaz expendere
ptra infideles vel hereticos in satisfactiōe oc/
cisi. vel in orōnibz. ieiunijs z hmoi. q. si nō pē
vel nō vult h facere: tenet saltē ad aliquā resti
tutionē arbitrio boni viri: z vltra eā tenet pla/
care lesos qntū pōt. z si occisus aliq; sustenta
bat tenet illis ad tantā satisfactiōē quantaz
vtilitatē siue lucruz occisus dedisset: z extima
bit fm tps q verisilr fuisset victur? z opatur?
sicut extimat. l. hereditatū cōputationē. ff. ad
l. fal. z. l. cū hi. §. modus qz. ff. de transac. Cō
siderabit ergo ars quā faciebat: q̄litas psonē:
z etas z lucrū qd acq̄rebat z hmoi. vi fiat di/
gna restitutio. qd lumito vez: nisi qd aliq̄ oc
cidisset q cū aggressus est z occidisset cā suē de
fensionis. licz aliq̄lter modū excessisset. qz ta
lis nō sic stricte tenet. qz difficillimuz est iu
stū tpare dolorē. Itē nisi qd ordine iusticie in
terfēcisset. Idē dic de vulnerate aliq̄ irreme
diabiliter. puta abscondēdo mēbzū vel muti/
lando q tenet nō solū ad placationē lesi z ex
pensās in medicos. sed etiā ad omē lucruz qd
potuisset acq̄rere. Si aut vulnerauit remedia
liter: nō tenet vltra pdicta de placatiōe z expen

sis: nisi ad lucrū qd pdidit tpe infirmitatis si
fuisset lucratur? Dis pcor. Ric. z Landul. i
iij. ea. dist.

Doras canonicas clerice nō dicēs quō tenet
vide hora. §. viij. z. xi.

Hospitalarij qn tenentur restituere. vide ho/
spitale. §. iij.

Ieiuniū frangēs an teneat ad restōnem. vide
ieiuniū. §. xx.

Immunitatē frangens ecclie quō tenet. vide
immunitatē. §. xx. xxx. xxxi. xxxij. xxxv. z. xxxvi.

Impediens aliq̄ a psecutiōe aliq̄ benefici
cij. vtrū teneat ad restōem. puta volebā eme
re possessionē: z tu impedisti: vel aliq; vole
bat legare mihi aut donare. et tu obuiasti: et
hmoi? R. fm Ric. in. iij. di. xv. q. aut tal im
pediuit anio dānificadi primū. z sic tenet ar/
bitrio boni viri dānificato: nō tñ tantū qntuz
erat illud bñficiū qd nondū habuerat. maxie
qn als ne h̄ret potuit impediri. Facit ad h̄ in/
sti. de re. diu. §. illud q̄ntū. vbi h̄r q si qd be/
ficiā vulnerauerit fugiēs ali? eā accepit. q fit
accipiens: rō ibi ponit. qz mltā accidere potu
issent ne vulnerās eā h̄ret. Dicit tñ Tho. xxij
q. lxij. q. si iā erat determinatuz q tal tenet ad
equalens. de q hēs s. legatū. i. §. xxxij. aut fe
cit anio p̄sulendi pprie vilitati. z sic nō tenet
si h̄ pcurauit p viā licitā z mō licito. ar. ad h̄ i
l. ij. ff. de no. ope. nunc. z in. l. si in meo. ff. de aq
plu. ar. vñ dicit tex. in. l. nō. ff. de re. iu. nemo
dānū facit: nisi q id facit qd facere ius nō h̄z.
Fallit h̄ in casu de q s. cleric. xij. §. viij.

Utrū impediēs rusticū iniuste ne opas suas
exequat: aut piscatores vlt aucupes a capione
piscū vlt auuū teneat ad restōem? R. q sic. rō.
qz qn res est ad aliq̄ destinata naturaliter q
ipam iuste impedit: tenet fm qd no. in. l. i. ff.
de in li. iurā. z in. l. si idē. ff. de iurisd. om. iu. z p
Bar. in. l. inter stipulantē. §. sacra. ff. de ver.
ob. z iō. qz rustico z venatori aufert su? ppri?
vlt q erat sui pprii iur? z fruct? in corvlu ca
sualiter z qsi semialiter p̄tent? iō tenet ad resti
tutionē dāni arbitrio boni viri: q bon? vir attē
det si verisilr talē vtilitatē habuissz. z sic resti
tū faciet. Si vō verisilr non fuissz secuta: sic
nihil faciet restituere. qd placz Bar. in. d. §. sa
crāmēta. Et de h̄ vide. j. vltura. i. §. lxxvij. i. fi.
S3 qd de fodiētibz semia agris? R. fm Rodo.
q nō tenet ad oē qd poterat puenire: s3 ad tan
tū solū qntū fruct? agni i dubio illo vendi po
tuissent.

Incēdiari? quō teneat. vide incēdiari. §. ij.

Incendiū patiētibz rapiēs res quō tenet: vel

✠

Restitutio. i.

destruens domū. vide ibidē. §. iij. z. iij.

In fideles spoliatus quō teneatur. vide infide-
litas. §. vij.

In iuriator quō tenet. vide in iuria. §. vi.

In iuritor quō tenet restituere. vide in iuritor. §. v.

In signa aliena assumētes quō recipiunt ppli
an teneant ad restōem? R. q. sic. z. illi cui? in si-
gnia acceperūt. si aliqd dānū ē passus z. pplō
decepto. z. de h. vide s. in signa p. totū.

Inuenta quō sunt restituenda z. qn. vide s. in-
uenta p. totū. z. furtū. §. xxi.

Iudeus quō tenet restituere lucratus ex offi-
cio publico. vide iude. §. xij. z. vlti.

Iudicans fm allegata qn tenetur. vide iudi-
care. §. vij.

Iudex petens salariū vl aliud quō tenet. vi-
de iudex. §. vij. cū se.

Iudex si ex negligētia dānificauit quō tenet.
ibidē. §. xxi. z. xxiij.

Iudex ex malicia dās iniustā sniaz vl grauā
ptes in nō dādo sniaz z. hmoi. vide ibidē.

Utrū iudices q. deputant a pplis vt iudicent
in aliqbz causis. qz credunt boni viri. licz sint
iudices ignari teneant ad restōem. si ex igno-
rantia dederūt iniustā sniaz? R. q. sic. si fuerūt
in culpa ad inquirenduz pitos: aut alio mō.
Si vero de p. silio pitor ipam dederūt z. bona
fide nō teneant: eo qz tales nō p. fiteant se pitos:
nec locant se p. iudicibz.

Utrū iudex q. ppter merū iniuste iudicauit te-
neat ad restōem? R. q. si mer? fuit q. potuit ca-
dere in pstantē virū. z. cū accepit officiu: non
credebat versilr ad istud venire. licz mortali-
ter peccauerit. tñ nō tenet ad restōem. Si hō
nō est mer? q. potuit cadere in pstantē virū: vl
cū accepit officiu: dubitabat de eo: vl versilr
poterat credere. tūc s. bal. i. l. si. C. de pe. iū. q.
ma. iudi. tenet ad omē dānū. ij. q. l. in p. mīs

Quid de iudicibz vl officialibz q. occidūt ma-
lefactores sine sacroz pceptione? R. q. si pete-
bant ea mortali peccauerūt z. aie iporū erūt p.
ipīs. cle. i. de pe. z. re. Redens pximū in p. sona
aut i bonis nō a pposito: s. ex aliq. culpa quō
z. qn. teneat siue per se leserit aut p. suos vel sua
aialia. est sciendū fm doc. in. c. si. de iniur. q. tri-
plex est actio. Una q. d. leg. aqlie: hac actio-
ne directa tenet q. cūq. liber hō dānū dedit sua
culpa. puta apiendo cisternā in via publica:
vl p. iūciēdo lapides vbi hoies trāseūt z. hmoi
Indirecta aut vl vtili tenet: qn. aliqd aial suū
vel seru? sua culpa aut negligētia dānū dedit.
puta si equus re instigante recalcitrauit z. ali-
quē lesit. vel aial qd erat seru. vt sunt lupi. leo

nes. canes mordaces z. hmoi. q. cōiter nocere
temprāt tenebas in publico nō taliter ligata
q. nō possent nocere. vl qz tenebas in domo: z.
aliqs missus a te lesus fuit. z. tal. tenet ad omē
dānū qd ex culpa sua dedit pximo: si p. recō-
pensari: si non p. satisfaciāt arbitrio boni viri.
Secda d. actio de paupie. hac actio tenetur
qs qn. sine sua culpa aial suū alicui dānū dedit.
puta bos nō corripit: nec equus recalcit-
rat fm p. suetudinē. tñ p. suetudinē et sine
culpa sua calcitrando lesit aliquē. z. tūc nō tene-
tur ad aliud nisi solū ad dādū aial p. dictū. vl
si nō vult dare satisfaciāt lesō. Tercia actio d.
noctalis. hac actio tenet qs qn. ei? fuul sine
culpa dānū dedit. z. iste silr tenetur. vt dictū ē
de actione de paupie. z. de his oibz vide glo. z.
doc. in. l. i. ff. si. q. pau. se. di. Et insti. eo.

Utrū p. iūciēs aliqd de domo sua i via publi-
ca q. lesit aliquē vel in vestimētis vl in p. sona
teneat? R. fm spe. ti. de iur. §. seqtur. q. sic. Si
militer tenet si tenebat appensuz extra domū
sup. viā publicā z. effusum est. Idē dic. de labo-
rante: nisi ponat signa vel faciat p. clamata.

Utrū p. cident arborē vicini sui q. pendēs su-
per domū ei? dabit ei dānū teneat? R. fm spe.
vbi s. q. nō. si fecit aucte iudic. l. si plures. §.
i. ff. ar. fur. celsa. vel etiā aucte p. pria. si tñ dēnū-
ciauerit illi cui? erat vt in cideret. verū est q. h.
dēnūciatio p. pter forū p. tentiosuz d. fieri per
publicū in iur. m. Aduerte etiā q. si inciderz ita
male q. nihil de ea posset fieri. cū als posset in ci-
di vtiliter. q. teneat in p. scia ad tale dānū.

Quid de illis q. impediūt ne frumētū vel alia
merces veniat in aliq. terrā vt ipi can? vendāt
R. q. tenent restituere illud q. plus vendiderūt
z. etiam satisfaciāt illis qs impediērūt si aliqd
dānū sunt passi. Silr dic. de illis q. p. cordant
oēs merces emere. vt postea ad libitū vendāt
q. tenent ad omē dānū. l. ij. ff. ad. l. iul. de āno.
z. in glo. in. l. ānona. ff. de var. z. extraor. cri.

Utrū ciues deputati ad diuidendū collectas
oibz fm extimationē quā hnt in registro cōi-
tatis q. aliqs magis gūat debito z. alios exone-
rant. teneant? R. fm Mo. ti. iij. resti. q. si pl?
debito grauāt aliquē tenent ei ad illud plus.
Si aut alleuiāt vel amicos suos z. collecta ē
determinata. puta de centū. tūc tenet silr restitue-
re illud alleuiamētū illis qbz dānū dederūt.
vt puta qz septi est iterata illa. collecta sup. ci-
ues. z. tūc tenent ciuibz. vel qz dñs q. debebat
hēre min? debito habuit fm iusticiā. z. tūc dño
tenent. Si hō collecta erat indeterminata. pu-
ta qz debebat expigere qntum poterāt honesto

modo. tūc licet mortali peccent se et alios alle/
niando. qz mentiūtur saltē facto pniciose. xxiij
q. i. pmi. tūc nō tenent restituere.
¶ **U**trū illi q cū sint ignorātes assumunt aliq
officia ex qbz primi dānificant. vt sunt nota/
rii. iudices et hmoi teneant. vide culpa. §. vi.
¶ **Q**uid de tenētibz colūbas in columbarijs?
¶ **R.** fm **P**e. de pal. in. iij. q. tenent ad restōez
de dānis dat. dñis agroꝝ. qd limto verū qñ
eas nō debite pascūt. vñ nō tñ de possessionibz
circūcirca hñt qz verissim in ipis vt plimū pas/
cant. qz iudicio boni viri credo sit remittēdū.
¶ **A**steri. §. o. li. v. ti. xxiij. refert qd dā tenere qz tñ
utilitatis pñt in comedēdo vermes et sterco
rizando qñtū dāni. et iō dicit nō pñpitianda
siniā. et fm pñdicta habes qd dicēdū est de te/
nentibz qñqz animalia.
¶ **L**egata defunctoꝝ nō implētes qñō tenētur.
vide executor.
¶ **L**egata impediētes. vide legatū. i. §. xxiij. et
supra impediens.
¶ **L**egē iniquā pñdētes quō tenēt. vidē lex. §. xxiij
¶ **L**ibellos famulos faciētes quō teneant. vide
libellus famulos. §. ij.
¶ **L**ris dānificas quō tenēt. vide. §. scripturas
¶ **L**itigātes tenere quō tenentur. vide litigiosa
res. §. ij. et s. argumentū.
¶ **L**ocator et ductor quō tenent. vide locatio.
§. xxiij. xxiij. xv. et familia. §. ij.
¶ **L**udens quō teneat et quādo. vide ludus. §.
ij. vij. et viij.
¶ **M**agister vtrū teneat restituere exacta a sco/
laribz. vide magister. §. xi.
¶ **M**andans qñ teneat. vide mandatū. §. v. et
furtū. §. xvij.
¶ **M**edicus qñ tenet. vide medicus. §. i.
¶ **M**eretrix qñ tenetur restituere. vide s. mere/
trix. §. vltimo.
¶ **M**etus cā aliqd acqrens an teneat ad resti/
tutionē. vide metus. §. xxiij. et xv.
¶ **M**issam pñmittens diuñs pñonis quō teneat
tur. §. li. in. c. missa.
¶ **M**onasteriū qñ tenet ex facto monachi. vidē
monasteriū. in pñ.
¶ **M**orosus in soluendo qd tenet quō obligat
ad interesse. vide mora. §. ij.
¶ **M**orosus in reddēda alteri re. vtrum teneat
si perijt. R. qz sic. qñtercūqz et quocūqz perijt.
fm **A**ccur. in. l. q. te. ff. de re. cre. et pbat p. l. cū
res. §. vlt. ff. de le. i. **D**ō limto in pñcia vez. ni
si eodē mō fuisset peritura apud aliū.
¶ **M**ulier q nō est publica meretrix. vtrū tene
atur restituere acqñtū ex ope luxurie. R. **L**y.

vide tenere qz sic. in. l. cū te. **C.** de pñdi. ob tur.
c. u. **A**lij vt **M**o. ti. resti. ij. tenet q nō tenet
in foro anie de necessitate. licz fiscus iniuste ac
qñta possit auferre. p. l. luci. ff. dñiure fisci. **S**z
ego distinguo p pñcordia eoꝝ q nō in. c. quia
plerūqz. de immu. ec. et in. c. ex trāmissa. de te/
ci. et in. c. non sane. xxiij. q. v. qz aut ista mulier
facit dānū alteri. puta qz scientibz vicinis suis
cōmittit adulteriū ppter pecuniā. vñ aliud qd
sibi dat. ex q reddīt in vilipendiū apud alios
vir ei. et sic tenet de necessitate satisfaccere in iu/
rie facte alteri. et iō ei restituere in satisfactionē
¶ **A**ut facit sine alteri infamia. puta qz occulte
et ignorat. et sic nō tenet restituere de necessita/
te in foro aie. qz cū nullū ledat nisi seipaz. ideo
nō hēbit satisfaccere nisi deo p pñiam. **I**dē dic
de masculo q ppter scelus aliqd recipit. et idē
de qñqz recipiēte aliqd ppter aliquā turpi/
tudinē fm pñdictā distinctionē. pñsupposito q
ille qui dat pōt dare cui vult.
¶ **N**aufragiū patientes pñdantes. quō tenent. vi/
de naufragiū. §. i. ij. et iij.
¶ **N**auta qñ tenet. vide nauta in pñ.
¶ **N**egligens in suo officio quō tenet. vide ne/
gligētia. §. ij.
¶ **O**mittens facere qd tenet ne dānū detur pri/
mo quō teneat. vide furtū. §. xxiij.
¶ **O**fficiales accipiēdo aliqd a litigantibz quō
tenent. vide in dex. §. ix.
¶ **P**acto nudo quō tenet. vide pactū. §. iij.
¶ **P**alpans quō tenet. vide furtū. §. xxiij.
¶ **P**articipātes in domo pñmi. et qñ modis. vi/
de furtū. §. xxiij. cū se.
¶ **P**edagia exigens vel fraudans qñ tenet. vidē
pedagiū p totū.
¶ **P**enā qñ qñ tenet soluere. vide pena p totū.
¶ **P**ermutatio facta in dānū qñ est restituēda.
vide pmutatio. §. xi.
¶ **P**ignus accipiens quō teneat. vide pignus.
§. xxiij. vlt. §. xxiij.
¶ **P**ossessor bone fidei quō teneat. vide fructus
p totum.
¶ **Q**uis dñ malefidei possessor. R. fm **P**a. in. c.
grauis. de resti. spo. qz est is qui possidet rem et
scit ad aliū pñnere. et cōtra. **B**onefidei posses/
sor est qui cū ignoret se possidere alienū possi/
det cogitatioē dñi. et est in. c. si dñgo. xxiij. q.
ij. **P**ossessor malefidei vtrū teneat restituere
nō solū rē quā mala fide possidet. sed ec et fru/
ctus ipi rei. R. qz quilibet malefidei possessor
tenet restituere rez si extat. c. si res. xxiij. q. vi. et
c. cū tu. de vñu. vel si perijt. aut est deteriorata te/
netur eaz restituere fm extimationē illam et

Distinctionē. de qua dicitur s. h. teneri eimentē rez
 raptrā sciēter: tenet ec nō solū ad fructū pceptos.
 sed etiā ad illos q̄s ipse dñs pcepisset si cā pos/
 sedisset. c. gūis. de resti. spo. z. l. in re furtina. ff.
 de p̄di. fur. z. l. si n̄ auis. §. vl. ff. de rei ven. **In**
 tellige si res erat fructuosa: z. de fructibz q̄ ho/
 neste p̄cipi potuerūt. l. fruct. ff. de rei ven. **Et**
 q̄ ad p̄sciam limto vez si dñs eos pcepisset si
 talis nō occupasset p̄babilr. q̄ si nihilomin⁹
 nullos fruct⁹ habuissz: vtrū. qz oīno nō lo/
 casset domū. sic in p̄scia nō tenet. **Limto** etiā
 p̄dicta r̄a q̄ ad possessorē malefidei. q̄ r̄ habu/
 it sine aliq̄ titlo. vt. l. generalr. ff. de re. iur. **Sz**
 q̄ ad possessorē p̄dictū qui r̄ habuit cū titulo
 tenet q̄ nō tenet nisi de fructibz pceptis z nō p/
 cipiedis. l. si fundū. C. de rei. ven. nisi tal' titl⁹
 habu⁹ fuerit p̄ metu. qz tūc teneret etiā de p̄ci/
 piendis. l. sz z parē. ff. qd me. cā. **Vbi** glosa ad
 dicit tres alios casus in quibz possidēs mala si/
 de etiā cū titulo tenet de p̄cipiedis. **Prim⁹** est
 qñ titl⁹ est habu⁹ p̄tra interdita legū. l. quē
 admodū. C. de agri. cēsi. z. colo. **Secd⁹** ē qñ ti/
 tulus h̄r in fraudē creditor. l. i. ff. de his q̄ in
 frau. cre. **Terci⁹** est qñ titl⁹ h̄r ex emptō rei
 fiscalis sine debita solēnitatē: nec distinguo in
 istis possessoribz malefidei. **Utz** res restituē/
 da fuerit aliena. puta qz nō trāsiuit in dñiū
 ei⁹: aut fuerit alteri debita. puta qz de iure ciui/
 li trāsiuit in dñiū ei⁹. sz tñ cū obligatiōe resti/
 tutiōis. qz q̄litercūqz tenet fruct⁹ restituere sz
 distinctionē p̄dictā. vt p̄tz. l. cū fund⁹. ff. si cer.
 pe. z. l. indebiti. in p̄n. ff. de p̄di. inde. **Et** clari/
 us in. l. videam⁹. §. i. fauiana q̄z. ff. de vsu. **Vbi**
 dicit tex. **Nā** sbuz restituas q̄ in hac re p̄tor
 dixit plenā h̄z significatiōē. vt fruct⁹ q̄z resti/
 tuantur. z. iō cū restitui p̄tor iusserit veluti in/
 terdicto vñ vi. etiā fruct⁹ sunt restituendi. hec
 ibi. **Ergo** a fortiori cū deus vl' sacri canones h̄
 dicūt. **Et** de h̄ vide. **Pa.** in. c. gūis. de resti. spo.
 li. **Et** glo. in. c. nō liceat pape. xij. q. ij.
Quid si res non sit lucrosa nisi ex industria
 tñ. vt sunt pecūie z h̄mōi. **R.** fm cōem opini/
 onē theologoz. vt p̄tz p̄ **Scō.** z **Ric.** i. iij. di.
 xv. q̄ nō tenet restituere lucrū: sz sufficit resti/
 tuat p̄ncipale acceptuz. **h̄** tene in p̄scia q̄ ad
 necessitatē. q̄uis aliq̄ velint q̄ etiam teneat re/
 stituere lucrū. vt no. **Arch.** xij. q. iij. **Si** q̄s
 vsurā. **No.** tñ fm **Scō.** z **Ric.** vbi s. q̄ si dire/
 cte dedit dñū. puta qz fuit necesse p̄pter carē/
 tiā talis rei creditorē emere frumētū tpe q̄ ma/
 gis valebat vel recipe ab alio sub vsurj: vl' pos/
 sessiones distrahere p̄ minori p̄cio z h̄mōi. q̄
 tenetur satisfacere dñū passo. **Unde** p̄ regla

no. istā distinctionē q̄ aliud est esse causariū
 alicui⁹ effect⁹ sufficiēter z efficaciter. ita q̄ sine
 eo nō seq̄ret. z tal' tenet ad restōem dñi causa/
 ri. **Aliud** est eē causariū alicui⁹ dñi: sed nō
 sufficiēter z efficaciter. z tal' licet peccet: nō tñ
 tenet ad restōem. **Quid** de expensis facti in re
 quā q̄s possidet mala fide. **vid s. expēse.** §. iij.
Prescriptio an excuset a restōne. **vide** eodē
 §. xlvij. z. j. **vlucapio.**
Raptor quō teneat. **vide s. raptor.** §. i. z. ij.
Quid de vxore filijs aut alijs q̄ viuūt d̄ rebz
 raptorz. **R.** q̄ aut talis raptor p̄ taliū cōsum/
 ptiōē aut receptionē nō efficiat nō soluēdo. **et**
 tūc dico fm **Alex.** lombar. q̄ licite de h̄mōi bo/
 nis raptorz p̄nt viuere z recipe. dñmō non vi/
 uant de impie acq̄sitis in specie vel nūero. pu/
 ta de oue capone z h̄mōi raptis. qd si ita sunt
 mixta q̄ nesciūt discernere tūc habeāt in mēte
 sp̄ viuere de iuste acq̄sitis. **z** sic licz fm p̄dictū
Alex. cū q̄ p̄cor. **Uldene.** z glo. **Ray.** de tali/
 bus aut impie acq̄sitis que nō trāseūt i dñiū
 raptoris nullo mō licet alicui viuere: nisi i ca/
 sibus de quibz. j. dīcā qñ nō est soluēdo. **Si** ve/
 ro ex tali cōsumptiōe efficiat nō soluēdo: puta
 qz tāta sunt q̄ bz restituere q̄nta oīa q̄ h̄z. tūc
 non licet alicui de talibz viuere: nisi in q̄ttuor
 casibus. **Prim⁹** qñ q̄s agit negociū spoliatorū.
 scz inducēdo raptōres ad restōnem. ar. c. qm̄
 mltos. xi. q. iij. z. c. inter alia. de sent. ex. qd li/
 mitat **Rod.** vez qñ p̄tinue instant oppoziti/
 nis horis: nō de illis q̄ solū sel' in anno vel bis
 instant. z h̄ siue faciāt in generali p̄dicatione.
 vt p̄dicatores: siue speciali p̄uasiōe: siue seq̄t
 vtilitas siue nō. l. sz an vltro. ff. de neg. ge. qd
 limto etiā fm **Direc.** titu. de restōnibz. vez si
 spes correctiōis habeat. z fiat cū tali modera/
 mine q̄ p̄pter h̄ nō efficiant nō soluēdo in to/
 tū vel in magna pte. als nō liceret. ar. ij. q. vi.
 c. anterior. **Secd⁹** qñ nec p̄ elcōsynā nec alio
 mō honesto p̄t necessaria vite inuenire. **nā** ne/
 cessitas nō h̄z legē. de p̄se. di. i. sicur. z di. v. di/
 scipulos. z de re. in. qd nō est. cū magna tamē
 p̄caritate d̄z sumere z dolere in mēte atqz p̄pone
 re satisfacere si possibilitas adueniret. **Terci⁹**
 est cū vtiliter laborat bona raptorz augmētā/
 do siue p̄suādo aut curādo z h̄mōi. qz hoc ce/
 dit in vtilitatē creditor. **Intellige** si vtilitas ē
 tanta q̄nt⁹ sumpt⁹. aliter nō. z q̄ nō viuat vl'
 accipiat de impie acq̄sitis in sp̄e. **Quart⁹** casus
 est qñ q̄s h̄z multa in certa restituere. z c̄ps cū
 ipo disp̄sauit vt de ipis incert⁹ tāqz paup vi/
 uat. **Nota** etiā q̄ p̄ciū rez raptorz venditaruz
 nō est furtiuū. l. qui vas. §. si. ff. de fur.

Ratū hñs dānū p̄mi quō tenet. vide s. fur-
tum. §. xx.

Receptor dānificatiū p̄mū vl' rex ablata
rū quō tenet. vide furtū. §. xxi. xxiij. z. xxv.

Religiosum retrahēs vl' a religione remouēs
aliquē quō teneat. vide religio. §. lxij.

Replalias faciēs vel pcedens qñ teneat. vide
replalia. §. ij.

Reuelare nolēs rē furatā p̄mo qñ tenet. vi/
de furtū. §. xxvij.

Rixā faciēs quō tenet. vide rixā p totū.

Seditiōē dēciās qñ teneat. vidēdū p to.

Seducens mīlīeres vl' pueros subtrahendo
eos q̄literēq; siue blandicijs siue minis ab
his sub q̄rū p̄tate sunt: q̄ a legibz vocant pla/
giarij. vtrū teneat. R. q̄ sic. n̄ solū subtractos

restituere sed et oē lucrū qd̄ habuissent ab eis
h̄ sub q̄z p̄tate erāt toto tpe q̄ subtracti steter/
unt fm. d. Jo. de platea. insti. de obli. que ex
relig. na.

Quid de seducēte q̄ginē. vidēdū stupr. §. i. z. ij.

Snias iustā dās quō tenet. vide iudex h̄ s.

Quō tenet ille p quo data est iniusta lnia. vi
de sententia. §. vij.

Sepulturā recipiētes indebite quō tenentur.
vide sepultura. §. xxxij. z. xxxij.

Symoniace acq̄sitū qñ est restituendū. vide
symonia. vij. p totū.

Soci' qñ tenet ex societate. vidēdū societas p to.

Solutiōē an teneat q̄s facere obligat' ex nu
do pacto. vide pactū. §. iij.

Solutio quō z qñ ē fīda. vide solutio p to.

Scripturas falsans vel destruchs an teneat.
R. q̄ sic. non insolidūz de omni damno dato

proximo p hoc. siue fiat in libris mercatorūz
aut quarūcūq; aliarum scripturarū. l. i. ff. de
magi. cōue. z. l. qui tabulas. ff. de fur. Idē dic

de vtrūq; falsis sciēter. vide falsari'. §. ij.

Sed quid de occultatibz. R. fm. s. Bernar/
dinū in tractatu restitutionū q̄ peccant mor/
taliter: nec possunt absolui nisi publicent. nō

tamen tenentur ad restitutionē nisi quādo re
quisiti maliciose pandere noluerunt. z ex tali

occultatione postea deuentū est ad talem con
ditionem q̄ creditores sua habere non poter
runt. q̄ sic tenent de omni dāno. eo qz causas

dant efficacē dāno p̄mi.

Quid de illo qui ex literis suis dat damnu
proximo. sicut si aliq̄s mercator scriberet q̄ ali

que merces valent multū in tali patria: cū nō
sit verū. R. q̄ aut lre dirigebātur ei cui dedit

damnu. z sic tenet ad restōem ei. Aut non di/
rigebant ei. sed ipe eas aperuit. z sic licet mor/
taliter peccet scribens. tamē non tenetur ad re
stitutionem. sed sibi imputet qui eas aperuit.

Si autē misit. ij. vt fraudulenter decipiat ali
quē. sic scribens tenetur insolidum z etiaz ex/
equens si scienter hoc fecit vltra p̄ctm̄ morta
le qd̄ cōmittunt.

Spōsalia q̄hē qñ teneat. vidēdū spōsalia. §. xvi

Stuprās q̄ginē qñ tenet. vidēdū stupr. §. i. z. ij

Tabellio qñ tenet z quō. vide tabellio. §. vi.

Tallias exigēs quō tenetur z qñ. vide tallia
p totum.

Testis qñ tenet. vide testif. §. xxvi. z. xxx.

Torturā faciēs alicui indebite. vide tortura.

Transigens ppter indebitā cāz quō tenetur.
vide transactio. §. v.

Turpe lucrū. vtrū turpiter acq̄sitū sit de neces
sitate restituendū. R. q̄ aut acq̄sitū turpiter. i.

cū p̄cto fuit acq̄sitū interueniente dolo frau
de vel extorsione seu metu aut receptiōe z hu/
iusmōi casibz in quibz dā repetitio p actiōes

de dolo vel met' causa: z siles. vel p officiū iu/
dicis. Et sic tenet de necessitate restituere illi a

q̄ sic extorsit. vel ei' heredibz si q̄s hz z scit. vl'
salte paupibz si ignorant. tū h̄ p̄cordat doc.

sequentes. Inno. in. c. qz pleriqz. de immu. ec.

Aut acq̄sitū cū p̄cto z turpiter fuit acq̄sitū
sine dolo fraude z ceter' p̄dict'. ita q̄ ei q̄ dedit

nulla cōpetit repetitio p actiōes vel p officiū
iudicis. Et in isto casu fuerūt varij doc. Do.

in. c. cū sit. de iudeis. tenet indistincte q̄ ē resti
tuendū paupibz. Alij in. d. c. qz pleriqz. alle/
gantes Inno. silt in p̄clusionē tenēt: sic vidēz

q̄si cōis opi. Sed cuz nullo iure p̄bet dico q̄
licz sit bonū p̄siluūz vt in paupes eroget. vt sic

satisfaciat in q̄ deliq̄t: tū nō est de necessitate sa
lutis. h̄ tenet Card. in. d. c. qz pleriqz. z glo.

Ray. in ti. de rapto. §. sz qd̄ de focarijs. Et iu/
dicio meo ec h̄ tenet Inno. in. d. c. qz pleriqz.

L. cōiter doc. q̄ tenēt p̄trariū p se adducāt z ma
le. qz si intelligeret illud qd̄ dicit ipe Inno. so
re necessariū q̄ sacerdos debeat ei imūgere vt i

p̄ios vsus expendat qd̄ acq̄siuit faciēdo illici
tas negociatiōes. l' qd̄ als iniuste acq̄siuit sine

calumnia alicui facta certe sibi p̄tradiceret. qz
supi' ibidē p̄misit q̄ vbicūq; aliqd̄ male q̄rit:

vl' ex negociatiōe vl' extorsione: ex q̄ tñ restitu
ere nō tenet: nō dānat eū si heredibz relinq̄t.

Itē ibidē dixit q̄ mathematic' n̄ tenet restitu
ere i casu p̄dicto. Itē dic de eo q̄ in ludo aliqd̄

lucrat q̄ n̄ tenet nisi fuerit i dolo aliū trahen/
do: z tñ isti cū p̄cto acq̄rūt. Et iō oz intelligat

q̄ sacerdos dz ei imūgere vt restituat pauperi
bus de bono z equo: non tñ de necessitate. z sic

Restitutio.i.

teneat: tali faret ius naturale in retentione ppter consensum dñi traditis. **N**ā nīhil tā naturale q̄ vt acq̄sino fiat fm volūtate dñi traditis. vt in l. nīhil tā naturale. ff. de re. iur. 7 in sti. de re. diui. §. p traditōes. **E**t facit optie qd hī in. c. fi. de symo. 7 glo. in sum. xiiij. q. v. 7 in. c. ex tñsmilla. de deci. **E**t ad. c. cū sit. dñi deus. qd adducit **D**o. dico q in penā illud est statutū. qz assūpsit officiū 7 dñi dispositionē iur. 7 nō excedet casus suū. **S**ilr nō ob. c. nō sane. xiiij. q. v. qz loquit cōsultine fm **P**a. in. d. c. qz pleriqz. **N**ec ec. c. si q̄s p̄tmax. xviij. q. iij. 7 c. magne 7 c. q sup his. de voto. que allegat **I**nno. qz nī pbāt dictū suū si sic intelligat: vt teneat de necessitate. **D**o nō. tene. 7 qz facit ad multa.

7 **U**tz recipiēs aliqd p cessando a vepatōe in debita p̄mi teneat illd restituere. **R.** f3 **P**a. in. c. dilect. de symo. q sic facit. l. i. 7 l. genera liter. ff. de calū. 7 l. iij. §. q̄stione. ff. de cōdi. ob tur. cāz. **R**ō dñi sitat: qz cū calūnia acq̄sita 7 sic 7 volūtate dñi: s3 i casu pcedēti nō. **E**t ex h̄ p̄z q qn q̄s dedit aliqd vel ex timore etiā reuerētiā. vel vt p̄seq̄ret suū debitū: vlt enitaret aliqd malū ille q̄ extorsit ex p̄dictis causis: sic teneat ad restōem: nisi ille liberalr velit dare.

8 **S**ed qd de hypocrita q̄ sub forma boni xp̄i ani vel religiosi: cū non sit: elēosynas acq̄rit: **R.** fm **I**nno. in. c. qz pleriqz. de iuu. ec. q te net ad restōem: nō forte illi qui dedit. qz mercede sua iā est p̄secut. **S**3 tu dic clari fm **J**o. de ripol. in p̄tractibz suis: q aut talis dans ele mosynā vlt quid aliud erat in p̄sona. puta qz credit dare **T**icio 7 dat **D**yno. sic dyn⁹ teneat ei restituere vel illi cui intēdebat dare. **A**ut errat in fortuna. puta qz dat diuiti credēs dare paup̄i. 7 sic talis recipiēs teneat ei qui dedit vlt paup̄ibz restituere nisi ipe recipiēs effect⁹ fuisset postea paup̄. **A**ut errat i p̄ditōe altera. puta credit dare sc̄to vel celebraturo: 7 h̄mōi. et tūc si p̄ditio nō inest recipiēs teneat restituere vel satisfacere p se vel p aliū fm intentōez dantis. **A**lij dicūt vey h̄ si datus est p̄cile tanq̄ ex cā finali ppter illud. sicut si daret sic exp̄mendō. **S**ec⁹ qn dat qz sic credit. qz tūc nō teneat sicut si darētibz. qz credo sis amic⁹ me⁹. cū tñ nō sis. qz nō teneris restituere: 7 magi placet. qz vt dic. l. si repetēti. C. de p̄di. ob cau. da. **C**ōditio in corde retenta nō inducit repetitionē: marie in casu isto. qz vt s. dictū est tal dās illi quē credit sanctū. licz nō sit iā h3 mercedē suā p q̄ dedit. l. p̄ deo q̄ iudicabit cā finalis: exq̄ aliud nō est exp̄sum. **E**t ex p̄dictis p̄z q̄ isti q̄sto res q̄ faciūt se tal religiosi cū nō sint. 7 qui p

mittūt dicere mltas missas cum nō dicāt: 7 q nutrit multos ifirmos vlt redimūt captiuos cū tñ nō faciāt q̄ tenent ad restōem: vlt illis q̄ dederūt. vlt p q̄ dederūt. qz exq̄ petunt p tali cā dantes intelligunt dare p eadē si aliud nō exp̄mūt. **N**ec ob. d. l. si repetēti. qz satis cā est exp̄ssa: exq̄ petūt p ea. **S**ec⁹ de illo q̄ petūt pro deo licz fingat se sanctū. 7 ille nō daret si sciret cū nō fore sanctū. qz cā pro q̄ accipit est solus de⁹. licet secūdaria sanctitas ficta q̄ nō attēdit sed causa p̄ncipalis.

Autor quo teneat. vide administratio. §. i. **V**endētes rē plus iusto p̄cio quō tenent. vide emptio. §. viij.

Venatores dātes dāniū in agris qñ tenentur vide venatio. §. ij. 7 iij.

Visitatores a visitatis recipiēs aliqd qñ tenent. vide visitator. §. iij.

Visfructuari⁹ qñ tenentur. vide visfructus. §. v. viij. 7 xij.

Visurari⁹ mētalīs. vtz teneat restituere id qd est sibi datū a mutuo recipiēte vltra fortē. **R.** qz licz doc. sint dñi. **I**n h̄ tñ eos p̄cordādo sic distinguo. vtz q aut mutuū accipiēs dat liberaliter: credēs mutuantem h̄ nō exigere aut velle. 7 sic non teneat restituere de necessitate. 7 isto modo intelligenda est opi. **R**icar. in. iij. di. xv. q. v. ar. v. 7 **S**co. ea. di. **A**lex. lomb. 7 **C**ar. in. c. consuluūt. 7 in de. ex graui. de vsu. qui tenet q̄ nō tenetur restituere. **E**t facit pro h̄ tex. in. l. inter om̄s. §. recte. ff. de fur. **U**bi dē p̄tractas rē credēs inuitū dñm cōmittit fur tū. sed furto nō est obligat: si dñs erat volēs. ad idem facit in sti. de obli. q̄ ex q̄s delic. na. §. placet. in fi. **N**ec ob. l. si ego. la. i. ff. si cer. pe. **U**bi dē qz si voluit tibi rem donare: 7 tu credebas cā tibi mutuo dari nō efficit tua añ p̄sumptionē. qz in h̄ casu intentio recipientis p̄cedētis discordāt. s3 in casu p̄dicto p̄cordāt. qz ille liberaliter dat. 7 iste scit se liberalr datū recipere. **I**tē nō ob. rō **J**o. an. in mercurialibz in regula. p̄ctm. qz p̄tract⁹ a p̄ncipio fuit viciosus. 7 iō effect⁹ silr. qz vey esset si effectus p̄cederet a dicto p̄tractu: s3 nō est vey: s3 p̄cedit ab alio. s. libera donatiōe q̄ ille donat 7 iste donatū liberaliter recipit. **A**ut mutuū recipiēs nō dat liberaliter. s3 iō dat. qz p̄signa videt mutuantē sic velle. aut ne mutuū auferat. 7 iō sic dat. et tūc dic q̄ talis teneat acceptū restituere de necessitate. **E**t sic limita 7 intellige. c. p̄suluūt. d. vsu. **I**nno. 7 **D**o. ac **P**a. ibidē cū **J**o. an. in dicta regula p̄ctm. qui tenent q̄ tenet.

Sed quō scire poterit si dedit liberaliter vel

net. **R.** qd si signis vel circūlocutionibz signifi-
cavit qd aliqd velle ultra sortē. tūc tenetur re-
stituere qd nō liberalr dedit. qz vt dicit. l. si ve-
ro nō remunerādi. §. idē papinian. ff. man. q.
qn aliqz simplr rē dedit psumit donare illi q
p^o donauerat sibi. **Sic** i pposito: qz ex signis
onidit se nō mutuari gtris. iō credēdū est etiā
illū eo aio dare. l. nō gtris. **Si** pō nullum si-
gnū onidit qd velle aliqd vltra sortē: s; pot^o q
grat^o mutuarat: fatēdū est etiā eū gtris deditse
Et v^o nisi aliud de mente ei^o pster.

- 2 **Utrū** ille q mutauit grat^o teneat restituere
id qd sibi datū est a mutuuz accipiente: **R.** q
si credit: cū gratis dare nō tenet: quis ille nō
gratis dedit. qz vt dicit. i. q. ij. nulla obligatio
insipienti culpe maculā ingerit. q nō ex am-
bientis petitione pcedat. t obligatio antito-
doz iustā parit receptionē p errorē soluti. l. si
testis. §. i. ff. de fideiusso. nisi esset error facti ali-
eni. vt puta putabat p suū pcuratorē eē pmit-
sum cū tū nō eēt. qz sic teneat. **Rodo.** t **Astē.**
dicūt q nō tenet qz diu bona fides durat. nec
de psumpt. s; postqz scit q nō liberalr dedit: te-
netur de extatibz nisi p vlticapionez vel pscr-
ptionē suā facta essent. q opi. est tutior in psci-
entia q illa. **Lau.** de redul. in suis ptractibz q
dicūt q etiā nō tenet postqz scit nō liberaliter
deditse. t addit idē **Rodo.** q tal qui dedit si hz
de bonis ipi^o mutuū dantis q p sibi p retētio-
nē psluere de eo qd sic soluit in pscia. **Qd** vez
est ante pscrptionē. sed nō post.

- 3 **Utrū** vsurari^o teneat nō solū restituere rem
s; fruct^o. **Dic** vt s. possessor malefidei. **Et** silt
de lucrato ex pecūia vsuraria. vt ibidē. §. i.

- 4 **Utrū** inducēs aliqū ad fenerandū psluē-
do vel pecūiā mutuādo: vel societate pstrahē-
do t hmoi teneatur ad restōem totius vsurē:
R. fm **Alex.** lombar. t **Donald.** ti. vsura. v.
ac **Rodo.** q nō. nisi inquantū puenit ad euz.
qm dando mutuuz sub vsuris nō dānificat
propin^o. sed i erigēdo vsuras. Alij tū dicūt q
teneatur qd nō credo.

- 5 **Utrū** psonere seu sensales vsurariozū con-
tractū teneatur restituere omēs vsuras ipo-
rū: **R.** fm **Bal.** in ti. de prouersia feudi termi-
nanda. §. silt. q nō. **Sed** glo. in. l. si sciente. ff.
ad. l. pompe. de pari. indistincte vult q teneat
cū qua puenit **Barro.** t **Angelus** ibidez. qui
dicunt: q pari pena sunt puniendi tales pro-
sonere. sicut illi qui faciūt ptractus. **Hoc** idēz
tenet **Sirar.** obdoñ. t ad idē facit. l. is cui^o o-
pe. in pn. ff. de adul. multo forti^o ministerali^o
pvi. dist. sicut nō suo. qd credo vez de profe-

netis coopantibz in exactionibz vsurarū. vel
inuenientibz cautas fictiones quibz vsure sol-
uantur. qz damni dant causaz efficacē. **Nō**
autē credo verū de psonetis solū coopantibz
vt mutuū detur pot^o p necessitate debitoris.
ar. no. in. l. si quaz. **C.** de ope. liber. **Immo** nec
peccant si ad h nullū inducūt. vt feneret. s; so-
lū ad paratos dare sub vsuris accēdūt.

6 **Quid** de notarijs q pficiunt instrumēta de
debito vsuraruz: **R.** fm **Sirar.** obdoñ. q aut
palliant vsuras in instrumētis. puta qz faciūt
cartas de duplo. vel sub nomie emptoris t hu-
iusmodi. t sic tenent totam vsurā restituere. si
vsurarius ipē nō restituerit: nisi fm quosdaz h
fecissent in fauorē potius receptoris mutuū qz
vsurarij. q potest teneri: licet mortali^o peccet
instrumētū falsū faciēs. **Si** aut nō palli-
ant vsuras. sed apte pty p instrumēta. tūc nō
tenentur. qz non dant causam efficacem. **fm**
Bal. in **Rubrica.** de probi. feu. alie. p **Fede.** c.
ij. tales pficiētes scienter instrumēta in frau-
dem vsurarū. debent oīno ab officio amoueri
ob infamiā. ar. in xto scriba. ibi posito.

7 **Utrū** testes taliū instrumētōz silt teneant
sicut notarij: **R.** q sic. fm pdictā distinctionē
qz instrumēta nō valent sine testibz. **Idē** dic-
te p latis qui se subscribūt vel sigillāt cedulas
vsurariozū. t cū his pcor. **Soff.** **Do.** t **Dre-**
ti. de vsuris.

8 **Utrū** aduocati. pcuratores. iudices. statu-
rarij t aliq quozū patrocino t fauore scienter
vsure in iudicio vel extra iudiciū exigūt. vl
nō restituūtur cū repetūtur: teneant ad resti-
tutionē: **R.** q sic insoliduz. nec excusant ex eo
forte q scripture eis porrecte apparebāt iuste.
si pscientia eis dictabat q erant de contracti-
bus vsurarum. fm **Hosti.** t **Inno.** in. c. **Mi-**
chael. de vsu. t **Archidi.** in. c. si quis oblitus.
xiij. q. iij.

9 **Quid** de dñis terraz qui in terris suis vsu-
rarios morātes nō cogūt vt vsuras restituāt:
R. fm **Ro.** q tenent insolidū: si pnt t nō faci-
unt. etiā si nihil puenit ad eos. **Alex.** aut lom-
bar. dicūt: q licz mortali^o peccēt. tū restituere nō
tenent: nisi inqntū puenit ad eos de ipis vsu-
ris. **Qd** aut mortaliter peccēt nō credo vez ni-
si de indeis vsurarijs. x quibz pcepit eis in. c.
post miserabile. de vsu. vt cogant eos ad resti-
tuendū vsuras extortas. **Et** similiter postqz di-
ci quo ad ipos esse verā opi. **Rodo.** q vero ad
christianos vsurarios nō credo q peccēt mor-
taliter. vel teneant ad restōem: nisi qn requisiti
nollent iusticiā ministrare.

Restitutio. i.

- 01 **U**trū socij tutores factores ⁊ hmoi qui ad
vīrā dant vīl vīsuras exīgūt p alijs teneantur
ad restitutionē? **R. fm Rodo.** q si apud eos re
sident qsi pncipalis auctas mutuādi: sic tenen
tur insolidū: si illi p qbz dederūt nō restituūt
Si hō nō fuerūt auctores s3 solū exēutores:
sic illi q ad solā manualē traditiōē vīsurarū
mācipati sunt. ita q ipi nō tātāt pciū tractuū
ipoz: nec cu3 eis ptrahit pactū de vīsurā: s3 so
lū pecuniā tradūt ⁊ pign⁹ recipiūt. sic l3 mor
taliter peccēt nō tenent ad restōez: nisi coacti
ue exīgāt vīsuras. **Dis concor. Girar. obdo.**
Ray. ⁊ Barto. bix. in. d. c. sic nō suo. ⁊ addit
Do. q ille in cui⁹ vtilitatē versuz est tenet pnc
cipaliter alter in subsidiiū. l. ex h edicto. §. i. ff.
de eo p quē fac. erit. ⁊ l. elegāter. §. pe. ff. de dol.
Pa. in. d. c. michael. vult ēē vt i pmo casu nō
teneant. si vīsurarū ē solūdo: s3 h3 qd dixi tene
11 **U**trū pupillus p q tutor mltos contract⁹
vīsurarios fecit teneat restituere? **R. q** si pupil
lus dicat tutori. tanto tpe habuisti pecuniā
meā: ⁊ ppterea ista retineo p lucro qd deo ex
ipā hre. ⁊ sic ista intentiōe retineat nō tenet re
stituere: licz sit psum in suā vtilitatē: sed solū
tutor: nisi vīsurā excederet moderatū lucrū qd
pcepisset: si in possessiones vel aliā iustam ne
gociationē vt debebat ipaz pstituisset. vt pr3
infra tutela. §. ij.
- 12 **S**ed nūqd cū vniūstas ciuitas vīl collegi
um recipit vīsurariū emolumentū: singli tene
antur insolidū restituere? **R. fm Do. in. sum.**
ti. de pe. §. si. q sic. licz cā vniūstas nō sit cau
sa singloz. xij. q. ij. q manumittit: nec obligā
tur tanq3 vniūstas q aiām nō h3 s3 tanq3 sin
guli. c. cōquest⁹. de vīu. c. sic virū. vij. q. i. c. si
habet. xxij. q. ij. l. metū. §. aiaduertendū. ff.
qd me. cā. ⁊ concordat Jo. an. post Ala. in. d. c. cō
quest⁹. sed **Donal. ti. vīsurā. v. ⁊ Rodo. lūmi**
tant h vez de regentibz ⁊ phibere valētibz vel
cōpellentibz aut pceptibz taliter fenerari: nō
aūt de alijs nisi pncipauerint cōmodū bursa
le vel ex hmoi releuari fuerint ab expensis q3
fecissent de suo. q3 tūc intantū restituere tene
tur ⁊ nō plus. ⁊ h tene in pscia. cū q **Don. cō**
cor. Pe. de pal. in. iij. di. xv. ⁊ Asten. ⁊ Joh.
an. in. d. c. pquest⁹. de vīu.
- 15 **U**trū impediens volentē mutuare gratis ⁊
faciens vt mutuet sub vīsuris teneat ad restitu
tionē? **R. fm Rodo. q** sic. q3 impediuit inde
bite pxiū vtilitatē. Idē dic de impediēte cō
tractū licitū ⁊ reducēte ad tractū vīsurarum.
Concor. Donal. ti. vīsurā. ij. Idē dic de con
fessioibz q absoluit vīsurarios aut recipiūt ad

facra vel sepulturā q tenent restituere: si ex
negatiōe taliū fuisset facta restitutio.

Quid de fideiussoribz vīsurarioz? **R. Lau. 14**
de redul. in suis tractibz fm **Lap. ⁊ Pan. de**
eleazaris ⁊ mltos alios q etiā si pncipale se cō
stituit p vīsuris restituēdis q nō tenet: nisi in
tantū in qntū vires hereditat⁹ vīsurarij tpe fi
deiussionis valebāt: ⁊ nō plus nec min⁹. **Di**
stinguit tñ idē **Pau.** inter fideiubere simplici
ter p vīsuris restituēdis. ⁊ sic nō teneat nisi vt
dictū est. ⁊ inter obligare se simplr ad restōem
vīsurarū. q3 tal tenet qntuz sue facultates por
tant: licz vīsurarij sit nō soluēdo.

Utrū heres teneat restituere oēs vīsuras illi
us cui⁹ est heres? **R. q** sic. in qntuz hereditas
sufficit fm cōiter doc. in. c. cū tu. ⁊ tua nos. de
vīur. ⁊ vide s. heres. §. iij. ⁊. vi.

Utrū qn duo sunt heredes vīsurarij debent
restituere. c. ⁊ diuisa hereditate de mille inter
eos vnus efficit nō soluēdo. de. l. an alter te
neatur in totū de ipis. c. **R. Pe. de anch. in re**
gula. pti venia. de re. iur. li. vi. q. xviij. q licet
diuisa hereditate obligatio hereditaria diui
datur ipo iure. l. i. c. si cer. pe. ⁊ l. p heredita
rijs. c. de heredi. vel ac. ven. Et sic si vn⁹ effici
atur nō soluēdo in foro ciuili alter nō teneat.
l. legator. ff. de leg. ij. tñ in foro canonico in q
dicat tex. in. d. c. tua nos. q heredes ea sunt di
strictione cogēdi: q defunct⁹ si viueret q ad es
alienū: ex delicto ⁊ pcto pueniens tenet in soli
dū: nec in tali ere h3 locū diuissio. xij. tabular.
ar. d. c. cū tu. d. vīu. ⁊ vt dicit etiā **Pa. in. d. c.**
tua nos. cōiter doc. in fauore aic h sequuntur
Sed ego p clariori intelligētia distinguo. q
aut loqmur in rebz formalr dat⁹ p vīsur⁹. ⁊ sic
cū talia sp sint obligata illis q ea dederūt: tene
tur de necessitate illa restituere q3 illa habu
erit. vt in. q. se. patebit. Aut sunt res speciali
ter empte de pecūia vīsuraria speciali alicui⁹. et
sic silt tenet illis de q3 pecunia sunt empte. d.
c. cū tu. Aut loqmur de alijs rebz q non sunt
formalr date p vīsuris: nec specialr empte de pe
cunia vīsuraria. Et sic tene q cū bona vīsurario
rū fm cōem opi. modernoz doctoruz in. d. c.
tua nos. nō sint tacite hypothecata p vīsuris
restituēdis. q nō tenet de necessitate nisi pro
medietate. q3 quis alter heres sit fact⁹ nō soluē
do. licet dicant doc. q opi. glo. d. c. tua nos. ⁊
antiquoz doc. q tenent q oia bona vīsurarioz
sunt tacite hypothecata sit in foro anie practi
canda. qd intellige de bono p filio: cū nullo iu
re pber. ⁊ fm hanc distinctionē intelliget li
mita **Pe. de anch. ⁊ doc. in hoc.**

- 17 **Q**uid de accipientibus de bonis usurariis?
R. distinguendo: q. aut accipiunt in specie da-
 tam p. usuris: q. non transiunt in dominium usurarii. et sic
 tunc indistincte q. tenet ea restituere si extat ut
 notabiliter tenet **Bal.** in l. re qua in fine. **C.** de
 iur. doc. nec p. extimatione dare s. volutatez
 dñi. l. ij. in pn. ff. si cert. pe. **1.** ter. est clar. xiiij.
 q. vi. si rea. **2.** l. c. cu tu. de usu. Et qñ non transse-
 rat dñi. vide. j. **Usura.** ij. s. xvij. Aut accipi-
 unt non in specie data. de q. s. alias qñcuq. Et
 tunc distinguo. q. aut usurarii cu talia accipiat
 est non soluendo: et sic si sciunt restituere et obli-
 gant. q. dant dñi cam efficacē. **1.** si dubitant
 an sit non soluendo: dico q. si res adhuc extat q.
 tenent. ne p. re tpali in discriminē aiam ponant
 fm **Alex.** in. iij. pre. **Si** s. o. ignorant et crede-
 bāt pbabiliter q. de bonis suis eis daret: sic non te-
 nent de pñpñ. bona fide durate: s. soluz de ex-
 tantibz: nisi inqñtum facti sunt locupletiores
 aut cu talia acceperūt extat soluendo. et sic non te-
 nent. etiā si postea facti est ex alia cā non soluē-
 do: nisi eēt res habita seu emptā ex pecūia usu-
 raria quā si habuit ti. lucratiuo pñ ille ex cui⁹
 pecunijs ē emptā de eq̄tate canōica eā ab eo ad-
 uocare officio iudicis. vt pñ p. glo. et doc. i. d. c.
 cu tu. in si. **Addit tñ Do. et Hoff.** q. si tal res
 etiā ex cā lucratiua puenit ad illum q. soluerat
 usuras. q. ille cui pñs donata fuerat liberat. i.
 oēs rebitores. ff. de acti. et obli. et etiā usurarii.
Si s. o. habuit ex titulo oneroso: sic non tenet
 restituere. qñul postea efficiat non soluendo. et ex
 pñcis pñz qd dicēdū de mltis qñstionibz.
- 18 **Q**uid de emētibz pignora pñta ab usurarijs?
R. q. tenent sic emētes rapta. et fm illā distin-
 ctionē de q. s. Emētes. **Uerū** ē q. poterūt repete-
 re vel retinere id qd venisit usurarii super illo
 pignore mutuauit. **Possēt** eē teneri q. si res nō
 extat. vñ ignorat dñs ei⁹ si extat non teneri talē
 emptorē dare paupibz: nisi solū illud plus qd
 valebat res vltra id qd eā ab usurario emit: licet
 tñ esset dare totum: excepto mutuo accepto
 ab usurario: ab illo q. eā pignorauit.
- 19 **Q**uid de filia usurarii dotata?
R. q. si rē ha-
 buit datā in spē p. usuris: tenet indistincte: sic
 dictū est de emēte pignora fm illā modificati-
 onē. **Si** s. o. alia habuit: sic non tenet: nisi p. hoc
 sit fact⁹ non soluendo. et si sciebat gener. q. si hoc
 ignorabat: nihilomin⁹ fm **Rodo.** poterit do-
 tē recipere et retinere etiā si postea sciat. q. est non
 soluendo. qd est dictū mirabile: et mihi non pla-
 cet. q. nullo iure pbat. **Si** s. o. p. s. non est fact⁹
 non soluendo s. postea ex alia cā: non tenet gener.
 q. hz dotē ex titulo oneroso. **Nec** etiā filia s. z

Fede. s. filio. xli. q. licz habeat dotē post solu-
 tū mñmonij ex cā lucratiua. q. tñ illa nō ē pe-
 cunia q. trāsiuit i bonis mariti: s. est alia q. pñ-
 ciscit ex bonis mariti. **Ideo** nō tenet. **Nec** ob-
 ter. c. cu tu. de usu. fm eūdē **Fede.** q. vñ dic loq̄-
 tur de possessiōibz empti ex pecunia usuraria.
 et licz do. **An.** et **Pa.** et **Pe.** de an. videant tehe-
 re q. imo tenet. q. licz nō sit illa tñ succedit lo-
 co illi⁹ pecunie date. **Itē** q. mñ nō hz quartā
 suā: nisi deducto ere alieno. l. papinian⁹. s. iij.
 ff. de inof. testa. cū q. videt⁹ concordare **Sco.** in
 iij. di. xv. tñ ego credo verissimū dictū **Fede.**
 vt pñz p. pñdicta: nisi eēt possessiō emptā ex pecu-
 nia usuraria et data p. dote. q. tñ soluto mñ-
 monio teneret filia eā restituere. si pñ ei⁹ foret
 postea fact⁹ non soluendo. p. d. c. cu tu. q. factuz
 legitime nō d. retractari.

20 **Q**uid faciet gener aut filia q. dotē habuerit.
 aut de rebz in spē datz p. usur. aut cū focer esset
 non soluendo: **R.** fm **Bar.** obdon. q. ille p. quē
 nō stat qñ restituat: excusat in pñcia. q. vñ si
 ne altero restituere nō pñ: durate mñmonio. **Re-**
 mediū tñ eēt vt si pñ hz multa incerta ad resti-
 tuendū: et est soluendo p. cert⁹ adeat ep̄m q. ei di-
 ctā dotē tanq. paupī cedat. si nō sūt habita
 in spē p. usuris: aut cōponat cū creditoribz.

21 **Q**uid de famulis usurariis?
R. q. aut serui-
 unt vtiliter. puta laborādo agrū. edificādo do-
 mū. habendo curā rerū: et hñmōi. Et sic si vtili-
 tas pōt cōpensari cū eo qd accipiunt p. merce-
 de. sic licite eā accipiūt: siue sint usurarij soluē-
 do vel nō. dñmodo nō accipiat rē habitaz in
 spē p. usuris. q. talē nunq. licz accipe. vt s. pa-
 tuit. **Si** s. o. nō seruiūt vtiliter s. poti⁹ inutili-
 ter. sicut q. canes aut accipitres custodiunt: et
 hñmōi. sic si est non soluendo: nullā mercedē pñt
 accipe. et si accipiūt tenentur restituere. **Idem**
 dic de vendētibz res ad gulositatē vñ pompaz
 prinētes. q. nō restituēdi dant cam efficacē. **fa-**
 cit. l. aut pñz. ff. de his q. in frau. cre. et l. si. i. pn.
 ff. de eo p. quē fa. erit

22 **U**trū ille q. mutat pecuniā usurario possit
 recipere ei⁹ restitutionē: **R.** q. aut mutat scien-
 ter ad ludū vel alio mō ad pñsumandū mutili-
 ter: et sic si est non soluendo nullo mō pñ recipere
 ei⁹ restōnē. et si recipit tenet restituere. **Si** s. o.
 ignorabat pbabiliter q. vellet eā inutiliter cō-
 sumere. sic s. **Pe.** de pal. in. iij. di. xv. et **Astē.**
 et **Rodo.** poterit recipere ei⁹ restōnē. multoma-
 gis si de dit vt vtiliter eā expēderet. **Idē** dic q.
 debentes hñe ab usurarijs ex pñtractu. s. qñ vel
 ex relicto vñ qñ. q. pñt recipere qd sibi debet: licz
 usurarii sit non soluendo.

Restitutio. ii.

- 23 **Q**uid de seruicibus l'mistrantibus necessaria ad vitam vsurarij? **R.** q. licet q. ad for. p'tentiosus si nō est soluedo nō possint recipere mercedē. vt colligit ex glo. in. c. q. in oibz. de vsur. in in cō sciētia credo possint recipere. nisi sint tales q. ex p'cepto charitatis teneant facere elemosynas et subuenire: qd qm sit habes s. elemosyna. s. i.
- 24 **Q**uomō recipiētes elemosynas vel vinctes de bonis vsurariorū licite possint habes s. **R.** apoz. s. i. et fm illā distinctionē. q. quo ad rem um vsurarius raptorū cōpatur circa bona habita ex vsuris.
- 25 **U**tor qm nō potest dare elemosynas et accipere de rebus viri. vide elemosyna. s. vii. j. **U**xor. s. v. cū sequētibz.

Restitutio. ii. ^{scz cui} ^{facien}
da sit. et q. ordine. Pro cui? declaracione querunt plura.

Utrū res rapta vel q. iterūq. accepta iniuste a vero dño sit semp. ei restituēda? **R.** q. sic: regulariter. iij. q. i. reintegrāda. de re. spo. q. i. p. totū. et de ho. sicut dignū. s. col. fallit tñ hoc in quibz casibz. **P**rimo si iusto bello postea sit priuatus ea. **S**cds si edicto impiali siue eccl'asti co sit ei interdicta ad tps vel simplr. de here. c. excoicamus. el. i. de homi. c. p. hūani. li. vi. Et tñc restitutio differet. si interdictū est ad tps. vbi dabit illi cui ē applicāda p. tale edictū. **T**ercius si dñs est pupill. v. l. furiosus aut minor: q. tñc nō illi s. tutori v. l. curatori eius restituēt. **Q**uarto qm dñs mortuus est. q. tñc d. restituere re hereditibz p. p. rēdict. et q. sint hēs s. heres. i. p. n. et s. ij. si dñs in morte oīa sua reliquisset paupibz distribuēda: tñc paupibz d. dari s. z. **I**nno. in. c. qd sic. de elec. **Q**uinto qm lenōes et h. mōi aliqd acceperūt a plar. eccl'asticis. q. restitui ei nō d. s. ei supior v. l. successori vel in utilitatē eccl'ie expendat. ar. c. si qs i. atrio. xvij. q. iij. et c. cū vos. de of. or. et c. de h. de symo. et h. auctoritate iudic. p. n. i. r. q. fm **R**ic. v. l. fm **D**ost. et glo. **R**ay. si eccl'ia satis abundat dabitur paupibz. arg. d. c. si qs in atrio. et h. idem tenet **D**onal. ti. Restitutio. i.

2 **U**trū res ablata ab eo q. nō erat dñs sed iusto titulo possidebat sit ei restituēda? **R.** q. sic. nec vero dño d. restituere sine ei? voluntate. l. as cui. ff. de fur. et l. si qs p. ductiois. **C**. loca. et si sit fur q. cā tali titulo alteri dedit. d. l. si qs fallit h. qm eam recepisset sub tali titulo in fraudē vendit dñi. q. tñc teneret facere q. dñs cā h. rē eidē remittendo rē caute tñ sine scandalo alicui

ius. xij. q. v. hoc videtur.

Utrū hñres de bōis infidelium ex vsura et huiusmodi teneant eis restituere? **R.** s. **D**onal. ti. restō. iij. q. sic. nisi eccl'ia h. eāt belluz s. ipos. q. tñc nō eis s. paupibz xpianis restituere debent.

Utrū acceptū ex turpi cā respectu dantis in casu in q. restituere tenet. possit restituere illi q. dedit? **R.** q. nō. s. d. paupibz erogari. si ille q. dedit potuit alienare. q. i. pari cā turpitudinis p. nō ē d. d. d. possidēt. l. si ob turpē. s. p. o. r. ff. de p. d. ob tur. cau. et l. ij. **C**. et i. i. c. cū tu. de vsu. fallit h. in duobz casibz. **P**rimo qm in iniuriā alteri ē d. d. tñc illi i. cui? iniuriā ē d. d. tñc d. restituere. vt p. z. i. symoniace dato. qd restituit illi eccl'ie in cui? iniuriā ē d. d. tñc de hoc

Scds casus ē qm turpiter datū et acceptū ipso iure applicat fisco v. l. puato. q. tñc nō d. dari paupibz: s. illi cui applicat. q. d. alieno nō est faciēda elemosyna. i. q. i. nō ē putāda. si tñ ex ce pro isto casu scdo restituit s. ei q. dedit et s. libe rat? ab obligatiōe restōis. q. nullo iure h. p. h. b. et p. nē sit restitgēda. c. odia. de re. i. li. vi.

Utrū acceptū ex turpi cā respectu soluz ipi recipientis sit danti restituendū in casu q. restituere obligat. puta dedit qs alicui ne faceret tale maluz vel vt faceret id ad qd tenebat? **R.** q. sic. vñ iudex q. nō vult dare sniaz nisi da ta sibi pecunia et h. mōi. ei q. dedit d. restituere l. i. et ij. ff. de p. d. ob tur. cām. et p. p. s. in. c. non sane. xij. q. v. fallit h. in casu. c. cū sit. de iude is. vbi ea q. infidel' lucrat? fuit a xpianis occasiōe officij publici iter ipsos restituere tenet paupibz fm p. uidentia epi.

Quid de oblatiōe recepta a manifestis vsurarijs? **R.** q. licet sint opi. diuise in. c. q. in oibz. de vsu. tu tñ dic fm **I**o. an. q. aut vsurari? inchoauit restituere. v. l. ē par? et sic restituēt ei vt ipe restituat qbz extorsit. et sic intelligēda est scda opi. q. est in glo. d. c. q. i. oibz. **S**i s. nō ē par? restituere: tñc h. b. locū p. ma opi. in p. d. i. cta glo. quā sequit. **B**of. **I**nno. et **D**o. v. i. q. fiat epi. vt ipe restituat dānificat. qd v. p. cre do qm epi est tal' q. litaris q. h. faciet. aliter ipse q. eam recepit dānificatis restituere.

Quid si ille cui restitutio est fieda longē distat: et nō p. t. ei mitti sine sup. t. b. z. **R.** q. m. h. o. l. m. n. restituēda est ei. nisi sit modicū qd respectu illi? cui d. b. z. q. abundans est. q. tunc fm **R**odo. possit paupibz dari p. ania ei?

Quid si nescit vbi habitet? **R.** q. non tenet euagari vt eū q. rat. ar. l. q. nisi fiat. s. i. ff. de o. p. e. liber. et nō paupibz dabit. nisi expectet veri similiter reditur?

9. **S**ed cuius supribz mittet ei qñ scit vbi ē? **R.** pa. i. d. cū tu. d. vlu. qñ ē male fidei possessor puta fur aut usurari⁹ aut hmoi. et ipe cessit d loco vbi ea accepit vlt extorsit. tenet suis supribz eidē mittere. **S**i hō ille cui erāt fuit ille q se trāstulit alibi. tūc suis supribz ei mitte ret. et sic intelligēda ē glo. i. d. c. et sic distinguit lex i relegata. l. cū res. ff. d. l. i. qd limito vez. nisi inueniret aliqñ fid⁹ q grat⁹ vellet deferre. arg. c. significare. d. pig. nota tñ fm Ber. qñ si sup⁹ excedit sumā rei restituēde q tunc paupibz dō dispēlanda. ar. d. c. cū tu. z. c. anteriorz q. q. vi. **S**i aut nō ē male fidei possessor: sed aliqñ iusto titulo hz. tūc credo arbitrio boni viri sit eqñdū cui⁹ supribz mittat pēlata cā z q litate absentie. z nō fuerit i mora.
10. **U**trū cū ples sunt obligari alteri i solidū. z vno soluēte totū aliq teneant eidē soluēti qui/ liber p pte sua? **R.** No. ti. Restō. vi. qñ sic i foro pñe: qz vtrū egit negociū eoz. l. cū pecunia. z. l. soluēdo. ff. d. neg. ge. fallit h i rapto/ nio z furibz z hmoi. qz si ille qui habuit rē sa tisfacit non tenet aliq eidē satisfacere. nisi inqz nō de talibz bonis puenit ad eos.
11. **S**ed qd fiet qñ qñ nescit cui restō ad quā tenet fidei sit. nec ei⁹ heredes cogit? **R.** qñ ni huiusmodi paupibz vel i pias cās ē restō faciēda. ar. d. c. cū tu. z. c. diuie. lxxvij. di. z. c. eps lxxvij. di. z. c. pcello. xij. q. ij. z. c. fi. vi. q. iij. z. c. i. d. rap. vñ dicit Tho. scda scde. q. lxxij. qñ si ille cui restō dō fieri sit oīno ignot⁹ facta di ligēti inquisitōe de psona ei⁹ vel ei⁹ heredibz. dō hō restituere dādo elynas p salute ipsi⁹ si nescit mortu⁹ siue viu⁹. Et addo q inter paupes eligēdi sunt paupio res. z inter eqñs paupes iustiores. qñ si z oibz debet misericordia iusto in amplius: vt dicit Amb. i. li. de offi. z no. in. c. nō satis. lxxvi. di. i. vt dicit Diero. z no. i. c. fi. vi. q. i. in paupibus. nō tā paupitas qz religio attendenda.
12. **Q**uid si facta restōne in pñictos pauperes appareat dñs rei vel ei⁹ heres? **R.** qñ si talis qui restituit fecit debitā diligentia ad ipm inueniendūz. sic nō tenet amplius. qz bona fides nō patit vt semel exactū erigat. c. bona fides de re. iu. li. vi. Secus si non adhibuit debitā diligentia. qñ sic itez teneretur. qz vt dicit in. c. si cur dignū. s. eos. de homi. nō em aliena cum ipsa potuissent eis quoz fuerūt restituere debuerant paupibz erogari.
13. **U**trū restō pñictoz incertoz sit necessario faciēda paupibz illius loci i quo pñicta restitūēda sunt habita. vel dānā ē datū? **R.** Do.

z aliqui aliq doc. in. d. c. cū tu. tenent qñ sic. qz citi⁹ pōt puenire forte ad heredes. vel ad eos quibz est fidei. **S**ed fede. pñlio. xxiij. z do. An. z Pa. tenet q est de bono pñlio nō de necessitate. et hoc tene. qz iura simplr dicunt q erogatio fiat in paupes: vt in. d. c. cū tu. et in d. c. sicut dignū. Nec ob. c. i. de rap. qz ibi sciebat psona cui faciēda erat restō. als eps nō fuisset mortus excoicare ex officio suo nisi ad petitionē ptis. c. innotuit. in fi. de elec. z. l. iij. s. hoc aut. ff. de dam. infec.

Sed qro an requirāt auctas supior⁹ p tali restōe incertoz? **R.** Inno. d. iuu. ec. c. qz plerū qz dicit q dō fieri aucte pñssoris. Ray. hō tenet q fiat aucte epi vel pñarij. vel capellani i cui⁹ diocesi hita sūt. c. diuie. lxxvij. di. epi. la. vl. lxxvij. di. pcello. xij. q. ij. Do. i. c. cū tu. d. iudeis. z in. d. c. cū tu. tenet q nccio requirit auctas epi. **S**ed tu tene cū Sco. i. iij. di. xv. q. ij. qñ licet sit bonū hñe pñliū pñssoris aut al terius bone pñone. tñ magis secuz ē q ille qui dō restituere ipe restituat. Et qñ non requirāt alia auctas. tenet Archi. i. c. ij. d. testa. z i. c. nō sane. xiiij. q. v. z Jo. mo. i. c. qz qz. d. vlu. li. vi. Jo. de lig. Pau. z Be. z Jo. cal. sup. cle. i. de pñi. Pa. i. d. c. cū sit. Et facit ad h. d. c. cū tu. z d. c. sicut dignū. s. eos. i glo. z i. c. iua. d. testa. z alia iura q cōiter dicūt q obligat⁹ ad restō. nē dō restituere. Nec ob. d. c. cū sit. qz loquit⁹ d iudeo de q pñsumit q nō recte dispēlaret. p pte rea ibi dicit q fiat aucte epi. z iō nō excedet ad casū dissilis rōis. An vez ē fm pñictū archi. qñ i. iij. casibz eps pōt se intromittere d restōne incertoz. Pñm⁹ qñ mortuo illo q debebat restituere null⁹ relictus heres vel executor ad restituēdū. Si hō heres eēt relict⁹ vel executor. tūc solū reqreret d pñlio epi auctas. facit. c. de laic⁹. xij. q. ij. z. l. nulli. C. d. epi. z cle. z i h pcor. Jo. Un. Ber. i. d. c. cū sit. i glo. i. mo etiā epo phibēte debet z pñt restituere. vt i. d. c. religiosus. i. fi. de tes. li. vi. Scds casus in q pōt eps se intromittere ē qñ ille qui debet restituere nō vult. et i iudicio agit⁹ ē eū. Ter/ ci⁹ ē qñ restituēs male dispēlaret. puta amicus qui nō indiget z hmoi. qz eps posset se intromittere vt legitime itez dispēlaret. qz non dō factū qd alr ē factū qz debuit. d. re. iu. q exorio/ re. nec etiā excusaret si interueniente aucte epi male distribueret. qz eps nō hz se intromittere nisi q bñ fiat. p pte rea ambo celestē incurre rēt iracūdiā. l. si qñ ad declinādā. ad fi. C. de epi. et cle. Quart⁹ casus ē qñ talia incerta sūt manifestoz usurarioz. qz tūc epo dispēlare

Restitutio. ii.

ptinet vlt^a aucte. Et addit Jo. de lig. i. d. c. cū sit fm Jo. cal. i. qdā p silio suo. r frēm Claz
r Ugo. q ep̄s excoicare non pōt d iure sacer/
dotes q se intromittūt d dispēlatōe incertoz
Ex q p r̄z q multo min⁹ religiosos exēptos. r
q nō ē casus suus nec sibi pōt de iure retine/
re nisi i q̄tuor casibz p̄dictis. aliter bñ posset
sacerdotes excoicare.

15 **¶** Utz vsurari⁹ sit tū⁹ qñ p̄misso edicto gene/
rali q q soluit vsuras veniat infra tot dies p
restōne habēda. quibz diebz elapsis ep̄s fert
sūtiāz q cū null⁹ appeat bona sūt icerta. et ip̄e
tāqz incerta assignat ep̄o: si post terminū p̄di/
ctū appeat aliq̄s. **R.** Fede. i. suis p̄silijz tenet
q sic. Sed ego distingo. q aut sūt dispēlata
pie. r sic vez dicit et secur⁹ ē. Aut nō sunt di/
spēlata pie. puta qz p̄tē dedit ep̄o p mēla sua
r p̄tē sibi retinuit. nō tñ vt paup. l. z vt statuz
teneat. et sic nō ē tū⁹ nisi talibz satisfaciatur. Et
ex p̄dictz collige q si h̄ ep̄s tal⁹ p̄ditōis q red/
dit⁹ suos dispēlet i paupes refuata sibi soluz
necitate. q tūc tales h̄ntes dispēlare incerta:
nō debēt id facere sine ei⁹ p̄silio r aucte. qz p/
sumēdū ē q nouit meli⁹ paupes q̄s aliq̄s ali⁹.
Si nō tal⁹ ē ep̄s q d paupibz nūp̄l curat: sed
poti⁹ d pōpis et statu. aut sblumatoe pentū.
tūc tali non sunt dāda talia incerta. qz q talē
ea daret nō ēēt tū⁹ i p̄scia sed ip̄e ea dispēlet.
vel videat quō dispenset.

16 **¶** Quo ordine tenet q̄s satisfacere q p̄libz h̄z
restituere r ex diuersis causis. et nō valēs oī
bus satisfacere. **R.** q p̄mo et nccio d̄z restitū/
ere certa. qz si restitueret incerta ex q restōe ef/
ficeret nō soluēdo p certis nō satisfecisset. im/
mo poti⁹ dānationē sibi acq̄reret. vt p̄z ex p̄/
dictis. qd facit d̄ heredes vsurarioz q pueni/
unt cū ep̄o d incertū vt sepeliat cadauervsura/
r̄ij. cū tñ nō sit soluēdo creditoribz sup certis
Scdo restituēdū ē h̄ntibz actōes ad rē. pu/
ta qz res restituēda ē aliena q sp̄ dñō restituē/
da ē fm q. s. patuit. Idē etiā si h̄eat rē q fuit
alteri⁹ et ab eo sine iusta cā abdicata. puta p
merū vlt^a alr. ff. qd me. cā. l. merū. §. cum autē.
Idē dicit d̄ rebz depositis si extāt. Et genera/
liter sp̄ dñi rez si extant ip̄e res sunt pponēdi
oīmbz. l. veri. §. i. bonis. ff. de pui. cre. q si res
extāt et fuerāt vēdite. licz sint trāslate in dñi
um emētis. tñ ipsi vēdēt cū⁹ extāt ē satisfaciē/
dum d̄ p̄cio pui q̄ alijs. l. iulianus. §. offerri.
ff. d acti. emp. r vēdi. q si nō extaret. l. z alie sur/
rogate fuerūt ex p̄cio illaz nō pponētur. nisi
vt. j. dīcā d̄ habētibz actōes psonales. qz ta/
les res surrogate nō sunt p p̄cio obligatē. l. q

dam. ff. d in rē ver. vbi ē notabilis tex. r rō ē.
qz p̄cū ex illa re redactū nō erat obligatūz. q
nec res q emi ex ip̄o. Idē qz dicit in pmutati/
one. qz vbi sp̄s i obligatōe ē: nō succedit al/
tera loco alteri⁹. vt. ff. d ver. sig. l. labeo. r. ff. de
rei ven. l. m̄r. Fallit hoc i empro ex sp̄ali pecu/
nia alteri⁹. d̄ q dicit vt. j. Solutio. §. ij. Sed
tñ i hoc casu nō pponet h̄ntibz actōes reales
Post p̄dictos h̄ntes actōes ad rē veniūt vt
ores ceteris paribz p dotibz suis q pferūt nō
solū p̄tēdētibz psonalē obligatione. sed etiam
h̄ntibz tacitā hypothecā etiā anteriore. l. assi/
duis. C. qui po. in pi. ha. fact. l. vbi. C. d in.
do. r. l. ij. d̄ ser. pi. da. **F**ile⁹ qz file p̄uilegiū
h̄z cū vxoribz. r iō pōt tpe p̄feret. l. q̄uis. C. d
pui. si. **I**psis tñ vxoribz et filco p̄ferunt an/
teriores creditores exp̄llas hypothecas h̄nt/
tes l. z nō posteriores. vt in glo. d. l. assiduis.
Sed ego teneo p̄uiz quo ad vxores d̄ h̄nti/
bus exp̄llas hypothecas. vt. s. dos. §. ij. **P**
p̄dictos veniūt oēs h̄ntes exp̄llas hypothe/
cas r posteriores. et post ip̄os h̄ntes tacitas
hypothecas. r in istis habētibz exp̄llas. qui
p̄uiz ē tpe potior ē i iure. **A**dverte tamē hic
q exp̄le facit in funerādo prius sunt restitū/
ende q̄s satisfaciēdum habētibz tacitas vel
exp̄llas hypothecas in bonis ipsius defūcti.
vt ē tex. in. l. pe. ff. de reli. r sump. su. et in. l. at
si quis. §. i. eo. ti. **P**ost istos veniūt deponē/
tes. si depositū nō extat. l. si hominē. ff. d po.
§. si. **E**t idē dicit d̄ h̄ntibz pecuniā in illaz ne/
gociationē. vt. j. Solutio. §. ij. nō tñ tali pui/
legio gaudēt q sb nomie depositi mutant
ad vsurā. vt p̄z i. d. l. si hominē. **T**ercio resti/
tuēdū ē h̄ntibz actōes psonales et int̄ istos
p̄uiz veniūt simplices p̄uilegiarij. l. h̄ntes p/
uilegia psonalia nō realia. qz p̄uilegiū hypo/
thece: cū sit ad rē potior p̄uilegio psonali. l.
reptū. ff. d pac. **P**ost hos veniūt oēs cyrog/
pharij p rata. nō attēta p̄uilegiū tractuū. qz
licitū ē debitorij ppter cumulū creditorū face/
re deteriorē cām p̄oz creditorū. nō tñ domi/
niū vlt^a hypothecā seu p̄uilegiū habētiū. l. i.
§. contrario. ff. d sepa. lo. r ista ē ratio quare i cy/
rographarijs creditoribz nō attēdit ip̄s. cūz
p̄dictis omnibz r cor. **B**al. m. l. p debito. C.
d bo. anc. in poss. q̄ credo vera nisi p̄ statutu/
municipale aliud caueat. vt Janue in mer/
catuibz fallētibz. qz tūc illi stabit nisi p̄uiz
at iniquitatē exp̄lle.

17 **¶** Quid d̄ herede q h̄z multos cui debz ex le/
gatis r alios ceditores ex alijs causis. **R.** q
si debita sūt cōtracta p cū cui⁹ ē heres et fecit

legata. tunc debet pponere creditores ex pte
vel qsi. seu maleficio vel qsi ipsi legatarij s. si
omibz nō pōt satisfacere. Si hō legata sunt
facta p eū cui ē heres. et debita p eū q ē heres
et q debet solvere sic pns soluet legata. qz bō/
na defuncti sunt tacite hypothecata p legatj
et fideicommissis. l. i. c. cōia dele.

18 **Q**uis ē pponendus. an ille cui debet ex pte
vel qsi. vel ille cui debet ex maleficio vl quāsi?
R. quidā dicit q ille cui debet ex pte vl qsi
sed ego hoc nō credo cū nullo iure pbe. nō
restituēt fm ordinē pdictū.

19 **Q**uid de simplr soluēte. nō fuato ordie su
palepro. nūqd i pscia liberat? R. Rod. tenet
q nō credidisset fore soluēdo oibz. vl nisi ig/
rasset vnū creditore fore portiore alio. cū q cō/
cor. do. 1. Mo. ti. Restitutio. viij. Qd vez
credo nisi laborasset tali ignorātia q cū nō ex/
cusaret. c. aplice. de cle. ex. mi.

20 **U**tr restituio incertoz que paupibz debz
dari vt. s. patuit possit aucte epi pueri in re/
parationē ecclesie vel monasterij seu edificatio
nē. R. Jo. an. in. c. religiosus. d. testa. tenet sic
dices fuisse disputatū p excellētissimos doc.
q si ecclesia indiget necessaria augmētatione.
puta qz populus nō pōt in ea stare ad offici
um nec facultates ecclesie sufficiūt ad ei re/
parationē. q pōt epūs ppria auctoritate sine
paupz graui damno talia incerta puertere
in eius repationē. Si vero facultates ecclesie
sufficiūt vel repatio nō est necessaria sed vo/
luntaria vel nimia fames imminet. sic nō po
test. sed tenet paupibz dare. c. pastoral. xvi.
di. et p ista opi. facit. qz bona ecclesiastica sic
sunt paupibz obnoxia sicut illicite acquisita.
vt in. c. auz. xij. q. ij. 7. c. i. xvi. q. i. Et tñ epūs
pōt p repatione ecclie dare centesimā vl qn/
quagesimā. c. bone. xij. q. ij. c. apostolice. d. do
na. g. et de illicite acquisitis idē poterit facere
facit ad idē. c. ecce. 7. c. statum. xvi. q. i. S3
q nō possit tenet. Pe. de peru. i tractatu de ca
nonica portione epi. c. vij. 7 dicit q pdicta de
terminatio nō est bona. qz videt ptra casum.
cle. qz ptingit. de reli. do. vbi pz q ea q relin/
quuntur ad vsus paupz non pnt sine aucte
pape in aliū vsū pueri. p quā cle. dicit idē
Pe. q executor testamēti incerta non poterit
distribuere nisi paupibus. quā opi. Pe. cre/
do verā in legatis factis paupibz nisi in casu
qñ talis ecclesia vel monasteriū reparetur. ex
cui repatione populus multū haberet puo/
cari ad obseruantia xpiane religionis. qz tūc
liceret. Et sic limitatē opi. Jo. an. pdictā. qz i

tali casu sit bonū paupz. eo q fideles ad ely/
nas abūdātius p hoc inuitant. als nō. ita tñ
q nō imminuat nimia fames. sed i certj resti/
tuendis nō ē vera. sed tene opi. Jo. an. qz. d.
cle. qz ptingit. nō loquit de talibz.

Restitutō. iij. s. qñ qñ
tenet ad cā
faciendā. p cui? intelligētia

Querit vtz qñ teneat statū re
stituere cū pōt. R. q sic. qd patet p. c. sepe pti/
git. d. resti. ipo. 7 rō ē fm Sco. i. iij. di. xv. qz
pceptū d restituēdo licet videat affirmatiuū.
tñ cadit sb illo pcepto negatiuo. Nō furtuz
facies Exo. xx. q pcepta negatiua obligāt p
sp 7 ad sp. 7 hoc ē qd voluit dicere Tho. scda
scde. q. lxxij. s. q sicut accipe rē alienā ē p iusti/
ciā. ita 7 detinere eā. et ppterea dicit tex. i. d.
c. sepe ptingit. nō multū interest q ad piculū
aie iniuste detinere. ac inuadere alienū. iō to
tius moralr peccat quis qñens scit se debere
restituere aut satisfacere pñio. 7 pōt 7 nō vult.
vt p pdicta patet. nec pōt absolui nisi pns re/
stituatur potēs restituere. c. si res. xiiij. q. vi. nisi
i casu qñ doleret q nō restituit qz pmū potu/
it. 7 pponit qz pmū poterit satisfacere.

Quid d illo q cū possit restituere nō vult.
sed heredibz vt restituat iponit? R. q p h nō
ē i statu salutis sed potē dānatōis. 7 si sic mo/
rit oīno dānat. Si tñ ob h iponeret heredi
satisfactionē. qz meli p ipm heredē poterit fi/
eri qz p seipm. pponēs firmiter p seipm satis/
facere si sic possit ita erit i statu salutis.

Quid de pstituto i articulo extreme nccita
tis. an teneat restituere? R. fm Sco. vbi. s.
q nō. qz i extrema nccitate oia sunt cōia. l. i.
s. cū in eadē. ff. ad. l. ro. diac. vñ ista res iure
poli efficit detinētis exñtis i tali articulo. ni/
si ille cui debet restitui sibi sit in tali extrema
necessitate. qz tunc illi debet qui pns in talē
deuenit necessitatē. 7 sic eodē tpe deueniūt
dñō est restituenda. qz duobz pcurrētibus p
ualet qd est potius. arg. l. querit. ff. d. sta. ho.

Et sedit Sco. q si talis detētor eā rē non oc
cupauit an talem nccitatē. licet veniat ad pñ
guiorē fortunā nō tenet restituere. scē si poci
cupasset an talem necessitatem.

Utr debitor q nō ē i articulo extreme nccē
tatis. sed tñ nō pōt restituere sine suo magno
dāno tpali puta destructōe artis ex q viuūt
ipe 7 familia sua. qz opteret vēdere in strā vel
libro s vel capitale. ex quibz victū lucrat. sibi
stati teneat restituere? R. fm Sco. vbi. s. q

y 2

Restitutio. iiii.

si ille cui debet ē abūdas ita q̄ p̄petēter potest trāsire sine eo qd̄ sibi debet. tūc nō tenet statim restituere. sed d̄z petere licētā differēdi restō/ nē p̄ se vel p̄ inpositā p̄sonāz si fieri pōt sine piculo. quam si dat pōt differre fm̄ q̄ p̄uenē rūt. Si v̄o nō vult dare tunc fm̄ Jo. de nea po. in quol. it. q. xxiij. etiā differre pōt annuā/ tim aliqd̄ restituēdo put melius poterit. pro cuius dicto facit in arg. c. sicut hi. in v̄. inua dere. cum glo. xlvij. di. 7. c. si quis. de fur. vbi p̄z q̄ magna necessitas. etiā si nō sit extrema excusat a restōne. d̄z tñ sibi cauere a supfluis qz nō pōt viuere cū honore t cū decentia sta tus quis de alieno. fm̄ Ri. in. iij. dist. xv. ar. v. q. iij. t si ip̄e i vita nō poterit satisfacere in/ beat hereditibz vt ip̄i compleāt. Si vero ille cui debet ita eget sicut t ip̄e tunc statim tene tur restituere. qz non licet cū incōmodo alie no meū p̄modū facere de alieno. qz p̄ma cha/ ritas incipit a seip̄o. c. nō satis. lxxvi. dist. ni si ille cui debet liberaliter p̄cederet licentiā differēdi.

¶ Utz restō sit differēda qñ nō pōt fieri sine damno anie alicui⁹ aut corpis aut fame. R. q̄ sic. donec cessent p̄dicta picula. qz ordie cha/ ritat⁹ aia t corpus t fama debēt pponi rebus t palibus. facit. c. officij. de pe. t re. nisi ille cui faciēda est restō esset in extrema necessitate. qz tunc salus corpis illius ē pponenda in re sua saluti corpali alterius t fame. nō aut aie His omibz p̄cor. Sco. t Ric. i. iij. di. xv. t Ben. de gan. in. vi. quolibeto. q. xxiij. t Jo. de neapoli vbi. s.

¶ Utz ille a q̄ res pōt aduocari petita restō/ ne i integz iure sp̄ali vel generali teneat eam restituere i foro aie aīqz implorez. R. fm̄ In no. in. c. qz pleriqz. de immu. ec. q̄ si tractus tenuit mero iure nō tenet nisi is q̄ pōt petere restōnem fuerit lesus malicia p̄trahēt. Ad/ do etiā vel nisi impediret petere aliquo iusto timore. puta qz dubitat nō posse obtinere i iudicio p̄pter fauorē talis debentis. t h̄moi. qz sic etiā si nō aduocat tenet in cōscia. quod no. Si vero d̄ctus nō tenet. sed ē null⁹ ip̄so iure. puta qz res ecclesie est v̄dita sine debita solēnitare t h̄moi. sic tenet. licet n̄ petat. Qd̄ limitat do. An. in. d. c. qz pleriqz. q̄ ad p̄scia z vez nisi qñ d̄ctus teneret q̄ ad metas iur⁹ na turalis. puta qz fuit legitima cā alienādī rez ecclesiasticā. t debitū p̄ciū ē solutū. licet defue/ rit solēnitates. nihilomin⁹ i foro aie non tenet. qz solēnitates sūt adiūuēte. p̄pter deceptiōes vitādas. t ideo vbi cessant cessabit i foro aie

ipsa lex. facit qd̄ dixi. s. Electio. §. vi.

Restitutio vltio quo / mō tollitur eius obligatio. R. dicendo q̄ q̄ ad forz p̄tentiosum remittit ab/ solutione. solutione rei. interitu t cessiōe. S̄z hic solū dicā quō remittit quo ad cōsciam. t p̄mo p̄ absolutiōem. t hoc p̄ questōes meli us cognosces.

¶ Utz absqz reali restōne ex sola absolutiōe creditoris vel relaxatiōe absoluat quis ab ob ligatiōe restōis. R. q̄ licet. Hirar. de se. t Dy. in regula p̄ctm̄. de re. iu. li. vi. videant tenere q̄ nō. sed q̄ necessaria sit rei restō vel p̄ciuz si nō extat. tñ tu tene cū Egidio or. heremitarz t Jo. an. in. d. regula p̄ctm̄. Lap. de castilio/ ne. t multis alijs q̄ valet. et libere ē absolut⁹. si tñ dicta relaxatio liberali fuit facta. etiā si debitor nō habuerit debitā dispōem ad sol/ uendū. qz in trāslatiōe dñij rez seu circa ip̄ as res attrēdit plus volūtas dñi earz qz alterius. in sti. de fur. §. placuit. et. l. inter oēs. §. pe. ff. d̄ fur. et patz p̄ ea q̄. s. dixi Restō. i. in pñ. Et fm̄ Egidij p̄dictū i quol. licz tal⁹ debitor ma le dispōit⁹ ad restituēdū in digeat pñia deta li mala dispōe. alr nō absoluet a deo. tñ pen/ tēdo d̄ tali mala dispōe nō tenet ampli⁹ resti tuere. Ad dūte h̄ qz sunt casus i q̄bz relaxatio creditoris nō absoluit ab obligatiōe restōnis p̄im⁹ ē i cle. nolētes. d̄here. de q̄. s. Excoica tio. vij. casu. xliij. Secūs casus ē i. c. felicitis. de celi. li. vi. de q̄ h̄es. j. Visitationē. §. iij. Ter/ cius casus ē s. Juxta. §. viij.

¶ Quid si talis absolutio seu remissio sit fa/ cta nō liberaliter. sed p̄ meri seu despationē. puta ne eius indignationē incurreret. vel q̄a omīno nihil habere posse se credebat vel pa/ rū. aut cum fraude fuit obtenta. puta dicen/ do q̄ nihil poterat soluere vel p̄az. cū tamen totū posset. vel plus qz dixerit. R. q̄ non va/ let. nec talis est liberat⁹ ab obligatiōe restō/ nis. Do. tñ i summa. ti. de vlii. tenet q̄ si ali/ qua honesta p̄sona tractat cū aliquo dicen s si ex corde residuū volueris remittere faciā q̄ talis restituet tibi tantuz. t ille remittit q̄ tal⁹ debitor ē liberatus. Quod credo vez qñ ta/ lis p̄sona honeste hoc tractat. puta intēden do gerere negociū ambor⁹ vtilit. t quo ad ob ligationē restōnis. sed nō quo ad p̄ctm̄ male dispōnis. de quo tñ sufficit p̄mitteat sine alia restitutiōe.

¶ Sed nūquid quilibet cui debet pōt hanc

absolutionē faceret. R. q. nō. sed solū illi q. libe-
rā de suis rebz hnt admistratōne. 7 q. pnt do-
nare. 7 qui sint vide Donatio. i.

4 **U**trum pccilium vniuersale vel ciuitatis 7
hmoi possit remittere qd debet singulari pso/
ne 7 eius voluntatē. R. fm Inno. in. c. in no-
stra. de iniur. q. sic. si debet iure ciuili tm. Se-
cus si debet iure naturali. qz non pōt. Qd li-
mita sine cā. qz cum cā etiam pōt. vt no. idēz
Inno. in. c. que in ecclesiā. de consti. et glo. i.
l. si. C. si contra ius vl' vri. pu. vbi tenet q. pu-
blica vtilitas sit licita cā vt tollat qd alteri de-
bet. etiā de iure naturali. quod est notanduz
singulariter. qz facit ad cognoscendū qn pa-
pa pōt dispensare sup certis. 7 qn dñi vel cō-
munitates qui habuerunt bellū inter se pnt
ponere sup damnis datis. 7 q. vide. s. Bel-
lum. §. xiiij

5 **U**trum cū quis nō vult restituere qz nō po-
test nisi cum magno suo incōmodo. et ille cui
tenet non vult dare dilationē vel remissionē
aliquam possit absolui a suo confessorē. R. fm
Direc. ti. restitutio. q. etiā si nō imminet
piculū vite restituere debenti. vl' aliud graue
incōmodū pōt pfflor 7 sciaz suā formare. ex
eo q. intēdat negociū vtrū gerere creditoris.
eo qz videt q. non ita cito vel ita cōmode vel
hūg. posset rē suā recuperare. 7 sic dare absolu-
tione pccōri pōt. dummodo pmitat bona fi-
de satisfacere certo die. vel aliā cautionē faci-
at. nō tñ iuramentū exigat. vt ita creditor ha-
beat suū. 7 pccōr nō recedat a pfflore respē-
ratus. p quo facit. l. soluēdo. ff. de nego. ge. et
l. ait pretor. §. i. ff. de mino. Et cū hoc concor-
do. in summa. Quod bñ notēt pfflores. q.
nō solum vtiliter nō gerunt negociū credito-
rum: sed potius damnose absoluēdo illos q.
restituēt si absolutionē negarēt. qz tenēt iphi
de omni damno dato creditoribz.

6 **U**trum epūs vel ppius confessor possit da-
re licentiā differendi restōez incertoz. R. do.
Anto. in. c. cū tu. de vfu. tenet q. confessor nō
pōt nisi habeat auctoritatē ab epō. Alij autē
tenēt q. etiam ppius confessor. Sed ego di-
co q. et epūs 7 ppius confessor pōt qn ex rō-
nabili cā hoc facit. ita tñ q. p hoc nō ledātur
paupes. sicut faciunt qui talia incerta conce-
dunt ad pompā et ad statū illoz qui debēt re-
stituere: 7 ad damnationē tam pcedentiū qz
quibz concedit.

7 **U**trum dñs qui si totū videret qd habet non
posset restituere quicqd ipē vl' sui pdecessores
indebite a subditis rapuerūt habeat aliquēz

modū liberationis. R. fm Donal. ti. Resti-
tutio. iij. q. sic vicz vt remittat homibz suis
in recompensationē aliquā seruitutē ad quā
tenent ei imppetuū. vel det eis aliquā certam
immunitatē: vel faciat aliqd hospitale vl' ali-
am elemosinā de consensu 7 volūtate damna-
passoz vel eoz successoz. et cum hoc concor-
Direc. ti. de resti.

8 **U**trum heredes quibz relictū est q. soluāt
mille libras p incertis habitis ex vsuris: cuz
tamē non appareat de dictis vsuris nisi p cō-
fessionē testatoris liberent p pscriptiōne. xxx.
annozum a dicta restōe. R. Lau. post fed.
q. sic. si bona fide sp sic possederūt. nec p epm
amplius poterunt molestari. Rō qz cū actio
que competit ex testamēto vel conditio que
competit epō p. l. nulli. C. de epi. et cle. sit per-
sonalis. et spacio. xxx. annoz claudat. C. d. p
scrip. xxx. vl' xl. annoz. l. p psequēs. Ideo he-
redes bone fidei non poterūt molestari. Nec
ob. q. actiones que competit epīs durent. xl.
annis. qz hoc intelligit de actionibz compe-
tentibus epātui vel ecclesie collegiate. sed hic
nō competit vt epō. sed vt iconomo et admi-
stratori paupēz. Quo vero ad eos quibz bo-
na sunt alienata vel relictā: si spacio. x. anno-
rum possederūt in dubitātē sunt liberati ab
obligatione restōis. quia actio psonal non
competit ptra successore singularē. l. i. §. De-
res. ff. ad trebel. Secus si talis heres vel vni-
uersalis aut singularis fuisset male fidei pos-
sessor. vel si aliter appareat de vsura p factū.
qz sic non esset liberatus. vide etiā qd dixi. s.
Prescriptio. §. xliij.

9 **Q**uō etiā p pscriptiōne aut vsucapionem
quis liberat ab obligatōne restōis. vide. s.
Prescriptio. §. xliij.

10 **U**trum p cessionem bonoz tollat obligatio re-
stōis. vide. s. Cedere bonis.

Resuscitatus
quō restituit in integz. vide
s. Mora. §. iij.

Reuelare
quō scit requisitus ab eo p excō-
municatōz: aut alio pcepto. vi-
de. s. Confessio delicti. 7 Denūciatio. 7 Inq-
sitio. Itē de sigillo confessionis 7 secreti. vide
s. Confessio vl. §. iij. an teneat vxor reuelare
marito adulterū. vide. s. Iuramentum. iij.
in principio.

247

Reuerētia differt ab honore eo q̄ reuerētia ē p̄ncipiū moti/ uū honoris inq̄ritum. l. quis ex reuerētia quā habet ad aliquē ipm honorat. Itē respectu finis inq̄ritū. l. quis honorat: vt ab alijs in reuerētia habeat.

In quibus consistit reuerentia? R. q̄ i. vi. Primo in dilectionis affectu. xcv. dist. Esto s̄biectus. ij. q. v. habet. Secdo in obēperatio nis obedientia. xcij. di. S. i. z. c. se. z. q. vij. sa/ cerdotes. vij. q. i. c. q. z. z. te maio. z. obe. si quis. Tercio comitādo z. s̄bsequēdo. xcv. di. non oportet. Quarto intemeratē nō rephēden do vel iudicādo. xxi. di. nolite. Quinto de/ fectus eoz nō reuelādo sed coopiendo. xcvi. dist. in scripturis. Sexto honores debitum qui consistit i q̄buscunq; signis exterioribus exhibendo.

Rigor iuris excessus. q̄ q̄nq; statuit ad/ rore alioz: vt i. c. ij. d. to me. z. in l. aut facta. i. fi. ff. de pe. ij. q. iij. si q̄s ep̄m. Qnq; tñ sumit p̄ ordie iur̄ fm regu las ipsi s̄p̄tas. vt i. c. sup̄ lris. d. relēp. Qnq; p̄ s̄bilitate. vt no. i. c. vt p̄stitueret. l. di. z. dif fert ab eq̄tate q̄ ē ordiata iusticia t̄pata dulce dine m̄lēdie: vt no. i. c. fi. d. trāsac. facit. c. d̄isci plina. xlv. di. Jus s̄o ē mediū inter eq̄tatē z. rigore. z. accipit p̄ cōi tēciōe q̄ fit fm cōes re gulas iur̄. hec Pa. i. c. i. lris. d. resti. spo. z. i. c. iurgatū. d. sen. z. re iud. Qñ aut rigor aut eq̄/ tas sit fūda. dic vt i. d. c. fi. d. trāsac. z. i. l. pla cuit. C. d. iudi. q̄ par ad nos p̄tinet.

Ius vt sit p̄ctm̄. R. q̄ aliqñ puenit ex se renitate p̄cie z. p̄gustatōe suau itatis diuine. z. iste p̄tinet ad fru ctū sp̄s qui ē gaudiū. aliqñ ex m̄suetudine nature. z. sic attestat bonitatē nature. aliqñ ex inordinatōne in epte leticie. z. q̄ d̄i. Eccl. vij. Melior ē ira risu. et sic isto mō solū est p̄ctm̄ hec Alex. in. ij. ij.

Ira videt q̄dā puatum tellū qd agit int̄ p̄so/ nas puatas nō ex aliq̄ publica aucte sed maḡ ex inordinata vo lūrate. et sp̄ ē p̄ctm̄ mortale i inadere. In de/ fendere s̄o se aliqñ ē sine p̄ctō: vt qñ solo aīo defendēdi cū moderamē iculpare tutele sit. d̄ q̄. s. defensio. p. totū. aliqñ sit cū p̄ctō veni ali. l. cū nō m̄ltū excedit moderamē. aut qñ

ē leuis mor̄ animi ad vindictā. aliqñ s̄o cūz mortali. l. cū aīo effrenato iurgat i ipugnātē ad occidēdū vel ḡuiter ledēdū eū. et d̄ista in telligit illud ad Gal. v. z. est filia ire. vt dicit Bre. xxi. mora. 2 cor. Tho. ij. q. xli.

Quid si tici? z. sempromi? p̄cussissent se adi/ uicē. et t̄umeliā dixerit. nūqd ista paria de/ licta tollant mutua p̄p̄arōe. vt d̄i. c. intel lexim. et. c. fi. d̄ adul. R. q̄ nō fm Pa. i. c. i. d̄ in iur. et i. d. c. fi. etiā si nō agat ciuilit̄. q̄ non sūt circa idē factū. eo q̄ factū tuū nō ē meū. vt p̄bat i. l. apud cellū. S. marcellus. ff. d̄ doli ex cep. et iō q̄libet poterit agere de iniuria sua et d̄ano. nec poterit repellī ab agēdo p̄pter iniu riā factā: vt dicit Inno. multo min⁹ tollūt si agat criminalr ad penā legalē. q̄ cuiuslibet de lictū punitet penā p̄dignā. l. ij. S. ij. ff. d̄ adul. Et dicta regula paria delicta. itelligit vera so lū qñ delictū ē circa idē p̄missū: vt puta circa idē m̄rimoniu. z. agitur ciuilit̄.

Sed nūquid p̄cutiēs ex iusto calore iracū dieteneat? R. Spe. ti. d̄ accu. S. i. tenet q̄ nō. q̄ calor iracūdie vicio caret calūnie. ff. ad tur pi. l. i. S. q̄ri posset. Sed hūi credo. q̄ iniu riā p̄p̄riā nō h̄z vlcisli. C. qñ l̄z sine iudi. p. to tū. ar. p. locū a sp̄ali. l. i. si ex plagis. S. rabna/ ri. ff. ad. l. agl. facit. c. i. d̄ in iur. z. l. si. ff. de sic ca. Adm̄ tñ agit cū eo. q̄ difficile ē iustū tē/ pare dolore. l. si adulteriū. S. impatores. ff. d̄ adul. et sic tene i p̄cia q̄ tenet. 1 qd d̄i. Spe. h̄ret locū in aīali irrōnali puocato si occide/ ret. q̄ sic nō teneretur d̄ns. de q̄ in. l. i. S. cum anietes. ff. si qua. pau. se. di.

Rogationū dies sūt di es tres immediate p̄cedentes se stū ascēsiōnis d̄ni. in quibus ie iunandū est et feriandū. Serui et ancille de bēt esse liberi ab ope suili. et q̄dragesimali ci/ to vti debēt hoīes. vt h̄r in. c. p̄n un ciandū. et in. c. rogationes. de p̄se. di. ij. quibz abro/ gatū est q̄ ad ieiuniū et festandū z. male. attm̄ excusant s̄faciētes a p̄ctō s̄z nō a pena. q̄ cre/ dēdū ē q̄ multa tona i fructibz p̄staretur no/ bis a deo si illo tpe q̄ incipiūt eoz maiora pi cula hoīes p̄ ieiuniū z. sc̄ificatōem i leranq; puenirēt ad p̄scendā eius largitatē.

Sacerdos nomen est ex greco et latino quasi sacrum dans. xxi. di. clericos. Eius offici um est sacrm̄ corporis et sanguis d̄ni cōficere.